

Materiał porównawczy
do ustawy z dnia 15 czerwca 2007 r.

o zmianie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych
oraz o zmianie niektórych innych ustaw

USTAWA z dnia 11 września 2003 r. O SŁUŻBIE WOJSKOWEJ ŻOŁNIERZY ZAWODOWYCH (Dz. U. Nr 179, poz. 1750, z późn. zm.)

Art. 4.

1. Żołnierze zawodowi stanowią kadre zawodową Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zwanych dalej "Siłami Zbrojnymi".
2. Kadra zawodowa Sił Zbrojnych dzieli się na:
 - 1) korpus oficerów zawodowych;
 - 2) korpus podoficerów zawodowych;
 - 3) korpus szeregowych zawodowych.
3. Korpusy oficerów, podoficerów i szeregowych zawodowych dzielą się na korpusy osobowe składające się z grup osobowych.
- [4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, liczbę stanowisk służbowych w poszczególnych korpusach kadry zawodowej Sił Zbrojnych, uwzględniając planowaną strukturę Sił Zbrojnych.]*
- <4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, liczbę stanowisk służbowych w poszczególnych korpusach kadry zawodowej Sił Zbrojnych, uwzględniając strukturę Sił Zbrojnych.>**
5. Minister Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia, tworzy i znosi korpusy osobowe oraz ustala ich podział na grupy osobowe, zapewniając zaspokojenie potrzeb Sił Zbrojnych.
6. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze zarządzenia, nazwy stanowisk służbowych oraz ich liczbę, wraz z zaszeregowaniem do określonego stopnia etatowego, grupy uposażenia oraz korpusu osobowego i grupy osobowej.

Art. 5.

1. Zdolność fizyczną i psychiczną do pełnienia zawodowej służby wojskowej ustala wojskowa komisja lekarska, która wydaje w tej sprawie orzeczenie. Orzeczenie wojskowej komisji lekarskiej jest decyzją.
2. Do wojskowej komisji lekarskiej kieruje się:
 - 1) żołnierza zawodowego - z urzędu albo na jego wniosek;
 - 2) żołnierza i inną osobę, która zgłosiła chęć pełnienia zawodowej służby wojskowej - z urzędu.

3. Do wojskowej komisji lekarskiej kieruje się z urzędu żołnierzy zawodowych:
 - 1) gdy nie wykonują zadań służbowych z powodu choroby trwającej nieprzerwanie przez trzy miesiące;
 - 2) jeżeli w ich stanie zdrowia nastąpiło pogorszenie uniemożliwiające lub utrudniające wykonywanie zadań służbowych;
 - 3) gdy ulegli wypadkom pozostającym w związku z pełnieniem zawodowej służby wojskowej lub u których została stwierdzona choroba powstała w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej;
 - 4) w celu przeprowadzenia okresowych lub okolicznościowych badań lekarskich - jeżeli zaliczeni zostali do określonych grup osobowych;
 - 5) przed skierowaniem do pełnienia zawodowej służby wojskowej poza granicami państwa oraz po powrocie do kraju;
 - 6) jeżeli orzeczenie wojskowej komisji lekarskiej jest niezbędne w postępowaniu karnym lub w sprawach o wykroczenia[.] <,>

<7) gdy otrzymali ze sprawdzianu sprawności fizycznej ocenę niedostateczną.>
 4. Do wojskowej komisji lekarskiej można skierować z urzędu żołnierza zawodowego również w innych niż wymienione w ust. 3 przypadkach uzasadnionych potrzebami Sił Zbrojnych, w tym w szczególności:
 - 1) przed wyznaczeniem na stanowisko służbowe;
 - 2) w związku z przeniesieniem do innego korpusu osobowego albo innej grupy osobowej;
 - 3) przed zwolnieniem z zawodowej służby wojskowej z przyczyn innych niż ze względu na stan zdrowia[.] <,>

<4) gdy nie przystąpił w nakazanym terminie do sprawdzianu sprawności fizycznej.>
 5. Do wojskowej komisji lekarskiej kierują:
 - 1) wojskowy komendant uzupełnień - żołnierzy i inne osoby ubiegające się o powołanie do zawodowej służby wojskowej;
 - [2) dowódca jednostki wojskowej - w przypadkach wymienionych w ust. 3 pkt 1-4 i ust. 4 pkt 3, a także, po uzgodnieniu z organem właściwym do wyznaczenia żołnierza zawodowego na stanowisko służbowe, w przypadkach wymienionych w ust. 3 pkt 5 oraz ust. 4 pkt 1 i 2, jak również żołnierzy nadterminowej zasadniczej służby wojskowej i zasadniczej służby wojskowej ubiegających się o powołanie do zawodowej służby wojskowej;]*
 - <2) dowódca jednostki wojskowej – w przypadkach wymienionych w ust. 2 pkt 1, ust. 3 pkt 1-4 i 7 oraz ust. 4 pkt 3 i 4, a także, po uzgodnieniu z organem właściwym do wyznaczenia żołnierza zawodowego na stanowisko służbowe, w przypadkach wymienionych w ust. 3 pkt 5 oraz w ust. 4 pkt 1 i 2, jak również żołnierzy nadterminowej zasadniczej służby wojskowej i zasadniczej służby wojskowej ubiegających się o powołanie do zawodowej służby wojskowej;>**
 - 3) sąd, prokurator, komendant jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej oraz inny organ, przed którym toczy się postępowanie w sprawach o przestępstwo lub wykroczenie - w przypadku wymienionym w ust. 3 pkt 6;
 - 4) Minister Obrony Narodowej - wszystkich żołnierzy zawodowych.
 6. Ustala się następujące kategorie zdolności fizycznej i psychicznej do zawodowej służby wojskowej:
 - 1) kategoria Z - zdolny do zawodowej służby wojskowej, co oznacza zdolność do pełnienia zawodowej służby wojskowej oraz służby w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego;
 - 2) kategoria N - trwale lub czasowo niezdolny do zawodowej służby wojskowej oraz niezdolny do służby w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego.
-

7. Orzeczenie o zaliczeniu danego żołnierza lub innej osoby do jednej z kategorii, o których mowa w ust. 6, właściwe wojskowe komisje lekarskie wydają na podstawie badania lekarskiego fizycznej i psychicznej zdolności tej osoby do służby w poszczególnych rodzajach Sił Zbrojnych i rodzajach wojsk oraz na poszczególnych stanowiskach służbowych, z uwzględnieniem wyników badań specjalistycznych, a w razie potrzeby również obserwacji szpitalnej.
8. Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) wykaz chorób lub ułomności uwzględniany przy orzekaniu o zdolności do zawodowej służby wojskowej oraz do służby poza granicami państwa;
 - 2) wykaz chorób lub ułomności uwzględniany przy orzekaniu o zdolności do pełnienia służby w poszczególnych rodzajach Sił Zbrojnych i rodzajach wojsk oraz na poszczególnych stanowiskach służbowych wymagających szczególnych predyspozycji zdrowotnych;
 - 3) właściwość i tryb postępowania wojskowych komisji lekarskich;
 - 4) tryb kierowania do wojskowych komisji lekarskich żołnierzy zawodowych i osób ubiegających się o powołanie do zawodowej służby wojskowej;
 - 5) szczegółowe warunki orzekania o zdolności do zawodowej służby wojskowej;
 - 6) szczegółowe warunki orzekania o zdolności do służby wojskowej poza granicami państwa;
 - 7) sposób ustalania związku chorób oraz śmierci ze służbą wojskową.
9. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 8, należy wskazać kategorie zdolności do zawodowej służby wojskowej orzekane w razie stwierdzenia poszczególnych chorób lub ułomności oraz uwzględnić oznaczenie chorób lub ułomności według paragrafów i punktów w celu zapewnienia ochrony danych osobowych w procesie orzecznictwym, a także określić tryb kierowania do wojskowych komisji lekarskich i tryb postępowania tych komisji, z uwzględnieniem prowadzenia dodatkowych badań specjalistycznych wymaganych w poszczególnych rodzajach Sił Zbrojnych i rodzajach wojsk oraz na poszczególnych stanowiskach służbowych, a także do służby poza granicami państwa, tryb wydawania orzeczeń i ich zatwierdzania, niezbędne elementy orzeczenia, tryb rozpatrywania odwołań i sprzeciwów od tych orzeczeń oraz ich uchylania w trybie nadzoru, niezbędną dokumentację lekarską i inne dokumenty mogące stanowić podstawę orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej, wzór skierowania do wojskowych komisji lekarskich, jak również wzory orzeczeń i certyfikatów wydawanych przez te komisje. Rozporządzenie zapewni, aby do zawodowej służby wojskowej były powoływane i pełniły ją osoby posiadające stan zdrowia odpowiadający warunkom zawodowej służby wojskowej.

Art. 6.

1. W rozumieniu ustawy następujące określenia oznaczają:
 - 1) "żołnierze zawodowi" - żołnierzy powołanych do zawodowej służby wojskowej i pełniących tę służbę na podstawie kontraktu na pełnienie służby stałej lub kontraktu na pełnienie służby terminowej, a także żołnierzy zawodowych asesorów i sędziów sądów wojskowych, którzy na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. Nr 117, poz. 753, z późn. zm.) pełnią służbę stałą;
 - 2) potrzeby Sił Zbrojnych - celowość:
 - a) powołania do zawodowej służby wojskowej,
 - b) wyznaczenia na stanowisko służbowe,

- c) zwolnienia ze stanowiska służbowego,
 - d) przeniesienia do rezerwy kadrowej lub dyspozycji albo do innego korpusu osobowego,
 - e) zwolnienia żołnierza zawodowego z zawodowej służby wojskowej
- w ramach liczby stanowisk w poszczególnych korpusach kadry zawodowej Sił Zbrojnych;
- [3) *stanowisko służbowe - usytuowanie żołnierza zawodowego w hierarchii służbowej jednostki organizacyjnej, z określonymi dla tego stanowiska:*
- a) nazwą,
 - b) stopniem etatowym,
 - c) wymaganiami kwalifikacyjnymi,
 - d) opisem stanowiska,
 - e) grupą uposażenia,
 - f) korpusem osobowym,
 - g) grupą osobową;]
- <3) stanowisko służbowe – usytuowanie żołnierza zawodowego w hierarchii służbowej jednostki organizacyjnej, z określonymi dla tego stanowiska:**
- a) nazwą,**
 - b) stopniem etatowym,**
 - c) grupą uposażenia,**
 - d) korpusem osobowym,**
 - e) grupą osobową;>**
- 4) stopień etatowy - określony dla danego stanowiska służbowego stopień wojskowy;
- 5) wyższe stanowisko służbowe - stanowisko służbowe, którego stopień etatowy jest wyższy od stopnia etatowego poprzednio zajmowanego stanowiska służbowego;
- 6) równorzędne stanowisko służbowe - stanowisko służbowe, którego stopień etatowy jest równy stopniowi etatowemu poprzednio zajmowanego stanowiska służbowego;
- [7) *stanowiska główne - stanowiska służbowe przeznaczone dla oficerów zawodowych, na których ponosi się bezpośrednią odpowiedzialność za zdolność bojową pododdziałów, oddziałów i innych jednostek organizacyjnych bądź bezpośrednią odpowiedzialność za istotny element funkcjonowania Sił Zbrojnych w okresie pokoju lub wojny;*
- 8) *stanowiska pośrednie - stanowiska służbowe przeznaczone dla oficerów zawodowych, wyodrębnione spośród wszystkich stanowisk służbowych, na których pełnienie służby przygotowuje ich do objęcia stanowisk głównych;*
- 9) *stanowiska zasadnicze - grupę stanowisk służbowych obejmującą stanowiska główne i pośrednie;*
- 10) *stanowiska szczególne - stanowiska służbowe specyficzne z uwagi na rodzaj i charakter wykonywanych obowiązków oraz wymagań kwalifikacyjnych, do których przygotowanie nie jest realizowane w systemie szkolenia i doskonalenia zawodowego w ramach szkolnictwa wojskowego;]*
- [11) *stanowiska zabezpieczające - stanowiska służbowe przeznaczone dla oficerów zawodowych, wyodrębnione spośród wszystkich stanowisk służbowych, z wyłączeniem stanowisk zasadniczych i szczególnych;*
- 12) *kadencja na stanowisku - okres pełnienia przez żołnierza zawodowego służby na stanowisku służbowym określony w opisie stanowiska służbowego, jakie żołnierz ten zajmuje, oraz w decyzji personalnej wyznaczającej go na to stanowisko;]*
-

- <11) karta opisu stanowiska służbowego – dokument sporządzony dla każdego stanowiska służbowego występującego w dokumencie etatowym jednostki wojskowej (komórki organizacyjnej), zawierający w szczególności informacje dotyczące charakterystyki stanowiska, podstawowych obowiązków i wymaganych kwalifikacji na stanowisku służbowym;
- 12) kadencja na stanowisku służbowym – okres pełnienia przez żołnierza zawodowego służby na stanowisku służbowym określony w decyzji personalnej wyznaczającej go na to stanowisko;>
- 13) kontrakt - pisemną umowę zawartą między osobą zgłaszającą chęć pełnienia zawodowej służby wojskowej lub służby w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego a organem właściwym do zawarcia takiej umowy;
- 14) modele przebiegu służby wojskowej - przewidzianą dla poszczególnych korpusów kadry zawodowej Sił Zbrojnych kolejność zajmowania poszczególnych stanowisk służbowych, na podstawie której planuje się rozwój służbowy żołnierzy zawodowych;
- 15) sędziowie sądów wojskowych - żołnierzy zawodowych pełniących zawodową służbę wojskową na stanowiskach sędziów w sądach wojskowych i w Departamencie Sądów Wojskowych Ministerstwa Sprawiedliwości;
- 16) prokuratorzy wojskowi - żołnierzy zawodowych pełniących zawodową służbę wojskową na stanowiskach prokuratorów w wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury;
- 17) objęcie stanowiska służbowego - określony w rozkazie dowódcy jednostki wojskowej dzień przystąpienia żołnierza zawodowego do wykonywania obowiązków służbowych na stanowisku służbowym, na które żołnierz ten został wyznaczony decyzją uprawnionego organu;
- 18) adres zameldowania - adres miejsca zameldowania żołnierza zawodowego na pobyt stały[./] <,>
- <19) gestor korpusu osobowego (grupy osobowej) – wyznaczona przez Ministra Obrony Narodowej osoba, która z racji zajmowanego stanowiska i posiadanych wysokich kwalifikacji w danym korpusie osobowym (grupie osobowej) jest odpowiedzialna za opracowanie i uaktualnianie modelu przebiegu służby żołnierzy zawodowych w korpusie osobowym (grupie osobowej), wpływająca na rozwój służbowy tych żołnierzy przez współuczestniczenie w procesie naboru, doskonalenia zawodowego i opiniowania kart opisu stanowisk służbowych dla nich, a także ich prognoz przebiegu służby;
- 20) dzieci pozostające na utrzymaniu żołnierza zawodowego – dzieci własne żołnierza zawodowego, dzieci jego małżonka, dzieci przysposobione i dzieci przyjęte na wychowanie, do czasu zawarcia przez nie związku małżeńskiego, które:
- a) nie przekroczyły osiemnastego roku życia, a w razie uczęszczania do szkoły lub odbywania studiów w szkole wyższej dwudziestego piątego roku życia, albo
- b) stały się całkowicie niezdolne do pracy lub niezdolne do samodzielnej egzystencji przed osiągnięciem wieku określonego w lit. a;
- 21) przydział mobilizacyjny – imienne wyznaczenie żołnierza zawodowego lub żołnierza pełniącego służbę kandydacką na stanowisko służbowe określone

etatem czasu wojennego, zgodnie z wymaganiami kwalifikacyjnymi oraz innymi predyspozycjami określonymi dla tego stanowiska;

- 22) droga służbowa – wnoszenie wystąpień (wniosków, skarg, próśb, zażaleń i pytań) za pośrednictwem kolejnych przełożonych, aż do właściwego, który sprawę rozpatrzy.>

[2. Ilekroć w niniejszej ustawie jest mowa o:

1) jednostce wojskowej - należy przez to rozumieć jednostkę wojskową, o której mowa w przepisach ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, z późn. zm.), oraz jednostki organizacyjne podporządkowane Ministrowi Obrony Narodowej i przez niego nadzorowane, przedsiębiorstwa państwowe, dla których jest on organem założycielskim, oraz komórki organizacyjne Ministerstwa Obrony Narodowej;

2) decyzji - należy przez to rozumieć również rozkaz personalny.]

<2. Ilekroć w niniejszej ustawie jest mowa o:

1) jednostce wojskowej – należy przez to rozumieć jednostkę wojskową, o której mowa w przepisach ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416, z późn. zm.), oraz jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowane, przedsiębiorstwa państwowe, dla których jest on organem założycielskim, oraz komórki organizacyjne Ministerstwa Obrony Narodowej;

2) decyzji – należy przez to rozumieć również rozkaz personalny. Decyzje i rozkazy personalne wydaje się w formie indywidualnej lub zbiorowej. W przypadku sporządzenia decyzji lub rozkazu personalnego w formie zbiorowej, wyciąg z tej decyzji lub rozkazu jest z nimi równoznaczny.>

Art. 7.

1. Przewidziane w ustawie uprawnienia i obowiązki dowódców jednostek wojskowych w stosunku do żołnierzy zawodowych:

[1) pełniących zawodową służbę wojskową w jednostkach organizacyjnych podporządkowanych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych, przedsiębiorstwach państwowych, dla których jest on organem założycielskim, albo komórkach organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej - przysługują odpowiednio dyrektorom (szefom, komendantom, kierownikom, prezesom) tych jednostek i komórek organizacyjnych;]

<1) pełniących zawodową służbę wojskową w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych, przedsiębiorstwach państwowych, dla których jest on organem założycielskim, oraz komórkach organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej – przysługuje odpowiednio dyrektorom (szefom, komendantom, kierownikom, prezesom) tych jednostek i komórek organizacyjnych;>

2) zajmujących stanowiska dowódców jednostek wojskowych (dyrektorów, szefów, komendantów, kierowników, prezesów) - przysługują ich bezpośrednim przełożonym.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do kierowników instytucji cywilnych, o których mowa w art. 22 ust. 1.

Art. 8.

1. Od decyzji wydanych przez właściwe organy w sprawach określonych w ustawie żołnierz zawodowy może wnieść odwołanie do organu wyższego stopnia, na zasadach określonych w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.), i, z zastrzeżeniem ust. 2, skargę do właściwego sądu administracyjnego, na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270, z 2004 r. Nr 162, poz. 1692 oraz z 2005 r. Nr 94, poz. 788).
 2. Skarga do właściwego sądu administracyjnego nie może być wniesiona na decyzje w sprawach:
 - 1) wyznaczenia, przeniesienia i zwolnienia ze stanowiska służbowego oraz przeniesienia do rezerwy kadrowej lub do dyspozycji;
 - 2) mianowania na stopień wojskowy;
 - 3) przeniesienia do innego korpusu osobowego lub do innej grupy osobowej;
 - 4) delegowania do wykonywania zadań służbowych poza jednostką wojskową.
- <3. Wystąpienia w sprawach wynikających ze stosunku służbowego, z wyjątkiem spraw wymienionych w ust. 1 oraz przypadków określonych w ustawie, żołnierz zawodowy może wносить tylko drogą służbową.>**

Art. 9.

1. Stosunek służbowy zawodowej służby wojskowej powstaje w drodze powołania, na podstawie dobrowolnego zgłoszenia do tej służby, po spełnieniu łącznie następujących warunków:
 - 1) wydaniu rozkazu personalnego o powołaniu do zawodowej służby wojskowej;
 - 2) podpisaniu kontraktu na pełnienie zawodowej służby wojskowej;
 - 3) stawieniu się osoby powołanej, z którą zawarto kontrakt, do pełnienia zawodowej służby wojskowej.
 2. Termin i miejsce rozpoczęcia pełnienia zawodowej służby wojskowej określa kontrakt.
- [3. Rozkaz personalny o powołaniu do zawodowej służby wojskowej wydaje, uwzględniając potrzeby Sił Zbrojnych, Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.]*
- <3. Rozkaz personalny o powołaniu do zawodowej służby wojskowej, uwzględniając potrzeby Sił Zbrojnych, wydaje:**
- 1) **Minister Obrony Narodowej w przypadku powołania do służby na stanowiska służbowe o stopniach etatowych pułkownika (komandora) i generałów (admiralów);**
 - 2) **dyrektor departamentu Ministerstwa Obrony Narodowej właściwego do spraw kadr w przypadku powołania do służby na stanowiska służbowe w korpusach oficerów zawodowych i podoficerów zawodowych;**
 - 3) **dowódca jednostki wojskowej, o którym mowa w art. 44 ust. 1 pkt 4, w przypadku powołania do służby na stanowiska służbowe w korpusie szeregowych zawodowych w jednostce wojskowej.>**

Art. 10.

Do zawodowej służby wojskowej:

[1) w korpusie oficerów zawodowych:

- a) *powołuje się żołnierza mianowanego na stopień wojskowy podporucznika (podporucznika marynarki) po ukończeniu przez niego:*

- wyższej szkoły wojskowej i uzyskaniu tytułu zawodowego magistra (równorzędnego),
- szkolenia wojskowego, w przypadku posiadania tytułu zawodowego magistra (równorzędnego),
- b) może być powołany oficer rezerwy posiadający tytuł zawodowego magistra (równorzędny);

2) w korpusie podoficerów zawodowych:

- a) powołuje się żołnierza mianowanego na stopień wojskowy kaprala (mata), posiadającego świadectwo dojrzałości, po ukończeniu przez niego nauki w szkole podoficerskiej,
- b) może być powołany podoficer rezerwy posiadający świadectwo dojrzałości;]

<1) w korpusie oficerów zawodowych:

- a) powołuje się żołnierza mianowanego na stopień wojskowy podporucznika (podporucznika marynarki) po uzyskaniu przez niego tytułu zawodowego magistra (równorzędnego), ukończeniu szkolenia wojskowego i zdaniu egzaminu na oficera,
- b) może być powołany oficer rezerwy posiadający tytuł zawodowy magistra (równorzędny) i stopień wojskowy równy lub bezpośrednio niższy od stopnia etatowego stanowiska służbowego, na jakie ma być wyznaczony po powołaniu do służby;

2) w korpusie podoficerów zawodowych:

- a) powołuje się żołnierza mianowanego na stopień wojskowy kaprala (mata), posiadającego świadectwo dojrzałości, po ukończeniu przez niego nauki w szkole podoficerskiej,
 - b) może być powołany podoficer rezerwy posiadający świadectwo dojrzałości i stopień wojskowy równy lub bezpośrednio niższy od stopnia etatowego stanowiska służbowego, na jakie ma być wyznaczony po powołaniu do służby;>
- 3) w korpusie szeregowych zawodowych może być powołany:
- a) żołnierz rezerwy, który ukończył co najmniej gimnazjum i posiada przygotowanie zawodowe oraz odbył w pełnym wymiarze zasadniczą służbę wojskową,
 - b) żołnierz nadterminowej zasadniczej służby wojskowej i zasadniczej służby wojskowej, który ukończył co najmniej gimnazjum i posiada przygotowanie zawodowe
- jeżeli posiada kwalifikacje przydatne w korpusie osobowym, w jakim ma pełnić zawodową służbę wojskową, i po mianowaniu go na stopień wojskowy starszego szeregowego (starszego marynarza), jeżeli posiada niższy stopień wojskowy.

Art. 13.

1. Z żołnierzami powołanymi do zawodowej służby wojskowej zawiera się kontrakty na pełnienie służby terminowej, z zastrzeżeniem ust. 2.
[2. Z żołnierzami, którzy ukończyli wyższą szkołę wojskową lub szkolenie wojskowe, o których mowa w art. 10 pkt 1 lit. a, albo szkołę podoficerską z oceną ogólną bardzo dobrą lub dobrą, mogą być zawarte kontrakty na pełnienie służby stałej.]
- <2. Z żołnierzami, którzy ukończyli naukę, o której mowa w art. 10 pkt 1 lit. a i pkt 2 lit. a, z ogólną oceną bardzo dobrą lub dobrą, mogą być zawarte kontrakty na pełnienie służby stałej.>

Art. 14.

- [1. *Najpóźniej na dwanaście miesięcy przed dniem upływu okresu, na jaki został zawarty kontrakt na pełnienie służby terminowej, żołnierz zawodowy może wystąpić z wnioskiem o zawarcie kolejnego kontraktu na pełnienie służby terminowej.*
2. *Z żołnierzem zawodowym pełniącym zawodową służbę wojskową w ramach kontraktu na pełnienie służby terminowej może być podpisany, na jego wniosek, kontrakt na pełnienie służby stałej, jeżeli posiada bardzo dobrą ocenę w ostatniej opinii okresowej.]*
- <1. Żołnierz zawodowy na sześć miesięcy przed dniem upływu okresu, na jaki został zawarty kontrakt na pełnienie służby terminowej, może wystąpić z wnioskiem o zawarcie kolejnego kontraktu na pełnienie służby terminowej lub kontraktu na pełnienie służby stałej.**
- 2. Z żołnierzem zawodowym pełniącym zawodową służbę wojskową w ramach kontraktu na pełnienie służby terminowej może być podpisany, na jego wniosek, kontrakt na pełnienie służby stałej, jeżeli posiada bardzo dobrą ocenę w ostatniej opinii służbowej.>**
3. *Z inicjatywą zawarcia kolejnego kontraktu na pełnienie służby terminowej lub kontraktu na pełnienie służby stałej może wystąpić również dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz zawodowy pełni zawodową służbę wojskową.*
- <4. Zgody na zawarcie kolejnego kontraktu na pełnienie służby terminowej lub kontraktu na pełnienie służby stałej w przypadku stanowisk służbowych podoficerów zawodowych i oficerów zawodowych do stopnia etatowego kapitana (kapitana marynarki) udziela dyrektor departamentu Ministerstwa Obrony Narodowej właściwego do spraw kadr.>**

Art. 20.

1. *Żołnierz zawodowy zwolniony z dotychczas zajmowanego stanowiska służbowego może być przeniesiony do rezerwy kadrowej organu określonego w ust. 3, jeżeli przewiduje się wyznaczenie go na inne stanowisko służbowe.*
- <1a. Jeżeli przemawiają za tym potrzeby Sił Zbrojnych, żołnierz zawodowy pełniący zawodową służbę wojskową na podstawie kontraktu na pełnienie służby stałej, może być przeniesiony do rezerwy kadrowej, w związku z podjęciem przez niego pracy poza granicami państwa w strukturach organizacji międzynarodowych lub międzynarodowych strukturach wojskowych, na podstawie umowy zawartej między tym żołnierzem a taką organizacją.>**
2. *Okres pozostawania żołnierza zawodowego w rezerwie kadrowej nie może być jednorazowo dłuższy niż dwa lata, z zastrzeżeniem ust. 4.*
- [3. *Organem wojskowym właściwym do przeniesienia żołnierza zawodowego do rezerwy kadrowej jest:*
- 1) *Minister Obrony Narodowej - w przypadku żołnierza zawodowego zwolnionego ze stanowiska służbowego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesa Rady Ministrów i Ministra Obrony Narodowej;*
 - 2) *Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego - w przypadku żołnierza zawodowego zwolnionego ze stanowiska służbowego w Sztabie Generalnym Wojska Polskiego i podległych jednostkach organizacyjnych oraz w rodzajach Sił Zbrojnych, Komendzie Głównej Żandarmerii Wojskowej i podległych im jednostkach wojskowych;*
 - 3) *dyrektor departamentu Ministerstwa Obrony Narodowej właściwego w sprawach kadr - w pozostałych przypadkach.*

4. Jeżeli przeniesienie do rezerwy kadrowej następuje w związku ze skierowaniem żołnierza zawodowego na studia zagraniczne, czas pozostawania w rezerwie kadrowej obejmuje okres tych studiów.]

<3. Organem wojskowym właściwym do przeniesienia żołnierza zawodowego do rezerwy kadrowej jest:

- 1) **Minister Obrony Narodowej – w przypadku żołnierza zawodowego zwolnionego ze stanowiska służbowego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesa Rady Ministrów i Ministra Obrony Narodowej oraz w przypadku, o którym mowa w ust. 1a;**
- 2) **dyrektor departamentu Ministerstwa Obrony Narodowej właściwego do spraw kadr – w pozostałych przypadkach.**

4. Jeżeli przeniesienie do rezerwy kadrowej następuje w związku:

- 1) **ze skierowaniem żołnierza zawodowego na studia zagraniczne oraz kursy i szkolenie zagraniczne, czas pozostawania w rezerwie kadrowej obejmuje okres tych studiów oraz kursów i szkoleń;**
- 2) **z podjęciem przez żołnierza zawodowego pracy, o której mowa w ust. 1a, czas pozostawania w rezerwie kadrowej nie może być dłuższy niż pięć lat w okresie zawodowej służby wojskowej.>**

<5. W przypadku przeniesienia żołnierza zawodowego do rezerwy kadrowej na podstawie ust. 1a żołnierz zawodowy:

- 1) **nie wykonuje zadań służbowych;**
- 2) **nie otrzymuje uposażenia i innych należności pieniężnych oraz nie nabywa prawa do świadczeń w naturze, z wyjątkiem należności i świadczeń, o których mowa w art. 85 i 94-101, oraz świadczeń w naturze, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 50 ust. 3.>**

Art. 22.

1. **Żołnierz zawodowy, za jego pisemną zgodą, może pełnić zawodową służbę wojskową na stanowiskach służbowych w:**
 - 1) **Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz w Służbie Wywiadu Wojskowego,**
 - 2) **Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Biurze Bezpieczeństwa Narodowego, Departamencie Sądów Wojskowych Ministerstwa Sprawiedliwości lub Agencji Wywiadu,**
 - 3) **innych instytucjach i podmiotach realizujących szczególne zadania na rzecz obronności i bezpieczeństwa Państwa**
- zwanych dalej "instytucjami cywilnymi".
2. **Stanowiska służbowe, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, ujmuje się w wykazie prowadzonym przez Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.**
3. **Żołnierza zawodowego, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, wyznacza się na stanowisko służbowe na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz. U. Nr 104, poz. 709).**
4. **Żołnierza zawodowego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, wyznacza na wskazane stanowisko służbowe kierownik instytucji cywilnej w formie przewidzianej dla tego stanowiska.**

5. Żołnierzowi zawodowemu pełniącemu zawodową służbę wojskową w instytucji cywilnej, o której mowa w ust. 1 przysługują uprawnienia i świadczenia, w tym uposażenie i inne należności pieniężne, określone w przepisach dla żołnierzy zawodowych pełniących służbę w jednostkach wojskowych, z zastrzeżeniem ust. 6 i 7.
6. Uprawnienia i obowiązki żołnierzy wyznaczonych na stanowiska służbowe w Służbie Kontrwywiadu Wojskowego i Służbie Wywiadu Wojskowego określa również ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego.
7. Do żołnierzy zawodowych pełniących zawodową służbę wojskową w instytucjach cywilnych, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3 stosuje się odpowiednio obowiązujące na zajmowanych przez nich stanowiskach służbowych przepisy prawa pracy lub przepisy dotyczące stosunku służbowego, odnoszące się do obowiązków pracodawcy i pracownika, regulaminów pracy, wyróżnień niezwiązanych z przebiegiem zawodowej służby wojskowej, odpowiedzialności materialnej pracowników, rozkładu czasu pracy oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, jak również tworzenia funduszu nagród, a także przyznawania nagród innych niż wynikające z przepisów ustawy z dnia 4 września 1997 r. o dyscyplinie wojskowej (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 370 i Nr 240, poz. 2052 oraz z 2003 r. Nr 179, poz. 1750).
8. Minister Obrony Narodowej sprawuje nadzór w zakresie pełnienia czynnej służby wojskowej nad żołnierzem zawodowym, o którym mowa w ust. 1.
9. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:
 - [1) instytucje cywilne, o których mowa w ust. 1 pkt 3;]
 - 2) szczegółowy tryb postępowania przy wyznaczaniu żołnierzy zawodowych na stanowiska służbowe w instytucjach cywilnych, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, i odwoływania ze stanowisk;
 - 3) sposób wykonywania przez Ministra Obrony Narodowej nadzoru, o którym mowa w ust. 8;
 - 4) szczegółowe warunki i tryb opiniowania żołnierzy zawodowych pełniących zawodową służbę wojskową w instytucjach cywilnych oraz przełożonych uprawnionych do sporządzenia opinii.
10. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 9, ustali w szczególności informacje, które powinien zawierać wniosek o wyznaczenie żołnierza zawodowego na stanowisko służbowe w instytucji cywilnej, oraz kompetencje w zakresie wyznaczania na stanowiska służbowe w instytucjach cywilnych i odwoływania z tych stanowisk przez Ministra Obrony Narodowej i kierowników instytucji cywilnych.

[Art. 23.

Tryb postępowania i warunki wymagane przy wyznaczaniu żołnierzy zawodowych na stanowiska służbowe aplikantów, asesorów i sędziów w sądach wojskowych oraz aplikantów, asesorów i prokuratorów w wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury i odwoływania z tych stanowisk określają przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o ustroju sądów wojskowych i ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 206 i Nr 213, poz. 1802).]

< Art. 23.

Tryb postępowania i warunki wymagane przy wyznaczaniu żołnierzy zawodowych na stanowiska aplikantów, asesorów i sędziów w sądach wojskowych oraz aplikantów, asesorów i prokuratorów w wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury i odwoływaniu z tych stanowisk określają przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. –

Prawo o ustroju sądów wojskowych i ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 206, z późn. zm.)>

Art. 24.

1. Żołnierz zawodowy może być wyznaczony lub skierowany do pełnienia zawodowej służby wojskowej poza granicami państwa.
- [2. Do pełnienia zawodowej służby wojskowej poza granicami państwa wyznacza lub kieruje Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, z zastrzeżeniem ust. 3.*
3. *Żołnierzy zawodowych, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1, do pełnienia zawodowej służby wojskowej poza granicami państwa wyznacza lub kieruje Minister Obrony Narodowej.]*

<2. Do pełnienia zawodowej służby wojskowej poza granicami państwa wyznacza:

- 1) Minister Obrony Narodowej – żołnierzy zawodowych zajmujących stanowiska służbowe o stopniach etatowych od stopnia majora (komandora podporucznika) do stopnia generała (admirala) oraz na które wyznacza na podstawie przepisów odrębnych ustaw;**
- 2) dyrektor departamentu Ministerstwa Obrony Narodowej właściwego do spraw kadr – pozostałych żołnierzy zawodowych.**
- 3. Do pełnienia zawodowej służby wojskowej poza granicami państwa kieruje Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.>**
4. W czasie pełnienia zawodowej służby wojskowej poza granicami państwa żołnierz zawodowy podlega organowi, który wyznaczył lub skierował go do tej służby. Podczas wykonywania zadań służbowych poza granicami państwa żołnierz zawodowy może podlegać, w zależności od miejsca pełnienia zawodowej służby wojskowej, również innym przełożonym.
5. Żołnierzom zawodowym wyznaczonym do pełnienia zawodowej służby wojskowej poza granicami państwa przysługują, w szczególności, następujące uprawnienia i świadczenia:
 - 1) prawo przebywania w miejscu pełnienia służby wraz z małżonkiem i dziećmi;
 - 2) prawo do nieodpłatnego zakwaterowania w lokalu mieszkalnym, wraz z niezbędnym umeblowaniem i wyposażeniem, zgodnie z warunkami miejscowymi, odpowiednio do zajmowanego stanowiska służbowego i liczby przebywających z nim członków rodziny; w przypadku braku możliwości zapewnienia lokalu mieszkalnego żołnierzowi przysługuje równoważnik pieniężny;
 - 3) zwrot opłat związanych z nauką dzieci w szkole podstawowej, gimnazjum i szkole średniej;
 - 4) zwrot niezbędnych, udokumentowanych kosztów leczenia w państwie, w którym pełni służbę, oraz kosztów leczenia przebywających z nim członków rodziny.
6. Niezależnie od świadczeń, o których mowa w ust. 5, żołnierzom zawodowym udającym się poza granice państwa w celu objęcia stanowiska służbowego oraz żołnierzom pełniącym służbę poza granicami państwa wyznaczonym na kolejne stanowisko za granicą w innym państwie niż dotychczas, a także żołnierzom powracającym do kraju po zakończeniu pełnienia służby poza granicami państwa przysługuje zwrot kosztów:
 - 1) podróży żołnierza i przebywających z nim członków rodziny;
 - 2) przewozu rzeczy osobistego użytku i przedmiotów gospodarstwa domowego;
 - 3) przejazdu do miejsca pełnienia służby za granicą i z powrotem do kraju członków rodziny nieprzebywających z nim za granicą;

- a) raz na dwa lata, jeżeli członek rodziny żołnierza nie przesiedlał się za granicę do miejsca pełnienia służby żołnierza,
 - b) jeden raz, jeżeli członek rodziny przebywał z żołnierzem za granicą i żołnierzowi pokryto koszty jego podróży, po upływie nie mniej niż jednego roku po przesiedleniu.
7. Żołnierzom zawodowym skierowanym do pełnienia zawodowej służby wojskowej poza granicami państwa przysługują, w szczególności, następujące uprawnienia i świadczenia:
- 1) bezpłatne zakwaterowanie i wyżywienie;
 - 2) bezpłatne świadczenia zdrowotne oraz bezpłatne zaopatrzenie w leki i artykuły sanitarne;
 - 3) bezpłatny przewóz:
 - a) z kraju do miejsca pełnienia służby i z powrotem, w związku z rozpoczęciem i zakończeniem pełnienia służby poza granicami państwa,
 - b) z miejsca pełnienia służby do kraju i z powrotem, w razie śmierci członka najbliższej rodziny;
 - 4) urlop zdrowotny po powrocie do kraju, po zakończeniu pełnienia służby poza granicami państwa;
 - 5) ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków zaistniałych w czasie pełnienia służby poza granicami państwa, wskutek których nastąpiło uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub śmierć żołnierza.
8. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, przypadki, w których następuje wyznaczenie, a w których skierowanie do pełnienia zawodowej służby wojskowej poza granicami państwa, szczegółowy tryb postępowania przy wyznaczaniu lub kierowaniu żołnierzy zawodowych do pełnienia służby poza granicami państwa, a także odwoływania do kraju z tej służby, warunki pełnienia przez żołnierzy służby poza granicami państwa, w tym zakres podległości, o której mowa w ust. 4, warunki przyznawania świadczeń żołnierzom wyznaczonym lub skierowanym do pełnienia służby poza granicami państwa oraz świadczeń przysługujących żołnierzom w związku z wyznaczeniem lub skierowaniem do pełnienia służby poza granicami państwa. Rozporządzenie, określając obowiązki i uprawnienia żołnierzy zawodowych wyznaczonych lub skierowanych do pełnienia zawodowej służby wojskowej poza granicami państwa, powinno w szczególności uwzględnić specyfikę wykonywanych zadań, zagrożenia dla zdrowia lub życia tych żołnierzy, a także istniejące w danym państwie warunki miejscowe.

Art. 25.

[1. Dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz zawodowy jest wyznaczony na stanowisko służbowe, może dodatkowo powierzyć żołnierzowi czasowe pełnienie obowiązków służbowych w tej jednostce na stanowisku nieobsadzonym lub obsadzonym, na którym wyznaczony żołnierz czasowo nie wykonuje zadań służbowych.]

<1. Dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz zawodowy jest wyznaczony na stanowisko służbowe, może dodatkowo powierzyć żołnierzowi czasowe pełnienie obowiązków służbowych w tej jednostce na stanowisku nieobsadzonym lub obsadzonym, na którym wyznaczony żołnierz czasowo nie wykonuje zadań służbowych. Nie dotyczy to aplikantów, asesorów i sędziów sądów wojskowych oraz aplikantów, asesorów i prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury.>

<1a. Minister Obrony Narodowej, w przypadkach, o których mowa w ust. 1, może, uwzględniając potrzeby Sił Zbrojnych, powierzyć także żołnierzowi zawodowemu, będącemu w rezerwie kadrowej lub w dyspozycji, czasowe pełnienie obowiązków

służbowych w każdej jednostce wojskowej. Nie dotyczy to aplikantów, asesorów i sędziów sądów wojskowych oraz aplikantów, asesorów i prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury.>

2. Okres, o którym mowa w ust. 1, nie może być jednorazowo dłuższy niż piętnaście miesięcy.
3. W wyjątkowych przypadkach podoficerowi zawodowemu można dodatkowo powierzyć czasowe pełnienie obowiązków służbowych na stanowisku służbowym przewidzianym dla oficera zawodowego zaszeregowanym do stopnia etatowego kapitana (kapitana marynarki) włącznie, jeżeli nie wiąże się z tym powierzeniem stosunek przełożenia nad oficerami.
4. Żołnierza zawodowego, któremu dodatkowo powierzono czasowe pełnienie obowiązków służbowych na innym stanowisku służbowym, nie zwalnia się ze stanowiska dotychczas zajmowanego.
5. Przepisy ust. 1-4 mają zastosowanie również w przypadku czasowego powierzenia żołnierzowi zawodowemu obowiązków pracownika wojska, z tym że w takim przypadku okres, o którym mowa w ust. 2, nie może być jednorazowo dłuższy niż sześć miesięcy.

[Art. 26.

1. Żołnierz zawodowy podlega opiniowaniu służbowemu w formie:
 - 1) opiniowania okresowego - przeprowadzanego na sześć miesięcy przed dniem upływu kadencji lub kontraktu na pełnienie służby terminowej;
 - 2) opiniowania specjalnego - przeprowadzanego w przypadkach określonych w ust. 2.
2. Specjalną opinię służbową sporządza się w razie:
 - 1) ukończenia studiów lub nauki w szkole wojskowej;
 - 2) ukończenia w trybie dziennym studiów doktoranckich lub podyplomowych albo kursu trwającego co najmniej trzy miesiące;
 - 3) zakończenia pełnienia zawodowej służby wojskowej na stanowisku służbowym poza granicami państwa;
 - 4) wystąpienia o opinię przez organ właściwy do wyznaczenia na stanowisko służbowe;
 - 5) wystąpienia o opinię przez sąd, prokuratora, Żandarmerię Wojskową, Służbę Kontrwywiadu Wojskowego, Służbę Wywiadu Wojskowego, rzecznika dyscyplinarnego lub rzecznika dyscypliny finansów publicznych, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego albo Policję.
3. Opinia służbowa ma na celu ocenę wykonywania przez żołnierza zawodowego obowiązków służbowych i stanowi podstawę do określenia dalszego przebiegu jego służby.
4. W okresowej opinii służbowej przełożony dokonuje oceny wywiązywania się przez żołnierza zawodowego z poszczególnych obowiązków służbowych na zajmowanym stanowisku służbowym określonych w opisie tego stanowiska, wyrażoną w skali: spełnia wymagania, spełnia wymagania w ograniczonym zakresie lub nie spełnia wymagań.
5. Na podstawie ocen, o których mowa w ust. 4, przełożony wystawia ogólną ocenę opiniowanego żołnierza zawodowego, wyrażoną w skali od 2 do 5 (niedostateczna, dostateczna, dobra i bardzo dobra). W okresowej opinii służbowej określa się również prognozę przebiegu zawodowej służby wojskowej żołnierza bliższą, dalszą i perspektywiczną.
6. Opinię służbową sporządza pismem odręcznym bezpośredni przełożony żołnierza zawodowego.
7. Przełożony jest obowiązany doręczyć, za pokwitowaniem, potwierdzoną kopię opinii służbowej żołnierzowi zawodowemu, którego ona dotyczy, w ciągu czternastu dni od dnia jej sporządzenia. W opinii służbowej zamieszcza się pouczenie o przysługującym żołnierzowi zawodowemu prawie wniesienia odwołania od opinii.

8. *Żołnierzowi zawodowemu przysługuje prawo wniesienia odwołania od opinii służbowej do wyższego przełożonego w terminie czternastu dni od dnia jej otrzymania. Odwołanie wniesione po terminie nie podlega rozpoznaniu.*
9. *Wyższy przełożony rozstrzyga ostatecznie sprawę przez:*
 - 1) *utrzymanie w mocy opinii służbowej;*
 - 2) *zmianę opinii służbowej lub jej uzupełnienie;*
 - 3) *uchylenie i wydanie nowej opinii służbowej.*
10. *Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb opiniowania żołnierzy zawodowych, zapoznawania ich z treścią opinii służbowych oraz wnoszenia i rozpatrywania od nich odwołań, a także wzór arkusza opiniodawczego. Rozporządzenie powinno uwzględniać, aby sporządzona opinia służbowa w sposób jednoznaczny określała o przydatności lub braku przydatności żołnierza zawodowego na zajmowanym stanowisku służbowym, cechy osobowości żołnierza, w tym w szczególności odporność psychofizyczną na trudy zawodowej służby wojskowej, poziom i rzetelność wykonywania zadań służbowych oraz predyspozycje do zajmowania wyższych stanowisk, a także organy sporządzające specjalne opinie służbowe oraz zakres informacji zawartej w opinii specjalnej. Powinno ono zagwarantować, aby opiniowanie było oparte na zasadzie jawności, przy zachowaniu godności osobistej opiniowanego żołnierza zawodowego.]*

< Art. 26.

1. **Żołnierz zawodowy podlega opiniowaniu służbowemu, którego proces rozpoczyna się na sześć miesięcy przed dniem upływu kadencji lub kontraktu na pełnienie służby terminowej. Opiniowaniem służbowym obejmuje się również żołnierza zawodowego:**
 - 1) **skierowanego do pełnienia służby poza granicami państwa – za okres pełnienia tej służby;**
 - 2) **zwolnionego ze stanowiska służbowego w trakcie trwania kadencji, jeżeli pełnił służbę na tym stanowisku co najmniej dwanaście miesięcy.**
2. **Opinia służbowa ma na celu ocenę wykonywania przez żołnierza zawodowego obowiązków służbowych i stanowi podstawę do określenia dalszego przebiegu jego służby. W opinii służbowej przełożony ocenia wywiązywanie się żołnierza zawodowego z poszczególnych obowiązków służbowych na zajmowanym stanowisku służbowym określonych w karcie opisu tego stanowiska oraz jego cechy osobowe.**
3. **Na podstawie ocen, o których mowa w ust. 2, przełożony wystawia ogólną ocenę opiniowanego żołnierza zawodowego, wyrażoną w skali od 5 do 2 (bardzo dobra, dobra, dostateczna i niedostateczna).**
4. **W ramach opiniowania służbowego określa się indywidualną prognozę przebiegu zawodowej służby wojskowej żołnierza zawodowego: bliższą, dalszą i perspektywiczną.**
5. **W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie określa się żołnierzowi zawodowemu indywidualnej prognozy przebiegu służby, o której mowa w ust. 4.**
6. **W przypadku zwolnienia żołnierza zawodowego ze stanowiska służbowego w okresie kadencji na stanowisku służbowym, jeżeli pełnił służbę na tym stanowisku przez okres krótszy niż dwanaście miesięcy, nie sporządza się nowej opinii służbowej, lecz określa się jedynie nową indywidualną prognozę przebiegu służby.**

7. Opinię służbową o żołnierzu zawodowym udostępnia się w przypadku wystąpienia o nią przez sąd, prokuratora, Żandarmerię Wojskową, Służbę Kontrwywiadu Wojskowego, Służbę Wywiadu Wojskowego, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Policję oraz rzecznika dyscyplinarnego lub rzecznika dyscypliny finansów publicznych.
8. Opinię służbową sporządza pismem odrębnym bezpośredni przełożony żołnierza zawodowego.
9. Przełożony jest obowiązany doręczyć, za pokwitowaniem, potwierdzoną kopię opinii służbowej żołnierzowi zawodowemu, którego ona dotyczy, w terminie czternastu dni od dnia jej sporządzenia. W opinii służbowej zamieszcza się pouczenie o przysługującym żołnierzowi zawodowemu prawie wniesienia odwołania od opinii.
10. Żołnierzowi zawodowemu przysługuje prawo wniesienia odwołania od opinii służbowej do wyższego przełożonego w terminie czternastu dni od dnia jej otrzymania. Odwołanie wniesione po terminie nie podlega rozpoznaniu.
11. Prawo wniesienia odwołania nie przysługuje od indywidualnej prognozy przebiegu zawodowej służby wojskowej określonej dla żołnierza zawodowego w opinii służbowej.
12. Wyższy przełożony może zaskarżoną opinię służbową:
 - 1) utrzymać w mocy;
 - 2) zmienić lub ją uzupełnić;
 - 3) uchylić i wydać nową;
 - 4) uchylić, jeżeli brak było podstaw prawnych dla jej sporządzenia.
13. Opinia służbowa wydana wskutek odwołania jest ostateczna.
14. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb opiniowania żołnierzy zawodowych, zapoznawania ich z treścią opinii służbowych oraz wnoszenia i rozpatrywania od nich odwołań, tryb określania indywidualnej prognozy przebiegu zawodowej służby i jej weryfikacji, a także wzór arkusza opinii. Rozporządzenie powinno uwzględniać, aby sporządzona opinia służbowa w sposób jednoznaczny określała o przydatności lub braku przydatności żołnierza zawodowego na zajmowanym stanowisku służbowym, cechy osobowości żołnierza, w szczególności odporność psychofizyczną na trudy zawodowej służby wojskowej, poziom i rzetelność wykonywania zadań służbowych oraz predyspozycje do zajmowania wyższych stanowisk służbowych, mając na względzie, aby opiniowanie było oparte na zasadzie jawności dla opiniowanego żołnierza zawodowego.>

[Art. 28.

Warunkiem mianowania na stopień wojskowy podporucznika (podporucznika marynarki) jest ukończenie wyższej szkoły wojskowej i posiadanie tytułu zawodowego magistra (równorzędnego) albo posiadanie tytułu zawodowego magistra (równorzędnego) i odbycie szkolenia wojskowego oraz zdanie egzaminu na oficera.]

< Art. 28.

1. Warunkiem mianowania na stopień wojskowy podporucznika (podporucznika marynarki) jest posiadanie tytułu zawodowego magistra (równorzędnego) i odbycie szkolenia wojskowego oraz zdanie egzaminu na oficera.
2. Jeżeli przemawiają za tym potrzeby Sił Zbrojnych, na stopień wojskowy podporucznika (podporucznika marynarki) może być mianowany, po odbyciu szkolenia wojskowego i zdaniu egzaminu na oficera, podoficer zawodowy pełniący służbę na podstawie kontraktu na pełnienie służby stałej, który posiada tytuł zawodowy magistra (równorzędny) i bardzo dobrą ogólną ocenę w opinii służbowej oraz nie ukończył trzydziestego piątego roku życia.>

Art. 29.

1. Na stopień wojskowy kaprala (mata) mianuje się żołnierza spełniającego warunki określone w art. 10 pkt 2 lit. a, w związku z powołaniem do zawodowej służby wojskowej.
[2. Jeżeli przemawiają za tym potrzeby Sił Zbrojnych, na stopień wojskowy kaprala (mata) może być mianowany, po zdaniu egzaminu na podoficera, szeregowy zawodowy, który posiada świadectwo dojrzałości i bardzo dobrą ogólną ocenę w opinii służbowej oraz nie ukończył trzydziestego roku życia.]
- <2. Jeżeli przemawiają za tym potrzeby Sił Zbrojnych, na stopień wojskowy kaprala (mata) może być mianowany, po zdaniu egzaminu na podoficera, szeregowy zawodowy, który posiada świadectwo dojrzałości i bardzo dobrą ogólną ocenę w opinii służbowej.>

[Art. 31.

1. Żołnierza zawodowego mianuje się na stopień wojskowy odpowiadający stopniowi etatowemu stanowiska służbowego, na jakie żołnierz ma być wyznaczony, z zastrzeżeniem ust. 2. Mianowanie następuje z dniem objęcia obowiązków na stanowisku służbowym.
2. Warunkiem objęcia obowiązków na stanowisku służbowym jest mianowanie żołnierza zawodowego przez uprawniony organ wojskowy na stopień wojskowy odpowiadający stopniowi etatowemu stanowiska, na jakie ma być wyznaczony.]

< Art. 31.

1. Żołnierza zawodowego mianuje się na stopień wojskowy, który odpowiada stopniowi etatowemu stanowiska służbowego, na jakie żołnierz ma być wyznaczony, z dniem objęcia stanowiska służbowego.
2. Warunkiem wydania decyzji o wyznaczeniu żołnierza zawodowego na wyższe stanowisko służbowe oraz objęcia obowiązków na tym stanowisku jest uprzednie wydanie decyzji o mianowaniu tego żołnierza, przez uprawniony organ, na stopień wojskowy odpowiadający stopniowi etatowemu stanowiska służbowego, na jakie żołnierz ma być wyznaczony.
3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do żołnierzy zawodowych wyznaczanych na stanowiska służbowe zaszeregowane do stopni generałów (admirałów).>

Art. 32.

1. Na stopnie wojskowe w korpusie oficerów zawodowych, z wyjątkiem stopnia wojskowego podporucznika (podporucznika marynarki) i stopni wojskowych generałów (admirałów), mianuje Minister Obrony Narodowej.

2. Mianowanie żołnierzy zawodowych na stopień wojskowy podporucznika (podporucznika marynarki) i stopnie wojskowe generałów (admiratów) następuje z uwzględnieniem zasad określonych w ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.
 - 2a. Mianowanie na stopień wojskowy odpowiadający stopniowi etatowemu stanowiska służbowego kandydatów na sędziów sądów wojskowych spełniających wymagania określone w art. 22 § 2 i 3 ustawy, o której mowa w art. 23, następuje według zasad określonych dla mianowania żołnierzy zawodowych na stopień wojskowy podporucznika (podporucznika marynarki).
 3. Na stopnie wojskowe w korpusach podoficerów zawodowych i szeregowych zawodowych mianuje organ właściwy do wyznaczenia żołnierza zawodowego na stanowisko służbowe, z zastrzeżeniem ust. 4.
- [4. Na pierwszy stopień wojskowy w korpusach podoficerów zawodowych i szeregowych zawodowych mianuje Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.]

<4. Na pierwszy stopień wojskowy mianuje w korpusie:

- 1) podoficerów zawodowych – dyrektor departamentu Ministerstwa Obrony Narodowej właściwy do spraw kadr;**
- 2) szeregowych zawodowych – dowódca jednostki wojskowej.>**

[Art. 34.

1. *Żołnierza zawodowego zalicza do określonego korpusu osobowego oraz grupy osobowej Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego w decyzji o powołaniu go do zawodowej służby wojskowej.*
2. *Żołnierz zawodowy może być przeniesiony do innego korpusu osobowego lub do innej grupy osobowej przez organ właściwy do wyznaczenia go na stanowisko służbowe, stosownie do posiadanych kwalifikacji, ze względu na:*
 - 1) *stan zdrowia stwierdzony orzeczeniem wojskowej komisji lekarskiej;*
 - 2) *potrzeby Sił Zbrojnych.*
3. *Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do aplikantów, asesorów i sędziów w sądach wojskowych.]*

< Art. 34.

- 1. Żołnierza zawodowego zalicza do określonego korpusu osobowego oraz grupy osobowej właściwy organ, o którym mowa w art. 9 ust. 3, w rozkazie personalnym o powołaniu do zawodowej służby wojskowej.**
- 2. Żołnierz zawodowy może być przeniesiony do innego korpusu osobowego lub do innej grupy osobowej przez organ właściwy do wyznaczenia go na stanowisko służbowe decyzją o wyznaczeniu na stanowisko służbowe.**
- 3. Przeniesienie żołnierza zawodowego do innego korpusu osobowego lub innej grupy osobowej może odbyć się po zasięgnięciu opinii gestorów korpusów osobowych, w którym żołnierz ten aktualnie pełni służbę i do którego ma być przeniesiony.**
- 4. Przepisów ust. 1-3 nie stosuje się do żołnierzy zawodowych pełniących zawodową służbę wojskową na stanowiskach służbowych aplikantów, asesorów i sędziów sądów wojskowych oraz aplikantów, asesorów i prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury.>**

Art. 35.

[1. Żołnierza zawodowego wyznacza się na stanowisko służbowe stosownie do potrzeb Sił Zbrojnych, w zależności od wymaganych kwalifikacji zawodowych określonych w opisie stanowiska oraz od posiadanej opinii służbowej, a żołnierza pełniącego zawodową służbę wojskową na podstawie kontraktu na pełnienie służby stałej - od ustalonej dla niego indywidualnej prognozy przebiegu służby.]

<1. Żołnierza zawodowego wyznacza się na stanowisko służbowe, w drodze decyzji, stosownie do potrzeb Sił Zbrojnych, w zależności od wymaganych kwalifikacji zawodowych określonych w karcie opisu stanowiska służbowego oraz od posiadanej opinii służbowej, a żołnierza pełniącego zawodową służbę wojskową na podstawie kontraktu na pełnienie służby stałej w zależności od ustalonej dla niego indywidualnej prognozy przebiegu służby.>

2. Określenie indywidualnej prognozy przebiegu służby oficera zawodowego i podoficera zawodowego, o której mowa w ust. 1, odbywa się w oparciu o modele przebiegu służby.

<3. Modele przebiegu służby w poszczególnych korpusach osobowych opracowują i uaktualniają gestorzy korpusów osobowych.>

[Art. 36.

1. Minimalne wymagania kwalifikacyjne do wyznaczenia na stanowiska służbowe są następujące:

1) stanowiska dla szeregowych zawodowych zaszeregowane do stopnia etatowego starszego szeregowego (starszego marynarza) - ukończenie gimnazjum oraz posiadanie przygotowania zawodowego i ukończenie szkolenia wojskowego;

2) stanowiska dla podoficerów zawodowych zaszeregowane do stopnia etatowego:

a) kaprala (mata) i starszego kaprala (starszego mata) - posiadanie świadectwa dojrzałości i ukończenie szkoły podoficerskiej,

b) plutonowego (bosmanmata) - ukończenie kursu specjalistycznego dla plutonowych (bosmanmatów),

c) sierżanta (bosmana) - ukończenie kursu specjalistycznego dla sierżantów (bosmanów),

d) starszego sierżanta (starszego bosmana) - ukończenie kursu specjalistycznego dla starszych sierżantów (starszych bosmanów),

e) młodszego chorążego (młodszego chorążego marynarki) - ukończenie kursu specjalistycznego dla młodszych chorążych (młodszych chorążych marynarki),

f) chorążego (chorążego marynarki) - ukończenie kursu specjalistycznego dla chorążych (chorążych marynarki),

g) starszego chorążego (starszego chorążego marynarki) - ukończenie kursu specjalistycznego dla starszych chorążych (starszych chorążych marynarki),

h) starszego chorążego sztabowego (starszego chorążego sztabowego marynarki) - ukończenie kursu specjalistycznego dla starszych chorążych sztabowych (starszych chorążych sztabowych marynarki);

3) stanowiska dla oficerów zawodowych zaszeregowane do stopnia etatowego:

a) podporucznika (podporucznika marynarki) - ukończenie wyższej szkoły wojskowej i posiadanie tytułu zawodowego magistra (równorzędnego) lub posiadanie tytułu zawodowego magistra (równorzędnego) oraz odbycie szkolenia wojskowego i zdanie egzaminu na oficera,

b) porucznika (porucznika marynarki) - ukończenie kursu specjalistycznego dla poruczników (poruczników marynarki),

- c) kapitana (kapitana marynarki) - ukończenie kursu specjalistycznego dla kapitanów (kapitanów marynarki),
 - d) majora (komandora podporucznika) - ukończenie studiów podyplomowych w Akademii Obrony Narodowej lub Akademii Marynarki Wojennej,
 - e) podpułkownika (komandora porucznika) - ukończenie kursu specjalistycznego dla podpułkowników (komandorów poruczników),
 - f) pułkownika (komandora) - ukończenie studium operacyjno-strategicznego,
 - g) generała brygady (kontradmirala), generała dywizji (wiceadmirala), generała broni (admirala floty) i generała (admirala) - ukończenie studium polityki obronnej.
2. Do celów określonych w ust. 1 pkt 2 i 3 na równi ze świadectwem lub dyplomem szkoły wojskowej są traktowane świadectwa lub dyplomy równorzędnych zagranicznych kursów, szkół i uczelni, a w przypadku stanowisk szczególnych - również innych równorzędnych kursów, szkół i uczelni zagranicznych i krajowych na kierunkach zgodnych z opisem stanowiska.]

< Art. 36.

- 1. Minimalne wymagania w zakresie wykształcenia do wyznaczenia na pierwsze stanowisko służbowe w korpusach kadry są następujące:**
- 1) szeregowych zawodowych – ukończone gimnazjum;
 - 2) podoficerów zawodowych – posiadanie świadectwa dojrzałości;
 - 3) oficerów zawodowych:
 - a) od stopnia etatowego podporucznika (podporucznika marynarki) – posiadanie tytułu zawodowego magistra (równorzędnego),
 - b) od stopnia etatowego majora (komandora podporucznika) – ukończenie studiów podyplomowych w uczelni wojskowej,
 - c) od stopnia etatowego generała brygady (kontradmirala) – ukończenie podyplomowych studiów polityki obronnej.
- 2. Wyznaczenie na stanowisko służbowe jest uzależnione od ukończenia studiów, kursu, szkolenia, stażu lub specjalizacji, w zależności od wymaganych kwalifikacji określonych w karcie opisu stanowiska służbowego.**
- 3. Do celów określonych w ust. 1 pkt 3 i ust. 2 na równi ze świadectwem lub dyplomem szkoły wojskowej są traktowane świadectwa lub dyplomy zagranicznych i krajowych szkół, uczelni i kursów na kierunkach zgodnych z kartą opisu stanowiska służbowego.>**

Art. 37.

1. Żołnierz zawodowy pełniący zawodową służbę wojskową:
- 1) na podstawie kontraktu na pełnienie służby stałej - pełni tę służbę na stanowiskach służbowych przez czas określony kadencjami;
 - 2) na podstawie kontraktu na pełnienie służby terminowej - pełni tę służbę na stanowiskach służbowych przez czas kadencji, z zastrzeżeniem ust. 3.
- [2. Okres kadencji wynosi od roku do trzech lat.]
- <2. Okres kadencji na stanowisku wynosi od osiemnastu miesięcy do trzech lat.>**
- <2a. Jeżeli jest to uzasadnione potrzebami Sił Zbrojnych, okres kadencji, o którym mowa w ust. 2, może być przez organ właściwy do wyznaczenia na stanowisko służbowe przedłużony do dwunastu miesięcy.>**

3. Kadencję lub kadencje dla żołnierzy zawodowych, o których mowa w ust. 1 pkt 2, określa się w ten sposób, aby suma czasu trwania tych kadencji równała się okresowi, na jaki został zawarty kontrakt.

[4. Okres kadencji na stanowisku służbowym dla każdego żołnierza zawodowego ustala w decyzji organ uprawniony do wyznaczenia na stanowisko służbowe, zgodnie z ustaleniami w tym zakresie zawartymi w opisie stanowiska służbowego, na jakie żołnierz ma być wyznaczony.]

<4. Okres kadencji na stanowisku służbowym określa organ właściwy do wyznaczania na stanowisko służbowe w decyzji o wyznaczeniu żołnierza zawodowego na to stanowisko.>

5. Przepisów ust. 1-4 nie stosuje się do żołnierzy zawodowych pełniących zawodową służbę wojskową na stanowiskach służbowych aplikantów, asesorów i sędziów w sądach wojskowych oraz aplikantów, asesorów i prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz w instytucjach cywilnych.

[Art. 38.

1. Wyznaczenie oficera zawodowego na kolejne wyższe stanowisko główne jest uzależnione od:

- 1) pełnienia zawodowej służby wojskowej na stanowisku lub stanowiskach pośrednich, z zastrzeżeniem ust. 2;
- 2) uzyskania w okresowych opiniach służbowych ogólnej oceny bardzo dobrej lub dobrej, z zastrzeżeniem ust. 5.

2. Warunku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie stosuje się przy wyznaczeniu oficera zawodowego na stanowiska główne zaszeregowane do stopnia etatowego podporucznika (podporucznika marynarki) oraz od stopnia etatowego generała dywizji (wiceadmirala) wzwyż.

3. Na pierwsze stanowisko pośrednie oficer zawodowy może być wyznaczony jedynie ze stanowiska głównego.

4. Służba na poszczególnych stanowiskach zasadniczych jest pełniona przez jedną kadencję, z zastrzeżeniem art. 43 ust. 2.

5. W przypadku uzyskania przez oficera zawodowego pełniącego zawodową służbę wojskową na stanowiskach zasadniczych w okresowej opinii służbowej ogólnej oceny bardzo dobrej lub dobrej może być on wyznaczony na stanowisko służbowe zabezpieczające o tym samym stopniu etatowym, jakie zajmował.

6. W przypadku uzyskania przez oficera zawodowego pełniącego zawodową służbę wojskową na stanowiskach zasadniczych w okresowej opinii służbowej ogólnej oceny dostatecznej:

- 1) wyznacza się go na stanowisko służbowe zabezpieczające o tym samym stopniu etatowym, jakie zajmował;
- 2) może być on zwolniony z zawodowej służby wojskowej.

Art. 39.

1. Wyznaczenie oficera zawodowego na pierwsze stanowisko zabezpieczające jest uzależnione od pełnienia przez niego zawodowej służby wojskowej na stanowisku zasadniczym.

2. Oficer zawodowy pełniący zawodową służbę wojskową na stanowisku zabezpieczającym może być wyznaczony na stanowisko pośrednie o tym samym stopniu etatowym w przypadku uzyskania w okresowej opinii służbowej ogólnej oceny bardzo dobrej.

3. W przypadku uzyskania przez oficera zawodowego pełniącego zawodową służbę wojskową na stanowisku zabezpieczającym w okresowej opinii służbowej ogólnej oceny dostatecznej:

- 1) wyznacza się go na to samo lub inne równorzędne stanowisko zabezpieczające;

2) może być on zwolniony z zawodowej służby wojskowej.]

[Art. 40.

1. Wyznaczenie oficera zawodowego na stanowisko szczególne uzależnione jest od posiadania przez niego szczególnych kwalifikacji lub spełniania wymagań warunkujących wykonywanie niektórych zawodów.
2. Wyznaczenie oficera zawodowego na wyższe stanowisko szczególne może nastąpić w zależności od wolnych stanowisk służbowych i od okresu zajmowania dotychczasowego stanowiska, a także od ogólnej oceny bardzo dobrej lub dobrej w okresowej opinii służbowej.
3. Oficer zawodowy pełniący zawodową służbę wojskową na stanowisku szczególnym może być wyznaczony, jeżeli przemawiają za tym uzasadnione potrzeby Sił Zbrojnych, na stanowisko zasadnicze lub na stanowisko zabezpieczające o tym samym stopniu etatowym w przypadku uzyskania w okresowej opinii służbowej ogólnej oceny bardzo dobrej lub dobrej.
4. W przypadku uzyskania przez oficera zawodowego pełniącego zawodową służbę wojskową na stanowisku szczególnym w okresowej opinii służbowej ogólnej oceny dostatecznej:
 - 1) wyznacza się go na to samo lub inne równorzędne stanowisko szczególne;
 - 2) może być on zwolniony z zawodowej służby wojskowej.
5. Przepisów ust. 2 i 4 nie stosuje się do żołnierzy zawodowych pełniących zawodową służbę wojskową na stanowiskach służbowych aplikantów, asesorów i sędziów w sądach wojskowych.

Art. 41.

1. Wyznaczenie podoficera zawodowego na wyższe stanowisko służbowe może nastąpić w zależności od wolnych stanowisk i od okresu zajmowania dotychczasowego stanowiska, a także od ogólnej oceny bardzo dobrej lub dobrej w okresowej opinii służbowej oraz od odbycia, w zależności od potrzeb, stosownego kursu specjalistycznego.
2. W przypadku uzyskania przez podoficera zawodowego w okresowej opinii służbowej ogólnej oceny dostatecznej:
 - 1) wyznacza się go na to samo lub inne równorzędne stanowisko służbowe;
 - 2) może być on zwolniony z zawodowej służby wojskowej.]

< Art. 40.

1. **Wyznaczenie oficera zawodowego na wyższe stanowisko może nastąpić w zależności od wolnych stanowisk służbowych, a także od ogólnej oceny bardzo dobrej lub dobrej w opinii służbowej.**
2. **Okres zajmowania stanowiska służbowego, o tym samym stopniu etatowym wynosi co najmniej trzy lata. Jeżeli przemawiają za tym potrzeby Sił Zbrojnych okres ten może być krótszy, nie mniej jednak niż osiemnaście miesięcy.**
3. **W przypadku uzyskania przez oficera zawodowego pełniącego zawodową służbę wojskową w opinii służbowej ogólnej oceny dostatecznej:**
 - 1) **wyznacza się go na to samo lub inne równorzędne stanowisko służbowe;**
 - 2) **może być on zwolniony z zawodowej służby wojskowej.**
4. **Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do żołnierzy zawodowych pełniących zawodową służbę wojskową na stanowiskach służbowych aplikantów, asesorów i sędziów**

w sądach wojskowych oraz prokuratorów w wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury.

Art. 41.

- 1. Wyznaczenie podoficera zawodowego na wyższe stanowisko służbowe może nastąpić w zależności od wolnych stanowisk i od okresu zajmowania dotychczasowego stanowiska, a także od ogólnej oceny bardzo dobrej lub dobrej w opinii służbowej oraz od odbycia, w zależności od potrzeb, stosownego kursu, szkolenia lub specjalizacji.**
- 2. Okres zajmowania stanowiska służbowego, o tym samym stopniu etatowym wynosi co najmniej trzy lata. Jeżeli przemawiają za tym potrzeby Sił Zbrojnych okres ten może być krótszy, nie mniej jednak niż osiemnaście miesięcy.**
- 3. W przypadku uzyskania przez podoficera zawodowego w opinii służbowej ogólnej oceny dostatecznej:**
 - 1) wyznacza się go na to samo lub inne równorzędne stanowisko służbowe;**
 - 2) może być on zwolniony z zawodowej służby wojskowej.>**

Art. 42.

1. Pełnienie zawodowej służby wojskowej w korpusie szeregowych zawodowych odbywa się na podstawie kontraktu na pełnienie służby terminowej.
- [2. W przypadku uzyskania przez szeregowego zawodowego w okresowej opinii służbowej ogólnej oceny dostatecznej:*
 - 1) wyznacza się go na to samo lub inne równorzędne stanowisko służbowe;*
 - 2) może być on zwolniony z zawodowej służby wojskowej.]*
- <2. W przypadku uzyskania przez szeregowego zawodowego w opinii służbowej ogólnej oceny dostatecznej:**
 - 1) wyznacza się go na to samo lub inne równorzędne stanowisko służbowe;**
 - 2) może być on zwolniony z zawodowej służby wojskowej.>**

[Art. 44.

1. *Organami właściwymi do wyznaczania na stanowiska służbowe i zwalniania z tych stanowisk żołnierzy zawodowych są:*
 - 1) Minister Obrony Narodowej - w odniesieniu do stanowisk służbowych o stopniach etatowych pułkownika (komandora) i generałów (admiratów) oraz na które wyznacza na podstawie przepisów odrębnych ustaw, a także na stanowiska wymienione w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 46 ust. 1 pkt 2;*
 - 2) Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego - w odniesieniu do stanowisk służbowych do stopnia etatowego podpułkownika (komandora porucznika) włącznie w komórkach organizacyjnych wchodzących w skład Sztabu Generalnego Wojska Polskiego i w podległych Szefowi Sztabu Generalnemu Wojska Polskiego jednostkach organizacyjnych, a także w dowództwie Garnizonu Warszawa oraz w podległych jednostkach organizacyjnych, z zastrzeżeniem pkt 1 i 4-6;*
 - 3) Dowódca rodzaju Sił Zbrojnych, Dowódca Operacyjny Sił Zbrojnych, Szef Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych i Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej - w odniesieniu do stanowisk służbowych do stopnia etatowego podpułkownika*

- (komandora porucznika) włącznie w podległych jednostkach wojskowych, z zastrzeżeniem pkt 4-6;
- 4) dowódca okręgu wojskowego, dowódca korpusu, dowódca Garnizonu Warszawa i komendant akademii wojskowej - w odniesieniu do stanowisk służbowych do stopnia etatowego kapitana (kapitana marynarki) włącznie w podległych jednostkach wojskowych, z zastrzeżeniem pkt 5 i 6;
 - 5) dowódca dywizji, flotylli i brygady niewchodzącej w skład dywizji oraz komendant wyższej szkoły oficerskiej - w odniesieniu do stanowisk służbowych do stopnia etatowego starszego chorążego sztabowego (starszego chorążego sztabowego marynarki) włącznie w podległych jednostkach wojskowych, z zastrzeżeniem pkt 6;
 - 6) dowódca brygady wchodzącej w skład dywizji, dowódca pułku i batalionu oraz dowódca zajmujący równorzędne stanowisko służbowe - w odniesieniu do stanowisk służbowych do stopnia etatowego starszego sierżanta (starszego bosmana) włącznie w podległej jednostce wojskowej;
 - 7) dyrektor departamentu Ministerstwa Obrony Narodowej właściwego do spraw kadr - w odniesieniu do stanowisk służbowych do stopnia etatowego podpułkownika (komandora porucznika) włącznie w pozostałych, niewymienionych w pkt 2-6, jednostkach organizacyjnych oraz po zaopiniowaniu przez Dyrektora Generalnego Ministerstwa Obrony Narodowej - w zakresie zgodności z liczbą i strukturą etatu w komórkach organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej, z wyjątkiem Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.
2. Do przenoszenia żołnierza zawodowego z jednostki wojskowej, w której zajmował stanowisko służbowe, do innej jednostki wojskowej jest uprawniony organ, któremu podlegają obie te jednostki, przy zachowaniu posiadanych uprawnień do wyznaczania na stanowiska.]

< Art. 44.

- 1. Organami właściwymi do wyznaczania na stanowiska służbowe i zwalniania z tych stanowisk żołnierzy zawodowych są:**
- 1) Minister Obrony Narodowej – w odniesieniu do stanowisk służbowych o stopniach etatowych od stopnia majora (komandora podporucznika) do stopnia generała (admirała) oraz na które wyznacza na podstawie przepisów odrębnych ustaw;**
 - 2) Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, dowódca rodzaju Sił Zbrojnych, Dowódca Operacyjny Sił Zbrojnych, Szef Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej i Dowódca Garnizonu Warszawa – w odniesieniu do stanowisk służbowych do stopnia etatowego kapitana (kapitana marynarki) włącznie w podległych jednostkach wojskowych, z zastrzeżeniem pkt 4-6;**
 - 3) dowódca okręgu wojskowego, dowódca korpusu i komendant wojskowej uczelni akademickiej – w odniesieniu do stanowisk służbowych do stopnia etatowego starszego chorążego sztabowego (starszego chorążego sztabowego marynarki) włącznie w podległych jednostkach wojskowych;**
 - 4) dowódca dywizji, flotylli, brygady, pułku oraz dowódca zajmujący stanowisko służbowe zaszeregowane do stopnia etatowego co najmniej pułkownika (komandora) – w odniesieniu do stanowisk służbowych do stopnia etatowego starszego sierżanta (starszego bosmana) włącznie w podległej jednostce wojskowej;**

- 5) dyrektor departamentu Ministerstwa Obrony Narodowej właściwego do spraw kadr – w odniesieniu do stanowisk służbowych do stopnia etatowego kapitana (kapitana marynarki) włącznie w pozostałych, niewymienionych w pkt 2-4, jednostkach organizacyjnych.
2. Do zwolnienia żołnierza zawodowego z dotychczas zajmowanego stanowiska służbowego w jednostce wojskowej, w której zajmował to stanowisko, i wyznaczenia na stanowisko służbowe w innej jednostce wojskowej jest uprawniony organ, któremu podlegają obie te jednostki, przy zachowaniu posiadanych uprawnień do wyznaczania na stanowiska służbowe.
3. W przypadku gdy wyznaczenie na stanowisko służbowe jest związane z wyznaczeniem na wyższe stanowisko służbowe w tym samym lub innym korpusie osobowym, organy właściwe do wyznaczenia, o których mowa w ust. 1 i 2, przed tym wyznaczeniem mogą zasięgać opinii gestorów korpusów osobowych, w którym żołnierz zawodowy aktualnie pełni służbę i do którego ma być przeniesiony.>

Art. 45.

1. Żołnierza zawodowego zwalnia się z zajmowanego stanowiska służbowego:
- 1) jeżeli wojskowa komisja lekarska orzekła jego niezdolność do pełnienia zawodowej służby wojskowej w określonych jednostkach wojskowych albo na zajmowanym stanowisku służbowym;
 - 2) gdy zlikwidowano zajmowane przez niego stanowisko służbowe;
 - 3) gdy upłynął termin kadencji określony w decyzji o wyznaczeniu na stanowisko służbowe[.] <>
- <4) wskutek wymierzenia kary dyscyplinarnej odwołania z zajmowanego stanowiska służbowego.>
- [2. Żołnierza zawodowego można zwolnić z zajmowanego stanowiska służbowego w przypadku potrzeby wyznaczenia na równorzędne lub wyższe stanowisko.]
- <2. Żołnierza zawodowego można zwolnić z zajmowanego stanowiska służbowego w przypadku:
- 1) zaistnienia potrzeb Sił Zbrojnych;
 - 2) wszczęcia postępowania w sprawie cofnięcia żołnierzowi zawodowemu poświadczenia bezpieczeństwa o klauzuli wymaganej na tym stanowisku.>
- <2a. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, żołnierza zawodowego wyznacza się na równorzędne lub wyższe stanowisko służbowe albo przenosi się do rezerwy kadrowej na okres nie krótszy niż 6 miesięcy.
- 2b. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, żołnierza zawodowego przenosi się do rezerwy kadrowej na czas prowadzonego postępowania. Na zwolnione stanowisko służbowe nie wyznacza się do czasu zakończenia postępowania w sprawie cofnięcia żołnierzowi zawodowemu poświadczenia bezpieczeństwa innego żołnierza zawodowego, a powierza się obowiązki służbowe na tym stanowisku innemu żołnierzowi zawodowemu w trybie określonym w art. 25.>
- [3. Żołnierza zawodowego zwolnionego ze stanowiska służbowego w przypadkach wymienionych w ust. 1 i 2 oraz żołnierza zawodowego pozostającego w rezerwie kadrowej zwalnia się z zawodowej służby wojskowej, gdy odmówi pełnienia służby na innym równorzędnym lub wyższym stanowisku.]
- <3. Żołnierza zawodowego w przypadkach wymienionych w ust. 1 i 2 oraz żołnierza zawodowego pozostającego w rezerwie kadrowej zwalnia się z zawodowej służby

wojskowej, gdy odmówi pełnienia służby na innym równorzędnym lub wyższym stanowisku służbowym.>

<3a. Z dniem przeniesienia żołnierza zawodowego do rezerwy kadrowej lub dyspozycji albo zwolnienia z zawodowej służby wojskowej żołnierz zawodowy z mocy prawa jest zwolniony z dotychczas zajmowanego stanowiska służbowego.>

4. Zwolnienie żołnierza zawodowego ze stanowiska służbowego aplikanta, asesora i sędziego sądu wojskowego oraz aplikanta, asesora i prokuratora wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury następuje z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o ustroju sądów wojskowych i ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze.

[Art. 46.

1. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) *szczegółowy tryb wyznaczania żołnierzy zawodowych na stanowiska służbowe i zwalniania z tych stanowisk, w tym zasady i tryb organizacji oraz kierowania żołnierzy na kursy specjalistyczne przed wyznaczeniem na stanowiska;*
- 2) *inne niż wymienione w art. 44 ust. 1 pkt 1 stanowiska służbowe, na które wyznacza i z których zwalnia Minister Obrony Narodowej;*
- 3) *szczegółowe warunki i tryb zaliczania i przenoszenia żołnierzy zawodowych do innego korpusu osobowego lub grupy osobowej;*
- 4) *tryb przenoszenia żołnierzy zawodowych do rezerwy kadrowej, warunki i sposób pełnienia przez nich zawodowej służby wojskowej w tym okresie, a także sposób nakładania na nich zadań służbowych oraz rozliczania z ich wykonania oraz limit żołnierzy zawodowych pozostających w rezerwie kadrowej dla poszczególnych organów wymienionych w art. 20 ust. 3, w ramach ogólnej liczby stanowisk służbowych określonej na podstawie art. 4 ust. 4.*

2. Rozporządzenie powinno w szczególności:

- 1) *przewidywać możliwość równego dostępu żołnierzy zawodowych do wyższych stanowisk służbowych, po spełnieniu przez nich warunków określonych w ustawie, modelu przebiegu zawodowej służby wojskowej i w opisie stanowiska;*
- 2) *zapewnić sprawność kierowania przez Ministra Obrony Narodowej podległymi i nadzorowanymi jednostkami organizacyjnymi;*
- 3) *określić, że podstawowym kryterium zaliczenia lub przeniesienia żołnierza zawodowego do innego korpusu osobowego lub grupy osobowej powinno być wykształcenie żołnierza, jego kwalifikacje zawodowe, w tym specjalistyczne, stan zdrowia, a także przydatność na nowym stanowisku służbowym;*
- 4) *przewidywać, że żołnierze zawodowi w okresie pozostawania w rezerwie kadrowej podlegają regułom pełnienia zawodowej służby wojskowej i wykonują zadania służbowe określone przez organ, który przeniósł ich do rezerwy kadrowej.]*

< Art. 46.

1. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) **szczegółowe wymagania kwalifikacyjne do wyznaczenia na poszczególne stanowiska służbowe;**
- 2) **szczegółowy tryb wyznaczania żołnierzy zawodowych na stanowiska służbowe i zwalniania z tych stanowisk, w tym tryb organizacji oraz kierowania żołnierzy na kursy specjalistyczne i szkolenie oraz staż przed wyznaczeniem na stanowiska;**

- 3) szczegółowe warunki i tryb zaliczania i przenoszenia żołnierzy zawodowych do innego korpusu osobowego lub grupy osobowej;
 - 4) tryb przenoszenia żołnierzy zawodowych do rezerwy kadrowej, warunki i sposób pełnienia przez nich zawodowej służby wojskowej w tym okresie, a także sposób nakładania na nich zadań służbowych oraz rozliczania z ich wykonania oraz limit żołnierzy zawodowych pozostających w rezerwie kadrowej dla poszczególnych organów wymienionych w art. 20 ust. 3, w ramach ogólnej liczby stanowisk służbowych określonej na podstawie art. 4 ust. 4.
2. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, powinno w szczególności:
- 1) przewidywać możliwość równego dostępu żołnierzy zawodowych do wyższych stanowisk służbowych, po spełnieniu przez nich warunków określonych w ustawie, modelu przebiegu zawodowej służby wojskowej i w karcie opisu stanowiska służbowego;
 - 2) zapewnić sprawność kierowania przez Ministra Obrony Narodowej podległymi i nadzorowanymi jednostkami organizacyjnymi;
 - 3) określić, że podstawowym kryterium zaliczenia lub przeniesienia żołnierza zawodowego do innego korpusu osobowego lub grupy osobowej powinno być wykształcenie żołnierza, jego kwalifikacje zawodowe, w tym specjalistyczne, stan zdrowia, a także przydatność na nowym stanowisku służbowym;
 - 4) przewidywać, że żołnierze zawodowi w okresie pozostawania w rezerwie kadrowej podlegają regułom pełnienia zawodowej służby wojskowej i wykonują zadania służbowe określone przez przełożonych.>

< Art. 50a.

1. **Żołnierz zawodowy jest obowiązany utrzymywać sprawność fizyczną zapewniającą wykonywanie przez niego zadań służbowych.**
2. **Żołnierz zawodowy jest poddawany raz w roku sprawdzianowi sprawności fizycznej.**
3. **Żołnierz zawodowy może być zwolniony ze sprawdzianu sprawności fizycznej w danym roku kalendarzowym z przyczyn służbowych lub zdrowotnych, a kobieta żołnierz zawodowy jest zwalniana również w okresie ciąży lub karmienia dziecka piersią.**
4. **Sprawność fizyczną żołnierza zawodowego ocenia się na podstawie ćwiczeń zróżnicowanych ze względu na płeć, grupy wiekowe oraz jednostki wojskowe i zajmowane stanowiska służbowe.**
5. **Na podstawie przeprowadzonego sprawdzianu wystawia się żołnierzowi zawodowemu ocenę sprawności fizycznej wyrażoną w skali od 5 do 2 (bardzo dobra, dobra, dostateczna i niedostateczna).**
6. **Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia:**
 - 1) **szczegółowe warunki i tryb przeprowadzania sprawdzianu sprawności fizycznej;**
 - 2) **zakres ćwiczeń zróżnicowany ze względu na płeć, grupy wiekowe oraz jednostki wojskowe i zajmowane stanowiska służbowe;**

- 3) tryb zwalniania ze sprawdzianu sprawności fizycznej w danym roku kalendarzowym oraz dokumenty wymagane w tych sprawach;
- 4) sposób dokumentowania niemożności przystąpienia do sprawdzianu sprawności fizycznej.
7. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 6, powinno uwzględniać terminy przeprowadzenia sprawdzianu sprawności fizycznej, opis prawidłowości wykonywanych ćwiczeń oraz kryteria oceniania żołnierzy zawodowych w czasie sprawdzianu, z zachowaniem jawności i obiektywizmu.>

[Art. 52.

1. Żołnierz zawodowy może pobierać naukę, jeżeli nie koliduje to z wykonywaniem zadań służbowych.
2. O fakcie pobierania nauki żołnierz zawodowy pisemnie informuje dowódcę jednostki wojskowej, w której zajmuje stanowisko służbowe.
3. Żołnierz zawodowy może wystąpić do organu, o którym mowa w ust. 5, o udzielenie pomocy w związku z pobieraniem nauki.
4. Pomoc, o której mowa w ust. 3, może być udzielona wyłącznie w przypadkach, gdy poziom i kierunek nauki są zbieżne z wymaganiami kwalifikacyjnymi na zajmowanym lub na planowanym do wyznaczenia stanowisku służbowym.
5. Decyzję w sprawie udzielenia pomocy, o której mowa w ust. 3, podejmuje organ uprawniony do wyznaczenia żołnierza zawodowego na wyższe od zajmowanego stanowiska służbowego.

Art. 53.

Żołnierz zawodowy może być kierowany na studia lub naukę do szkoły wojskowej albo niewojskowej oraz na staż naukowy lub kurs w kraju lub za granicą.

Art. 54.

1. Żołnierz zawodowy będący absolwentem szkoły wojskowej i żołnierz skierowany na studia lub naukę oraz na staż naukowy lub kurs trwający ponad pięć miesięcy, który wypowiedział stosunek służbowy zawodowej służby wojskowej lub został z niej zwolniony na podstawie art. 111 pkt 1, 4, 6, 7, 9 lit. a oraz pkt 11-16, a także art. 112 pkt 1, w okresie nieprzekraczającym okresu dwa razy dłuższego od czasu trwania studiów, nauki, stażu lub kursu albo okresu pobierania stypendium, licząc od dnia ukończenia tych studiów, nauki, stażu lub kursu - jest zobowiązany do zwrotu zwaloryzowanej na dzień zwolnienia ze służby równowartości kosztów poniesionych na jego utrzymanie i naukę, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6.
2. Obowiązkiem zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 1, obciąża się również żołnierza zawodowego, o którym mowa w art. 52 ust. 3, który uzyskał od organów wojskowych pomoc na tę naukę, jeżeli wypowiedział stosunek służbowy zawodowej służby wojskowej w okresie nieprzekraczającym okresu odpowiadającego czasowi trwania studiów lub nauki, licząc od dnia ukończenia tych studiów lub nauki.
3. Waloryzacja kosztów, o której mowa w ust. 1, następuje corocznie w drodze pomnożenia ich równowartości na dzień ukończenia studiów lub nauki oraz stażu lub kursu przez średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, określony w ustawie budżetowej na dany rok.

4. Decyzję o ustaleniu równowartości kosztów, o których mowa w ust. 1 i 2, odroczeniu terminu ich zwrotu lub rozłożeniu kosztów na raty wydaje dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz zawodowy pełni zawodową służbę wojskową.
5. Zwrot kosztów określony w ust. 1 i 2 następuje w wysokości proporcjonalnej do czasu zawodowej służby wojskowej, jaki żołnierzowi zawodowemu pozostał do odbycia.
6. Minister Obrony Narodowej może zwolnić żołnierza zawodowego, o którym mowa w ust. 1 i 2, z obowiązku zwrotu kosztów w całości lub w części w przypadkach uzasadnionych potrzebami Sił Zbrojnych oraz ze względu na:
 - 1) zaistnienie wypadku losowego;
 - 2) trudną sytuację rodzinną i materialną;
 - 3) powołanie do innej służby publicznej.
7. W przypadku gdy żołnierz zawodowy nie uiścił dobrowolnie kosztów ustalonych w decyzji, ich wyegzekwowanie następuje na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2002 r. Nr 110, poz. 968, z późn. zm.).

Art. 55.

1. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) tryb udzielenia pomocy żołnierzom zawodowym w związku z pobieraniem przez nich nauki, rodzaj i zakres tej pomocy oraz warunki i tryb jej otrzymywania;
 - 2) szczegółowy zakres i tryb kierowania żołnierzy zawodowych na studia lub naukę oraz organy właściwe w tych sprawach;
 - 3) szczegółowy sposób ustalania równowartości kosztów, o których mowa w art. 54 ust. 1 i 2, oraz warunki i tryb ich zwrotu.
2. Rozporządzenie powinno w szczególności:
 - 1) określać formy udzielanej pomocy, w tym finansowej, oraz szczegółowe warunki odmowy jej przyznania lub wstrzymania;
 - 2) uwzględnić rodzaje i formy nauki, na którą żołnierz może być skierowany, tryb kierowania, a także rodzaj i zakres świadczeń udzielanych żołnierzom w trakcie studiów lub nauki;
 - 3) wyspecyfikować, jakie koszty podlegają zwrotowi, w tym zakwaterowania, wyżywienia, umundurowania i nauki oraz dojazdu do miejsca jej pobierania, aby stanowiły one rzeczywiste koszty poniesione na kształcenie żołnierza zawodowego na dzień ukończenia studiów lub nauki oraz stażu lub kursu.

Art. 56.

1. Żołnierzowi zawodowemu nie wolno, z zastrzeżeniem ust. 3, podejmować pracy zarobkowej.
2. Za pracę zarobkową w rozumieniu ust. 1 uważa się pracę świadczoną w ramach stosunku pracy lub pracę świadczoną osobiście na podstawie innego tytułu, o ile ma ona charakter stały i przynosi stały przychód.
3. Dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz zawodowy zajmuje stanowisko służbowe, może zezwolić żołnierzowi na wykonywanie pracy zarobkowej poza jednostką, jeżeli nie koliduje to z wykonywaniem zadań służbowych przez żołnierza oraz wpływa na podwyższenie jego kwalifikacji, a także nie narusza prestiżu zawodu żołnierza zawodowego.
4. Dowódca jednostki wojskowej w przypadku naruszenia warunków, o których mowa w ust. 3, może cofnąć zezwolenie na wykonywanie pracy zarobkowej.

5. *Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 3 i 4. Rozporządzenie powinno w szczególności określić dane, jakie powinien zawierać wniosek żołnierza zawodowego o udzielenie zezwolenia na pracę, z uwzględnieniem miejsca, charakteru i czasu pracy, jaka ma być wykonywana, a także szczegółowe warunki odmowy lub cofnięcia zezwolenia.]*

< Art. 52.

- 1. Żołnierz zawodowy może pobierać naukę, jeżeli nie koliduje to z wykonywaniem przez niego zadań służbowych.**
- 2. Żołnierz zawodowy pisemnie informuje o fakcie pobierania nauki dowódcę jednostki wojskowej, w której zajmuje stanowisko służbowe.**
- 3. Żołnierz zawodowy może wystąpić do dowódcy, o którym mowa w ust. 2, z wnioskiem o udzielenie pomocy w związku z pobieraniem nauki.**
- 4. Pomoc, o której mowa w ust. 3, może być udzielona wyłącznie w przypadkach, gdy poziom i kierunek nauki są zbieżne z wymaganiami kwalifikacyjnymi na zajmowanym lub na planowanym do wyznaczenia stanowisku służbowym.**
- 5. Dowódca jednostki wojskowej, po uzyskaniu zgody od organu uprawnionego do wyznaczenia żołnierza zawodowego na wyższe od zajmowanego stanowisko służbowe, zawiera z żołnierzem zawodowym umowę, w której określa między innymi formę pomocy, o której mowa w ust. 3, a w szczególności pokrycie czesnego za naukę, zwrot należności z tytułu kosztów przejazdu na obszarze kraju oraz warunki zwrotu kosztów tej pomocy w przypadku przerwania nauki lub zwolnienia z zawodowej służby wojskowej z przyczyn, o których mowa w art. 111 pkt 1, 4, 6, 7, pkt 9 lit. a i pkt 11-16 oraz art. 112 ust. 1 pkt 1, w terminie określonym w umowie, nie dłuższym niż trzy lata od zakończenia nauki.**

Art. 53.

Żołnierz zawodowy może być kierowany na studia lub naukę do szkoły wojskowej albo niewojskowej oraz na staż, kurs lub specjalizację w kraju lub za granicą.

Art. 54.

- 1. Z żołnierzem zawodowym, którego planuje się na koszt wojska skierować na studia lub naukę albo staż, kurs lub specjalizację w kraju lub za granicą, którego koszt przekracza sześciokrotność najniższego uposażenia zasadniczego żołnierza zawodowego, zawiera się umowę, która określa między innymi warunki zwrotu kosztów poniesionych na jego utrzymanie i naukę w przypadku przerwania kształcenia lub zwolnienia z zawodowej służby wojskowej, przed określonym w umowie okresem służby wojskowej, z przyczyn, o których mowa w art. 111 pkt 1, 4, 6, 7, pkt 9 lit. a i pkt 11-16 oraz art. 112 pkt 1, w wysokości proporcjonalnej do czasu służby po zakończeniu tej nauki.**
- 2. Organem uprawnionym do zawarcia umowy jest organ, który kieruje żołnierza zawodowego na studia lub naukę albo staż, kurs lub specjalizację w kraju lub za granicą.**

Art. 55.

- 1. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia:**

- 1) tryb udzielania żołnierzom zawodowym pomocy w związku z pobieraniem przez nich nauki, rodzaj, zakres i wysokość tej pomocy oraz szczegółowy tryb jej zwrotu, a także sposób dokumentowania poniesionych przez żołnierza zawodowego wydatków objętych pomocą;
 - 2) tryb kierowania na studia lub naukę do szkoły wojskowej albo niewojskowej oraz na staż, kurs lub specjalizację w kraju lub za granicą i organy właściwe w tych sprawach;
 - 3) wzory umów, o których mowa w art. 52 ust. 5 i art. 54 ust. 1.
2. Rozporządzenie powinno uwzględnić:
- 1) formy udzielanej pomocy;
 - 2) rodzaje i formy nauki, na którą żołnierz zawodowy może być skierowany;
 - 3) koszty na utrzymanie i naukę, które podlegają zwrotowi, w tym zakwaterowania, żywienia, umundurowania i nauki oraz dojazdu do miejsca jej pobierania, a także chesnego i stypendium, oraz określić sposób ich ustalania, a także zwrotu tych kosztów, zawarty w umowie, o której mowa w art. 52 i 54.

Art. 56.

1. Żołnierzowi zawodowemu nie wolno podejmować pracy zarobkowej i prowadzić działalności gospodarczej.
2. Za pracę zarobkową uważa się pracę świadczoną osobiście w ramach stosunku pracy lub na podstawie innego tytułu.
3. Dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz zawodowy zajmuje stanowisko służbowe, może zezwolić żołnierzowi na wykonywanie pracy zarobkowej lub prowadzenie działalności gospodarczej, jeżeli:
 - 1) nie koliduje to z wykonywaniem zadań służbowych przez żołnierza;
 - 2) wpływa na podwyższenie jego kwalifikacji;
 - 3) nie narusza prestiżu żołnierza zawodowego;
 - 4) prowadzona działalność gospodarcza lub działalność podmiotu, u którego będzie świadczona praca, nie dotyczy wyrobów, o których mowa w przepisach w sprawie klasyfikacji wyrobów obronnych oraz towarów i usług, przeznaczonych na zamówienie jednostek wojskowych.
4. Dowódca jednostki wojskowej w przypadku naruszenia warunków, o których mowa w ust. 3, może cofnąć zezwolenie na wykonywanie pracy zarobkowej lub prowadzenie działalności gospodarczej.
5. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 3 i 4. Rozporządzenie powinno w szczególności określić dane jakie powinien zawierać wniosek żołnierza o zezwolenie na pracę lub prowadzenie działalności gospodarczej, z uwzględnieniem miejsca, charakteru i czasu pracy lub prowadzonej działalności gospodarczej, jaka ma być wykonywana, a także szczegółowe warunki odmowy lub cofnięcia zezwolenia.>

Art. 58.

- [1. Żołnierz zawodowy zajmujący stanowisko służbowe dowódcy jednostki wojskowej, jego zastępcy lub głównego księgowego jest obowiązany do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym. Oświadczenie o stanie majątkowym dotyczy majątku odrębnego oraz objętego małżeńską wspólnością majątkową. Oświadczenie to powinno zawierać w szczególności informacje o posiadanych zasobach pieniężnych, nieruchomościach, udziałach i akcjach w spółkach handlowych, a ponadto o nabytym przez żołnierza zawodowego albo jego małżonka od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków mieniu, które podlegało zbyciu w drodze przetargu. Oświadczenie to powinno również zawierać dane dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej oraz pełnienia przez małżonka żołnierza zawodowego funkcji w spółkach handlowych lub spółdzielniach, z wyjątkiem funkcji w radzie nadzorczej spółdzielni mieszkaniowej.
2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, żołnierz zawodowy składa Ministrowi Obrony Narodowej, który dokonuje analizy zawartych w nim danych.
3. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, składa się przed objęciem stanowiska służbowego, a następnie co roku do dnia 31 marca, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, a także w dniu zwolnienia ze stanowiska służbowego.]

<1. Oficerowie zawodowi, z wyjątkiem oficerów zajmujących stanowiska służbowe sędziów sądów wojskowych oraz stanowiska prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury, oraz podoficerowie pełniący zawodową służbę wojskową w organach finansowych i logistycznych są zobowiązani do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym. Oświadczenie o stanie majątkowym dotyczy majątku odrębnego oraz objętego małżeńską wspólnością majątkową. Oświadczenie to powinno zawierać w szczególności informacje o posiadanych zasobach pieniężnych, nieruchomościach, udziałach i akcjach w spółkach handlowych, o nabytym przez żołnierza zawodowego albo jego małżonka od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków mieniu, które podlegało zbyciu w drodze przetargu. Oświadczenie to powinno również zawierać dane dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej oraz pełnienia przez małżonka żołnierza zawodowego funkcji w spółkach handlowych lub spółdzielniach, z wyjątkiem funkcji w radzie nadzorczej spółdzielni mieszkaniowej.

2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, żołnierz zawodowy składa Ministrowi Obrony Narodowej za pośrednictwem Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej.
3. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, składa się co roku do dnia 31 marca, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego.>
4. Informacje zawarte w oświadczeniu, o którym mowa w ust. 1, stanowią tajemnicę służbową, chyba że żołnierz zawodowy, który złożył oświadczenie, wyraził pisemną zgodę na ich ujawnienie. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Minister Obrony Narodowej może je ujawnić pomimo braku zgody składającego oświadczenie.
5. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, przechowuje się przez sześć lat.
6. Do złożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio formularz określony przepisami wydanymi na podstawie art. 11 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. Nr 106, poz. 679, z późn. zm.), dotyczącymi oświadczenia, o którym mowa w art. 10 ust. 1 tej ustawy.

<7. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze zarządzenia, szczegółowe warunki i tryb składania oświadczeń o stanie majątkowym.>

[Art. 60.

1. *Wymiar czasu służby żołnierzy zawodowych jest określony ich zadaniami służbowymi, z zachowaniem prawa do wypoczynku i do czasu wolnego.*
2. *Zadania służbowe żołnierzy zawodowych powinny być ustalane przez przełożonych w sposób pozwalający na ich wykonanie w ramach czterdziestu godzin służby w tygodniu, z uwzględnieniem trzymiesięcznego okresu rozliczeniowego dla czasu służby ponad tę normę, z zastrzeżeniem ust. 3.*
3. *Przepisu ust. 2 nie stosuje się do żołnierzy zawodowych pełniących etatowe dyżury i etatowe służby dyżurne, odbywających ćwiczenia i szkolenia poligonowe, przebywających w podróży służbowej, pobierających naukę w kraju i za granicą w trybie stacjonarnym oraz pełniących zawodową służbę wojskową poza granicami państwa.*
4. *W zamian za czas służby przekraczający normę określoną w ust. 2 żołnierzowi zawodowemu przysługuje czas wolny od służby w takim samym wymiarze.*
7. *Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, dodatkowe dni wolne od służby oraz rozkład czasu służby w tygodniu. Rozporządzenie powinno zagwarantować żołnierzowi zawodowemu prawo do wypoczynku i czasu wolnego, a także ustalać w szczególności tryb udzielania ekwiwalentnego czasu wolnego w zamian za wykonywanie zadań służbowych poza normalnymi godzinami służby oraz sposób prowadzenia ewidencji czasu służby.]*

< Art. 60.

1. **Wymiar czasu służby żołnierzy zawodowych jest określony ich zadaniami służbowymi.**
2. **Zadania służbowe żołnierzy zawodowych powinny być ustalane przez przełożonych w sposób pozwalający na ich wykonywanie w ramach czterdziestu godzin służby w tygodniu. Wykonywanie zadań służbowych nie może przekraczać przeciętnie czterdziestu ośmiu godzin w tygodniu, w czteromiesięcznym okresie rozliczeniowym.**
3. **Żołnierzowi zawodowemu przysługuje w każdej dobie prawo do co najmniej jedenastu godzin nieprzerwanego odpoczynku.**
4. **Przepisy ust. 2 i 3 nie mają zastosowania do żołnierzy zawodowych realizujących zadania o charakterze nadzwyczajnym niezbędne do ochrony interesów państwa, w szczególności: biorących udział w zapobieganiu skutkom katastrof naturalnych lub awarii technicznych noszących znamiona klęski żywiołowej oraz w celu ich usunięcia, pełniących służby i dyżury, odbywających ćwiczenia i szkolenia poligonowe (morskie) oraz pełniących służbę wojskową poza granicami państwa.**
5. **Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, dodatkowe dni wolne od służby, rozkład czasu służby w tygodniu, sposób udzielania czasu wolnego oraz sposób prowadzenia ewidencji czasu służby, a także okoliczności powodujące przekroczenie tygodniowego czasu służby. Rozporządzenie powinno w szczególności tak określić rozkład czasu służby w tygodniu, aby ustalać zadania służbowe w ramach czterdziestu godzin w pięciodniowym tygodniu służby.>**

< Art. 60a.

1. **Żołnierz zawodowy jest obowiązany uprzedzić bezpośredniego przełożonego o niemożności stawienia się do służby lub spóźnieniu z przyczyny z góry wiadomej lub możliwej do przewidzenia oraz określić przewidywany czas trwania nieobecności.**
2. **W razie niestawienia się do służby lub spóźnienia z innej przyczyny niż określona w ust. 1, żołnierz zawodowy jest obowiązany poinformować bezpośredniego przełożonego tego samego dnia o przyczynie nieobecności w służbie i przewidywanym czasie jej trwania lub przyczynie spóźnienia.**
3. **W razie zaistnienia przyczyny uniemożliwiającej dopełnienie obowiązku, o którym mowa w ust. 2, żołnierz zawodowy jest obowiązany poinformować o przyczynie nieobecności w służbie i przewidywanym czasie jej trwania lub przyczynie spóźnienia, niezwłocznie po ustaniu tej przyczyny.**
4. **W przypadkach, o których mowa w ust. 1-3, żołnierz zawodowy jest obowiązany poinformować bezpośredniego przełożonego osobiście lub za pośrednictwem innej osoby, przez środek łączności lub drogą pocztową. Za datę przekazania informacji drogą pocztową uważa się datę stempla pocztowego.**

Art. 60b.

Zwolnienie żołnierza zawodowego od zajęć służbowych z powodu choroby następuje na podstawie zaświadczenia lekarskiego wystawionego zgodnie z art. 55 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 267, z 2006 r. Nr 221, poz. 1615 oraz z 2007 r. Nr 47, poz. 318).>

[Art. 65.

1. *Żołnierzom zawodowym - kobietom będącym w ciąży i po porodzie przysługuje urlop macierzyński na zasadach i w wymiarze określonych w przepisach ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.).*
2. *Zasad udzielania urlopu macierzyńskiego nie stosuje się do żołnierzy zawodowych - mężczyzn.]*

< Art. 65.

1. **Żołnierzowi zawodowemu przysługuje urlop macierzyński na zasadach i w wymiarze określonych w przepisach ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.).**
2. **Żołnierzowi zawodowemu – kobiecie będącej w ciąży lub karmiącej dziecko piersią:**
 - 1) **nie powierza się obowiązków w wymiarze przekraczającym czterdziestu godzin służby w tygodniu i w porze nocnej;**
 - 2) **nie deleguje się poza miejsce pełnienia służby – bez zgody żołnierza zawodowego – kobiety;**
 - 3) **nie powierza się wykonywania zadań służbowych szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 176 Kodeksu pracy.**

3. **Żołnierz zawodowy – kobieta karmiąca dziecko piersią ma prawo do dwóch półgodzinnych przerw wliczanych do czasu służby. W przypadku karmienia więcej niż jednego dziecka, żołnierz zawodowy – kobieta ma prawo do dwóch przerw po 45 minut każda. Przerwy na karmienie mogą być na wniosek żołnierza zawodowego – kobiety udzielane łącznie.**
4. **Żołnierza zawodowego - kobietę, sprawującą opiekę nad dzieckiem do lat czterech, pozostającą w związku małżeńskim z innym żołnierzem, nie deleguje się bez jej zgody poza miejsce pełnienia zawodowej służby wojskowej, w tym samym czasie co współmałżonka.**
5. **Przepis ust. 4 stosuje się również do żołnierza zawodowego samotnie wychowującego dziecko do lat czterech.>**

Art. 80.

1. Żołnierze zawodowi otrzymują następujące dodatki do uposażenia zasadniczego:
 - 1) dodatek specjalny - za szczególne właściwości lub warunki pełnienia zawodowej służby wojskowej;
 - 2) dodatek służbowy - za pełnienie zawodowej służby wojskowej na określonych stanowiskach dowódczych i kierowniczych lub samodzielnych albo w określonych jednostkach wojskowych;
 - 3) dodatek za długoletnią służbę wojskową.
 2. W przypadku gdy miesięczne uposażenie żołnierza zawodowego pełniącego zawodową służbę wojskową na stanowisku służbowym aplikanta, asesora lub sędziego sądu wojskowego albo aplikanta, asesora lub prokuratora wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury jest niższe od miesięcznego wynagrodzenia przysługującego na równorzędnym stanowisku aplikanta, asesora lub sędziego sądu powszechnego albo aplikanta, asesora lub prokuratora powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury, żołnierzowi przysługuje dodatek wyrównawczy w wysokości różnicy między tym wynagrodzeniem a uposażeniem należnym na zajmowanym stanowisku.
 3. Dodatki do uposażenia zasadniczego mogą być ustalone w stawkach miesięcznych, dziennych albo za wykonanie określonych czynności; dodatki ustalone w stawkach miesięcznych są dodatkami o charakterze stałym.
 4. Dodatki do uposażenia przyznaje, w formie decyzji, organ, o którym mowa w art. 104.
 5. Organ, który przyznał dodatek do uposażenia, w przypadku niewykonywania zadań uzasadniających wypłacanie dodatku, może zawiesić, obniżyć albo wstrzymać jego wypłacanie, w formie decyzji.
- <5a. Żołnierzowi zawodowemu spełniającemu równocześnie warunki do otrzymywania dodatków specjalnych o charakterze stałym z kilku tytułów, przysługuje jeden dodatek specjalny w wyższej stawce miesięcznej. Przepis stosuje się odpowiednio w przypadku zbiegu uprawnień do dodatku służbowego.**
- 5b. Żołnierzowi zawodowemu, który otrzymuje lub otrzymywał dodatki, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, przyznaje się te dodatki w ostatnim miesiącu pełnienia służby, w wysokości uzależnionej od okresu ich otrzymywania.>**
6. Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki otrzymywania dodatków do uposażenia zasadniczego oraz ich wysokość. Rozporządzenie powinno przede wszystkim określić szczególne właściwości lub warunki pełnienia zawodowej służby wojskowej uprawniające żołnierzy zawodowych do otrzymywania dodatku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, stanowiska służbowe, których zajmowanie uprawnia do dodatku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, oraz okresy czynnej służby wojskowej, od których jest uzależniona wysokość

dotatku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, a także szczegółowe warunki i tryb ich przyznawania, zawieszania, obniżania i wstrzymywania.

7. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej określi, w drodze rozporządzenia, szczególne warunki otrzymywania dodatku wyrównawczego, o którym mowa w ust. 2, z uwzględnieniem określenia składników uposażenia i wynagrodzenia przyjmowanych przy obliczaniu dodatku wyrównawczego, oraz sposób ustalania porównywanego wynagrodzenia aplikantów i asesorów wynikający z obowiązujących żołnierzy zawodowych zasad opłacania składek na powszechne obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i chorobowe, a także terminy wypłacania tego dodatku.

Art. 83.

1. Żołnierz zawodowy pełniący zawodową służbę wojskową przez okres całego roku kalendarzowego nabywa prawo do dodatkowego uposażenia rocznego w wysokości jednomiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym.
<1a. Żołnierz zawodowy, o którym mowa w art. 20 ust. 1a, nabywa prawo do dodatkowego uposażenia rocznego w wysokości proporcjonalnej do liczby miesięcy kalendarzowych, za które żołnierzowi przysługiwało uposażenie miesięczne w pełnej wysokości.>
[2. W razie pełnienia przez żołnierza zawodowego zawodowej służby wojskowej przez część roku kalendarzowego dodatkowe uposażenie roczne przysługuje, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, w wysokości proporcjonalnej do liczby pełnych miesięcy kalendarzowych, za które żołnierzowi wypłacono uposażenie.]
<2. W razie pełnienia przez żołnierza zawodowego zawodowej służby wojskowej przez część roku kalendarzowego dodatkowe uposażenie roczne przysługuje w wysokości proporcjonalnej do liczby miesięcy kalendarzowych, za które żołnierzowi przysługiwało uposażenie miesięczne w pełnej wysokości.>
3. Żołnierzowi zawodowemu powołanemu do zawodowej służby wojskowej w trakcie roku kalendarzowego dodatkowe uposażenie roczne za ten rok przysługuje, jeżeli żołnierz pełnił służbę przez okres co najmniej sześciu miesięcy kalendarzowych.
<3a. Żołnierzowi, o którym mowa w ust. 1a, który w roku zwolnienia z zawodowej służby wojskowej nie nabył prawa do dodatkowego uposażenia rocznego, w przypadku zwolnienia go z zawodowej służby wojskowej, w razie spełniania warunków do przyznania emerytury wojskowej lub wojskowej renty inwalidzkiej, przysługuje dodatkowe uposażenie roczne w wysokości 1/12 miesięcznego uposażenia przysługującego w ostatnim miesiącu pełnienia zawodowej służby wojskowej.>
4. Dodatkowe uposażenie roczne nie przysługuje w przypadku:
 - 1) nieobecności żołnierza zawodowego w służbie przez okres dłuższy niż dwa dni robocze w ciągu roku, która nie została usprawiedliwiona;
 - 2) zwolnienia żołnierza z zawodowej służby wojskowej w przypadkach, o których mowa w art. 111 pkt 6 i 11-14.
5. Dodatkowe uposażenie roczne wypłaca się nie później niż w okresie pierwszych trzech miesięcy roku kalendarzowego następującego po roku, za który przysługuje to uposażenie, przyjmując za podstawę jego obliczenia uposażenie zasadnicze wraz z dodatkami o charakterze stałym należne w dniu 31 grudnia roku kalendarzowego, za który uposażenie przysługuje. W przypadku zwolnienia żołnierza zawodowego z zawodowej służby wojskowej w trakcie roku kalendarzowego podstawę obliczenia dodatkowego uposażenia rocznego stanowi uposażenie należne żołnierzowi w ostatnim dniu pełnienia służby.

8. Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki przyznawania dodatkowego uposażenia rocznego. Rozporządzenie powinno w szczególności określać tryb przyznawania i terminy wypłacania dodatkowego uposażenia rocznego.

Art. 89.

W okresie urlopu, zwolnienia od zajęć służbowych z powodu choroby albo pozostawania w rezerwie kadrowej lub dyspozycji żołnierz zawodowy otrzymuje, z zastrzeżeniem art. 90 ust. 1, uposażenie zasadnicze wraz z dodatkami o charakterze stałym, należne na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian mających wpływ na prawo do uposażenia lub jego wysokość.

<2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do żołnierza zawodowego, który został zwolniony ze stanowiska służbowego albo podlega zwolnieniu ze stanowiska służbowego w przypadkach wymienionych w art. 45 ust. 1 i 2 do czasu objęcia obowiązków na stanowisku służbowym, przeniesienia do rezerwy kadrowej lub dyspozycji albo zwolnienia z zawodowej służby wojskowej.>

Art. 90.

1. Żołnierzowi zawodowemu, któremu udzielono urlopu okolicznościowego w związku ze sprawowaniem opieki nad najbliższym członkiem rodziny, o którym mowa w art. 62 ust. 12, przysługuje 75% uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnego na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, z uwzględnieniem powstałych w tym czasie zmian mających wpływ na prawo do uposażenia lub jego wysokość, oraz inne należności pieniężne.

[2. Należności pieniężne określone w art. 94-98, przysługujące żołnierzowi zawodowemu, o którym mowa w ust. 1, albo członkom jego rodziny, wypłaca się w wysokości ustalonej z uwzględnieniem pełnej kwoty uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnego żołnierzowi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym.]

<2. Należności pieniężne określone w art. 83, art. 85 i 94-98, przysługujące żołnierzowi zawodowemu, o którym mowa w ust. 1, albo członkom jego rodziny, wypłaca się w wysokości ustalonej, z uwzględnieniem pełnej kwoty uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnego żołnierzowi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym oraz zmian mających wpływ na prawo do uposażenia lub jego wysokość, powstałych w okresie, w którym żołnierz zawodowy otrzymywał uposażenie w wysokości 75%.>

<3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do żołnierza zawodowego, o którym mowa w art. 20 ust. 1a oraz członków jego rodziny.>

[Art. 91.

1. Żołnierzowi zawodowemu skierowanemu na studia lub naukę do szkoły wojskowej albo niewojskowej oraz na staż naukowy lub kurs w kraju przysługuje uposażenie zasadnicze wraz z dodatkami o charakterze stałym, należne na stanowisku służbowym zajmowanym bezpośrednio przed skierowaniem, z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian mających wpływ na prawo do uposażenia lub jego wysokość.

2. Żołnierzowi zawodowemu skierowanemu na studia lub naukę do szkoły wojskowej albo niewojskowej oraz na staż naukowy lub kurs za granicą przysługuje uposażenie, o którym mowa w ust. 1, oraz mogą być przyznane:

1) stypendium miesięczne na pokrycie kosztów utrzymania za granicą;

- 2) zwrot kosztów zakwaterowania;
 - 3) jednorazowy zwrot uzasadnionych wydatków rzeczowych związanych z przygotowaniem pracy dyplomowej, doktorskiej lub habilitacyjnej;
 - 4) zwrot kosztów przejazdów i dojazdów;
 - 5) zwrot opłat wizowych.
3. Należności określone w ust. 2 nie przysługują lub podlegają odpowiedniemu obniżeniu, jeżeli państwo przyjmujące żołnierza zawodowego na studia, naukę, staż naukowy lub kurs pokrywa je w całości lub w części z własnych środków finansowych.
 4. Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz szczegółowe warunki i tryb wypłacania należności, o których mowa w ust. 2, z uwzględnieniem sposobu ustalania wysokości tych należności oraz terminów, miejsca i sposobów ich wypłacania.

Art. 92.

1. Żołnierzowi zawodowemu, który został zawieszony w czynnościach służbowych albo tymczasowo aresztowany, zawiesza się od najbliższego terminu płatności połowę ostatnio otrzymanego uposażenia zasadniczego oraz wypłatę dodatków o charakterze stałym, a także wypłatę należności pieniężnych związanych ze zwolnieniem z zawodowej służby wojskowej.
2. W razie umorzenia postępowania karnego lub dyscyplinarnego albo uniewinnienia prawomocnym wyrokiem sądu żołnierz zawodowy otrzymuje zawieszoną część uposażenia oraz zawieszone należności pieniężne, wraz z odsetkami ustawowymi, od dnia, w którym uposażenie lub inna należność pieniężna stała się wymagalna, choćby umorzenie lub uniewinnienie nastąpiło po zwolnieniu żołnierza z zawodowej służby wojskowej.]

< Art. 91.

1. **Żołnierzowi zawodowemu skierowanemu na studia lub naukę do szkoły wojskowej albo niewojskowej oraz na staż, kurs lub specjalizację w kraju lub za granicą przysługuje uposażenie zasadnicze wraz z dodatkami o charakterze stałym, należne na stanowisku służbowym zajmowanym bezpośrednio przed skierowaniem, z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian mających wpływ na prawo do uposażenia lub jego wysokość.**
2. **Żołnierzowi zawodowemu skierowanemu na studia lub naukę do szkoły wojskowej albo niewojskowej oraz na staż, kurs lub specjalizację za granicą przysługuje uposażenie, o którym mowa w ust. 1, oraz mogą być przyznane:**
 - 1) **stypendium miesięczne na pokrycie kosztów utrzymania za granicą;**
 - 2) **zwrot kosztów zakwaterowania;**
 - 3) **jednorazowy zwrot uzasadnionych wydatków rzeczowych związanych z przygotowaniem pracy dyplomowej, doktorskiej lub habilitacyjnej;**
 - 4) **zwrot kosztów przejazdów i dojazdów;**
 - 5) **zwrot opłat wizowych.**
3. **Należności określone w ust. 2 nie przysługują lub podlegają odpowiedniemu obniżeniu, jeżeli państwo przyjmujące żołnierza zawodowego na studia lub naukę do**

szkoły wojskowej albo niewojskowej oraz na staż, kurs lub specjalizację za granicą pokrywa je w całości lub w części z własnych środków finansowych.

4. **Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz szczegółowe warunki, tryb i sposób wypłacania należności, o których mowa w ust. 2, z uwzględnieniem sposobu, terminów, miejsca i jednostek wojskowych właściwych w sprawie wypłacania tych należności.**

Art. 92.

1. **Żołnierzowi zawodowemu, który został zawieszony w czynnościach służbowych albo tymczasowo aresztowany, zawiesza się od najbliższego terminu płatności połowę ostatnio otrzymanego uposażenia zasadniczego oraz wypłatę dodatków o charakterze stałym, a także wypłatę należności pieniężnych, o których mowa w art. 94 oraz art. 95 pkt 1 i 3.**
2. **W razie umorzenia postępowania karnego lub dyscyplinarnego albo uniewinnienia prawomocnym wyrokiem sądu lub orzeczeniem dyscyplinarnym żołnierz zawodowy otrzymuje zawieszoną część uposażenia oraz zawieszone należności pieniężne, wraz z odsetkami ustawowymi, od dnia, w którym uposażenie lub inna należność pieniężna stały się wymagalne, choćby umorzenie lub uniewinnienie nastąpiło po zwolnieniu żołnierza z zawodowej służby wojskowej.>**

Art. 94.

1. **Żołnierzowi zwolnionemu z zawodowej służby wojskowej przysługuje, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5, odprawa w wysokości:**
 - 1) po roku służby - 100%,
 - 2) po pięciu latach służby - 200%,
 - 3) po dziesięciu latach służby - 300%**- kwoty uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnego w ostatnim dniu pełnienia służby.**
 2. **Wysokość odprawy, o której mowa w ust. 1 pkt 3, ulega zwiększeniu o 20 % uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym za każdy rok zawodowej służby wojskowej pełnionej ponad dziesięć lat, nie więcej jednak niż do wysokości 600 %.**
 3. **Do okresu zawodowej służby wojskowej, o którym mowa w ust. 1 i 2, zalicza się okresy pełnienia nieprzerwanej czynnej służby wojskowej, z wyłączeniem okresów zawieszenia w czynnościach służbowych lub tymczasowego aresztowania, chyba że prawomocnym orzeczeniem postępowanie karne lub dyscyplinarne, będące przyczyną zawieszenia lub aresztowania, zostało umorzone bądź żołnierz został uniewinniony na podstawie prawomocnego wyroku lub orzeczenia o uniewinnieniu w postępowaniu dyscyplinarnym.**
 4. *[Żołnierzowi zwolnionemu z zawodowej służby wojskowej wskutek rozformowania jednostki wojskowej lub zmniejszenia jej stanu etatowego w korpusie kadry zawodowej Sił Zbrojnych, w którym żołnierz pełnił zawodową służbę wojskową, albo likwidacji stanowiska służbowego, które żołnierz zajmował, przysługuje odprawa w wysokości, w przypadku zawarcia kontraktu:]*
- < Żołnierzowi zwolnionemu z zawodowej służby wojskowej wskutek upływu terminu wypowiedzenia stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej dokonanego przez właściwy organ lub niewyznaczenia na stanowisko służbowe w czasie pozostawania w rezerwie kadrowej albo niewyznaczenia na stanowisko służbowe na kolejną kadencję przysługuje odprawa w wysokości, w przypadku zawarcia kontraktu:>**

- 1) na pełnienie służby stałej - 600% uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym;
 - 2) na pełnienie służby terminowej - wynikającej z ust. 1 i 2, z tym że za dzień zwolnienia z zawodowej służby wojskowej przyjmuje się ostatni dzień okresu, na jaki zawarto kontrakt.
5. Żołnierzowi zwolnionemu z zawodowej służby wojskowej na podstawie art. 111 pkt 1, 6, 15 i 16 albo wskutek wypowiedzenia przez żołnierza stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej w czasie trwania kontraktu na pełnienie służby terminowej lub kontraktu na pełnienie służby stałej, jeżeli pełnił zawodową służbę wojskową przez okres krótszy niż dziesięć lat - przysługuje 50% kwoty odprawy, o której mowa w ust. 1 i 2.
6. Odprawa nie przysługuje żołnierzowi zwolnionemu z zawodowej służby wojskowej na podstawie art. 111 pkt 11-14.

Art. 96.

1. Świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 95 pkt 1, przysługuje żołnierzowi, z zastrzeżeniem ust. 2-4, który pełnił nieprzerwanie zawodową służbę wojskową przez okres co najmniej piętnastu lat. Przepis art. 94 ust. 3 stosuje się odpowiednio.
- [2. *Świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 95 pkt 1, przysługuje również żołnierzowi zwolnionemu z zawodowej służby wojskowej, który nie spełnia warunku określonego w ust. 1, jeżeli żołnierz został zwolniony wskutek:*
 - 1) *rozformowania jednostki wojskowej lub zmniejszenia jej stanu etatowego w korpusie kadry zawodowej Sił Zbrojnych, w którym żołnierz pełnił służbę, albo likwidacji stanowiska służbowego, które żołnierz zajmował, a brak było możliwości wyznaczenia go na inne stanowisko służbowe;*
 - 2) *orzeczenia przez wojskową komisję lekarską niezdolności do pełnienia zawodowej służby wojskowej, w razie gdy utrata tej zdolności została spowodowana wypadkiem pozostającym w związku z pełnieniem służby lub chorobą powstałą w związku ze szczególnymi warunkami służby.]*
- <2. Świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 95 pkt 1, przysługuje również żołnierzowi zwolnionemu z zawodowej służby wojskowej, który pełnił zawodową służbę wojskową na podstawie kontraktu na pełnienie służby stałej, a nie spełnia warunku określonego w ust. 1, o ile żołnierz ten został zwolniony wskutek:**
 - 1) **upływu terminu wypowiedzenia stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej dokonanego przez właściwy organ;**
 - 2) **orzeczenia przez wojskową komisję lekarską niezdolności do pełnienia zawodowej służby wojskowej, w razie gdy utrata tej zdolności została spowodowana wypadkiem pozostającym w związku z pełnieniem służby lub chorobą powstałą w związku ze szczególnymi warunkami służby;**
 - 3) **niewyznaczenia na stanowisko służbowe w czasie pozostawania w rezerwie kadrowej;**
 - 4) **niewyznaczenia na stanowisko służbowe na kolejną kadencję.>**
3. W razie zbiegu uprawnień do świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 95 pkt 1, i świadczenia emerytalnego żołnierzowi przysługuje, według jego wyboru, tylko jedno z tych świadczeń.
4. Świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 95 pkt 1, nie przysługuje żołnierzowi w przypadkach, o których mowa w art. 94 ust. 5 i 6.

5. Żołnierz, który posiada uprawnienia do świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 95 pkt 1, może je pobrać jednorazowo z góry za cały należny okres.
 6. Świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 95 pkt 1, wypłaca się żołnierzowi zwolnionemu z zawodowej służby wojskowej w terminach określonych w art. 81 ust. 1, a w przypadku gdy żołnierz wystąpił o wypłatę tego świadczenia, za cały należny okres jednorazowo z góry, nie później niż w terminie trzydziestu dni od dnia zwolnienia żołnierza ze służby.
 7. Wypłaty świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 95 pkt 1, zwrotu kosztów jednorazowego przejazdu żołnierza i członków jego rodziny oraz zwrotu kosztów przewozu urządzenia domowego do obranego przez żołnierza miejsca zamieszkania w kraju dokonuje wojskowy organ emerytalny właściwy dla adresu zameldowania żołnierza.
- <8. Zwrotu kosztów jednorazowego przejazdu żołnierza i członków jego rodziny oraz zwrotu kosztów przewozu urządzenia domowego do obranego przez żołnierza miejsca zamieszkania w kraju dokonuje się w okresie trzech lat od dnia zwolnienia żołnierza z zawodowej służby wojskowej.**
9. Wypłaty należności, o których mowa w ust. 7, dokonuje się na pisemny wniosek żołnierza zawodowego, na podstawie decyzji wojskowego organu emerytalnego właściwego dla adresu zameldowania żołnierza.
 10. Należności pieniężne, związane ze zwolnieniem z zawodowej służby wojskowej, inne niż wymienione w art. 95 pkt 1 i 6, wypłaca się na podstawie decyzji dowódcy, o którym mowa w art. 104.>

Art. 103.

1. Z uposażenia żołnierza zawodowego mogą być dokonywane potrącenia w granicach i na zasadach określonych w przepisach o wynagrodzeniu za pracę, z zastrzeżeniem ust. 2-4.
 2. Przez uposażenie, o którym mowa w ust. 1, należy rozumieć uposażenie wymienione w art. 72 ust. 1, dodatkowe uposażenie roczne, o którym mowa w art. 83, dodatkowe wynagrodzenie, o którym mowa w art. 88, odprawę z tytułu zwolnienia z zawodowej służby wojskowej, o której mowa w art. 94, i należności pieniężne wymienione w art. 95 pkt 1 i 2.
- <2a. Z uposażenia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje się potrąceń na podstawie prawomocnego orzeczenia o wymierzeniu kary pieniężnej, wydanego w postępowaniu dyscyplinarnym.>**
3. Odprawa z tytułu zwolnienia z zawodowej służby wojskowej, o której mowa w art. 94, podlega egzekucji wyłącznie na zaspokojenie zaległych świadczeń alimentacyjnych, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z ust. 1.
 4. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do zaliczek pobranych przez żołnierza zawodowego do rozliczenia, które potrąca się z uposażenia, i innych należności, o których mowa w art. 73, w pełnej wysokości, niezależnie od potrąceń dokonywanych z innych tytułów.

< Art. 108a.

Zasady etyki oraz honoru i godności żołnierzy zawodowych określa Kodeks Honorowy Żołnierza Zawodowego Sił Zbrojnych, opracowany i przyjęty przez organy przedstawicielskie żołnierzy zawodowych.>

Art. 109.

[1. Żołnierz zawodowy może kandydować do Sejmu i Senatu, na kierownicze stanowiska państwowe obsadzane na podstawie wyboru oraz do organów samorządu terytorialnego.]

- <1. Żołnierz zawodowy może kandydować do Sejmu i Senatu oraz Parlamentu Europejskiego, na kierownicze stanowiska w państwie obsadzone na podstawie wyboru oraz do organów samorządu terytorialnego.>**
2. Na czas trwania kampanii wyborczej udziela się żołnierzowi zawodowemu urlopu bezpłatnego.

Art. 111.

Żołnierza zawodowego zwalnia się z zawodowej służby wojskowej wskutek:

1) zrzeczenia się obywatelstwa polskiego lub nabycia obywatelstwa innego państwa;
[2) *wybrania na posła, senatora, na kierownicze stanowisko państwowe obsadzone na podstawie wyboru oraz do organów wykonawczych samorządu terytorialnego;*]

<2) wybrania na posła, w tym do Parlamentu Europejskiego, senatora, na kierownicze stanowisko państwowe obsadzone na podstawie wyboru oraz do organów wykonawczych samorządu terytorialnego;>

3) ustalenia przez wojskową komisję lekarską niezdolności do służby;

4) odmowy przyjęcia skierowania do wojskowej komisji lekarskiej lub nieusprawiedliwionego niezgłoszenia się do tej komisji w określonym terminie i miejscu albo niepoddania się badaniom, do których został zobowiązany przez komisję lekarską;

5) osiągnięcia wieku sześćdziesięciu lat;

[6) *otrzymania niedostatecznej ogólnej oceny w okresowej opinii służbowej;*]

<6) otrzymania niedostatecznej ogólnej oceny w opinii służbowej;>

<6a) otrzymania w dwóch kolejnych latach oceny niedostatecznej ze sprawdzianu sprawności fizycznej lub nieprzystąpienia w dwóch kolejnych latach do tego sprawdzianu, chyba że został zwolniony z tego sprawdzianu na podstawie art. 50a ust. 3;

6b) niezłożenia w nakazanym terminie oświadczenia o stanie majątkowym, po jednorazowym pisemnym upomnieniu;

6c) złożenia niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego >

[7) *odmowy pełnienia służby na równorzędnym lub wyższym stanowisku służbowym, w razie zwolnienia z zajmowanego stanowiska, w przypadkach, o których mowa w art. 45 ust. 1-3;*]

<7) odmowy pełnienia służby na równorzędnym lub wyższym stanowisku służbowym;>

8) upływu czasu określonego w kontrakcie, jeżeli nie nastąpi zawarcie kolejnego kontraktu;

9) upływu terminu wypowiedzenia stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej dokonanego przez:

a) żołnierza zawodowego,

b) właściwy organ;

10) niewyznaczenia na stanowisko służbowe w czasie pozostawania w rezerwie kadrowej;

11) utraty stopnia wojskowego albo degradacji;

12) prawomocnego orzeczenia o wymierzeniu kary dyscyplinarnej usunięcia z zawodowej służby wojskowej;

13) prawomocnego orzeczenia środków karnych pozbawienia praw publicznych, wydalenia z zawodowej służby wojskowej lub zakazu wykonywania zawodu żołnierza zawodowego;

14) skazania prawomocnym wyrokiem sądu na karę pozbawienia wolności (aresztu wojskowego) bez warunkowego zawieszenia jej wykonania;

15) prawomocnego ukarania przez organ właściwego samorządu zawodowego karą zawieszenia lub pozbawienia prawa wykonywania zawodu (specjalności zawodowej);

16) nieobecności w służbie jednorazowo przez okres trzech dni roboczych, która nie została usprawiedliwiona.

[Art. 112.

Żołnierza zawodowego można zwolnić z zawodowej służby wojskowej wskutek:

- 1) *skazania prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności (aresztu wojskowego) z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary;*
- 2) *odmowy wydania lub pozbawienia żołnierza wymaganego poświadczenia bezpieczeństwa;*
- 3) *niewyznaczenia na stanowisko służbowe na kolejną kadencję;*
- 4) *otrzymania dostatecznej ogólnej oceny w okresowej opinii służbowej;*
- 5) *zaistnienia potrzeb Sił Zbrojnych - za pisemną zgodą żołnierza.]*

< Art. 112.

1. Żołnierza zawodowego można zwolnić z zawodowej służby wojskowej wskutek:

- 1) *skazania prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności (aresztu wojskowego) z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary;***
 - 2) *odmowy wydania lub pozbawienia żołnierza wymaganego poświadczenia bezpieczeństwa;***
 - 3) *niewyznaczenia na stanowisko służbowe na kolejną kadencję;***
 - 4) *otrzymania dostatecznej ogólnej oceny w opinii służbowej;***
 - 5) *zaistnienia potrzeb Sił Zbrojnych – za pisemną zgodą żołnierza.***
- 2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, zwolnienie z zawodowej służby wojskowej następuje po sześciu miesiącach od upływu kadencji, w ostatnim dniu miesiąca. Okres ten może być skrócony na pisemny wniosek żołnierza.>**

Art. 113.

1. Z dniem śmierci żołnierza zawodowego stosunek służbowy zawodowej służby wojskowej wygasa.
2. Stosunek służbowy zawodowej służby wojskowej wygasa również w przypadku, gdy żołnierz zawodowy:
 - 1) został uznany za zmarłego;
 - 2) zaginął.

[3. *W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, żołnierza zawodowego skreśla się z ewidencji rozkazem personalnym Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.]*

<3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, żołnierza zawodowego skreśla się z ewidencji decyzją dyrektora departamentu Ministerstwa Obrony Narodowej właściwego do spraw kadr wydaną dla celów ewidencyjnych.>

Art. 114.

1. Żołnierz zawodowy może w każdym czasie wypowiedzieć stosunek służbowy zawodowej służby wojskowej bez podawania przyczyny.
2. Dokonanie wypowiedzenia stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej przez właściwy organ może nastąpić, gdy jednostka wojskowa, w której żołnierz zawodowy pełni zawodową służbę wojskową, uległa rozformowaniu lub zmniejszył się jej stan etatowy w korpusie kadry zawodowej Sił Zbrojnych, w którym żołnierz pełni służbę, albo gdy uległo likwidacji stanowisko służbowe, które żołnierz zajmował, a brak jest

możliwości wyznaczenia go na inne stanowisko odpowiadające jego kwalifikacjom zawodowym.

3. Wypowiedzenie stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej przez właściwy organ jest decyzją.
4. Organem właściwym do wypowiedzenia stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej, o którym mowa w ust. 3, jest:
 - 1) Minister Obrony Narodowej - w odniesieniu do żołnierzy zawodowych, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1;
 - [2) Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego - w odniesieniu do pozostałych żołnierzy zawodowych.]
 - <2) dyrektor departamentu Ministerstwa Obrony Narodowej właściwego do spraw kadr – w odniesieniu do pozostałych żołnierzy zawodowych korpusu oficerów i podoficerów zawodowych;>**
 - <3) dowódca jednostki wojskowej – w odniesieniu do żołnierzy zawodowych korpusu szeregowych zawodowych.>**
- [5. Zwolnienie z zawodowej służby wojskowej żołnierza zawodowego wskutek dokonanego wypowiedzenia stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej następuje po upływie sześciu miesięcy od dnia złożenia wypowiedzenia, w ostatnim dniu miesiąca.]
- <5. Zwolnienie z zawodowej służby wojskowej żołnierza zawodowego wskutek dokonanego wypowiedzenia stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej następuje po upływie sześciu miesięcy od dnia złożenia wypowiedzenia przez żołnierza lub doręczenia wypowiedzenia dokonanego przez organ wojskowy, w ostatnim dniu miesiąca.>**
6. Okres wypowiedzenia stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej, o którym mowa w ust. 5, może być skrócony za pisemną zgodą zwalnianego żołnierza zawodowego i właściwego organu, przy czym kończyć się musi ostatniego dnia miesiąca.

[Art. 115.

1. Zwolnienie z zawodowej służby wojskowej w przypadkach, o których mowa w art. 111 pkt 4, 6, 7, 9 lit. a, pkt 10 i 16 oraz art. 112, następuje decyzją:
 - 1) Ministra Obrony Narodowej - w odniesieniu do żołnierzy zawodowych, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1;
 - 2) Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego - w odniesieniu do pozostałych żołnierzy zawodowych.
2. Zwolnienie z zawodowej służby wojskowej w przypadkach, o których mowa w art. 111 pkt 1-3, 5, 8, 9 lit. b i pkt 11-15, następuje z mocy prawa z dniem uprawomocnienia się odpowiedniego orzeczenia lub decyzji albo zaistnienia okoliczności stanowiącej podstawę zwolnienia żołnierza zawodowego ze służby.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, organ, który wyznaczył żołnierza zawodowego na stanowisko służbowe, stwierdza fakt zwolnienia żołnierza z zawodowej służby wojskowej rozkazem personalnym, wydanym do celów ewidencyjnych.
4. Zwolnienie z zawodowej służby wojskowej w przypadkach niewymienionych w ust. 2 następuje z dniem określonym w decyzji organu, o którym mowa w ust. 1.]

< Art. 115.

- 1. Zwolnienie z zawodowej służby wojskowej w przypadkach, o których mowa w art. 111 pkt 2, 4, 6-6c, 7, pkt 9 lit. a, pkt 10 i 16 oraz art. 112 ust. 1, następuje decyzją:**

- 1) **Ministra Obrony Narodowej – w odniesieniu do żołnierzy zawodowych, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1;**
 - 2) **dyrektora departamentu Ministerstwa Obrony Narodowej właściwego do spraw kadr – w odniesieniu do pozostałych żołnierzy zawodowych korpusu oficerów oraz korpusu podoficerów zawodowych;**
 - 3) **dowódcy jednostki wojskowej – w odniesieniu do żołnierzy zawodowych korpusu szeregowych zawodowych.**
2. **Zwolnienie z zawodowej służby wojskowej w przypadkach, o których mowa w art. 111 pkt 1, 3, 5, 8, pkt 9 lit. b i pkt 11-15, następuje z mocy prawa z dniem uprawomocnienia się odpowiedniego orzeczenia lub decyzji albo zaistnienia okoliczności stanowiącej podstawę zwolnienia żołnierza zawodowego ze służby.**
 3. **W przypadkach, o których mowa w ust. 2, dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni służbę, stwierdza fakt zwolnienia żołnierza z zawodowej służby wojskowej rozkazem personalnym, wydanym do celów ewidencyjnych.**
 4. **Zwolnienie z zawodowej służby wojskowej w przypadkach niewymienionych w ust. 2 następuje z dniem określonym w decyzji organu, o którym mowa w ust. 1.>**

[Art. 116.

1. *W razie uchylenia orzeczenia, o którym mowa w art. 111 pkt 11 i 13-15 albo art. 112 pkt 1, ulegają uchyleniu skutki tego orzeczenia, jakie wynikły dla żołnierza zawodowego z tego orzeczenia w jego stosunku służbowym zawodowej służby wojskowej, z zastrzeżeniem ust. 2.*
2. *W przypadkach, o których mowa w ust. 1, data zwolnienia z zawodowej służby wojskowej nie ulega zmianie, przy czym uznaje się, że zwolnienie żołnierza zawodowego nastąpiło w drodze wypowiedzenia stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej dokonanego przez właściwy organ.*
3. *Skutki uchylenia orzeczenia, o którym mowa w art. 111 pkt 12, regulują przepisy ustawy z dnia 4 września 1997 r. o dyscyplinie wojskowej.]*

< Art. 116.

1. **W razie uchylenia orzeczenia, o którym mowa w art. 111 pkt 11 i 13-15 lub art. 112 ust. 1 pkt 1, albo uchylenia lub stwierdzenia nieważności decyzji o zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej lub wypowiedzenia stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej dokonanego przez organ wojskowy, ulegają uchyleniu skutki tego orzeczenia lub decyzji, jakie wynikły dla żołnierza zawodowego z tego tytułu.**
2. **W przypadkach, o których mowa w ust. 1, data zwolnienia z zawodowej służby wojskowej nie ulega zmianie, przy czym uznaje się, że zwolnienie żołnierza zawodowego nastąpiło w drodze wypowiedzenia stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej dokonanego przez właściwy organ.**
3. **Żołnierzowi zawodowemu, o którym mowa w ust. 1, przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie w wysokości sześciokrotności kwoty uposażenia zasadniczego, wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnego na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, z uwzględnieniem powstałych zmian mających wpływ na prawo do uposażenia lub jego wysokość, a w przypadku gdy stanowisko służbowe, które żołnierz zawodowy zajmował przed zwolnieniem z zawodowej służby wojskowej, nie**

istnieje, według stawek na porównywalnym pod względem stopnia etatowego i grupy uposażenia stanowisku służbowym, obowiązujących w dniu uprawomocnienia się orzeczenia lub decyzji wymienionych w ust. 1.>

Art. 119.

[1. *Żołnierz zwolniony z zawodowej służby wojskowej z powodu, o którym mowa w art. 111 pkt 3, 8, 9 lit. b i pkt 10 oraz art. 112 pkt 3-5, ze względu na szczególny charakter wykształcenia, doświadczenia wojskowego i wiedzy specjalistycznej korzysta z pierwszeństwa w zatrudnieniu na stanowiskach związanych z obronnością kraju w administracji publicznej.]*

<1. Żołnierz zwolniony z zawodowej służby wojskowej z powodu, o którym mowa w art. 111 pkt 3, 8, pkt 9 lit. b i pkt 10 oraz art. 112 ust. 1 pkt 3-5, ze względu na szczególny charakter wykształcenia, doświadczenia wojskowego i wiedzy specjalistycznej korzysta z pierwszeństwa w zatrudnieniu na stanowiskach związanych z obronnością kraju w administracji publicznej i urzędach organów samorządu terytorialnego.>

- 1a. Organy administracji rządowej i organy samorządu terytorialnego są obowiązane do współpracy z właściwymi organami wojskowymi w zakresie ewidencjonowania stanowisk związanych z obronnością kraju, w tym stanowisk dotyczących planowania i realizacji pozamilitarnych przygotowań obronnych w państwie.
- 1b. Właściwy organ wojskowy wydaje żołnierzowi, o którym mowa w ust. 1, na jego wniosek zaświadczenie stwierdzające jego predyspozycje do zajmowania stanowiska pracy określonego w ust. 1.
2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, stanowiska pracy związane z obronnością kraju w administracji publicznej. Rozporządzenie powinno uwzględniać stanowiska pracy, na których są wykonywane zadania i czynności, dla których kwalifikacje żołnierzy zwolnionych z zawodowej służby wojskowej są szczególnie przydatne.
3. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, organy wojskowe właściwe do ewidencjonowania stanowisk związanych z obronnością kraju, wydawania zaświadczeń, o których mowa w ust. 1b, tryb postępowania w tych sprawach oraz wzór zaświadczenia, z uwzględnieniem sposobu prowadzenia ewidencji wojskowej i sprawności postępowania organów wojskowych.

Art. 120.

[1. *Były żołnierz zawodowy, o którym mowa w art. 119 ust. 1, w okresie dwóch lat od dnia zwolnienia z zawodowej służby wojskowej, z zastrzeżeniem ust. 3, może korzystać z pomocy w zakresie przekwalifikowania, doradztwa zawodowego lub pośrednictwa pracy, udzielanej przez właściwe organy.]*

<1. Były żołnierz zawodowy, o którym mowa w art. 119 ust. 1, w okresie dwóch lat od zwolnienia z zawodowej służby wojskowej może korzystać z pomocy w zakresie przekwalifikowania, doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy, udzielanej przez właściwe organy.>

2. W ramach pomocy, o której mowa w ust. 1, mogą być pokrywane koszty:
 - 1) przekwalifikowania zawodowego lub przyuczenia do zawodu, doradztwa zawodowego albo odbywania praktyk zawodowych;
 - 2) przejazdów z miejsca zamieszkania byłego żołnierza zawodowego do ośrodków szkolenia, w których następuje przekwalifikowanie zawodowe lub przyuczenie do zawodu, albo miejsca odbywania praktyk zawodowych;

- 3) zakwaterowania w okresie szkolenia lub przyuczenia do zawodu albo odbywania praktyk zawodowych.
3. Pomocą, o której mowa w ust. 1, może być objęty również żołnierz zawodowy przeniesiony do dyspozycji, za zgodą dowódcy jednostki wojskowej, w którego dyspozycji żołnierz ten pozostaje, oraz żołnierz zawodowy w okresie wypowiedzenia stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej dokonanej przez właściwy organ.
- [4. *Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb korzystania przez żołnierzy zawodowych i byłych żołnierzy zawodowych z uprawnień, o których mowa w ust. 1-3, z uwzględnieniem szczególnego traktowania tych żołnierzy, którzy zostali zwolnieni z zawodowej służby wojskowej ze względu na zmiany organizacyjne, o których mowa w art. 114 ust. 2, i nie posiadają uprawnień do świadczeń emerytalnych lub rentowych.*]
- <4. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb korzystania przez żołnierzy zawodowych i byłych żołnierzy zawodowych z uprawnień, o których mowa w ust. 1-3, oraz właściwość organów w tych sprawach. Rozporządzenie powinno uwzględniać szczególne traktowanie tych żołnierzy, którzy zostali zwolnieni z zawodowej służby wojskowej ze względu na zmiany organizacyjne, o których mowa w art. 114 ust. 2, i nie posiadają uprawnień do świadczeń emerytalnych lub rentowych.>**

< Art. 122a.

1. **Żołnierz zawodowy, który w czasie zawodowej służby wojskowej był obowiązany do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym, o którym mowa w art. 58, nie może być, przed upływem trzech lat od dnia zwolnienia z zawodowej służby wojskowej, zatrudniony albo podejmować pracy zarobkowej na podstawie innego tytułu u przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie produkcji lub obrotów wyrobami, o których mowa w przepisach w sprawie klasyfikacji wyrobów obronnych oraz towarów i usług przeznaczonych na zamówienie jednostek wojskowych oraz podmiotach zależnych od tych przedsiębiorców, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. Nr 184, poz. 1539 oraz z 2006 r. Nr 157, poz. 1119) – jeżeli w okresie trzech lat przed dniem zwolnienia z zawodowej służby wojskowej brał udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia, dotyczących tych wyrobów, towarów i usług lub brał udział w wykonywaniu umowy.**
2. **Udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia, o którym mowa w ust. 1, obejmuje następujące czynności:**
- 1) **podejmowanie decyzji o konieczności zakupu;**
 - 2) **formułowanie i zatwierdzanie wymagań dotyczących przedmiotu zamówienia;**
 - 3) **przygotowywanie i zatwierdzanie specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub innego dokumentu określających przedmiot, warunki i tryb udzielenia zamówienia;**
 - 4) **udział w pracach komisji przetargowej lub zespołu prowadzącego postępowanie o udzielenie zamówienia, a także udział w czynnościach kontroli lub nadzoru nad tymi pracami;**

- 5) udział w negocjacjach, także w przedmiocie dokonywania zmian w umowie, oraz podpisywanie umowy.
3. Wykonywanie umowy, o której mowa w ust. 1, obejmuje dokonywanie odbioru wyrobów, robót lub wykonanych usług protokołem, w którym potwierdzono, że wyroby, roboty lub usługi spełniają wymagania określone w umowie oraz, że zostały one wykonane zgodnie z przepisami i normami obowiązującymi w danej dziedzinie.
4. Kto zatrudnia byłego żołnierza zawodowego wbrew przepisom ust. 1, podlega karze aresztu albo karze grzywny.>

Art. 123.

1. Żołnierzowi zwolnionemu z zawodowej służby wojskowej wydaje się niezwłocznie świadectwo służby.
2. Były żołnierz zawodowy może żądać sprostowania świadectwa służby w terminie siedmiu dni od dnia jego doręczenia.
- [3. *W przypadku niewydania w terminie lub wydania niewłaściwego świadectwa służby byłemu żołnierzowi przysługuje odszkodowanie z tytułu poniesionej przez niego w związku z tym szkody.]*
- <3. W przypadku niewydania w terminie lub wydania niewłaściwego świadectwa służby byłemu żołnierzowi zawodowemu przysługuje odszkodowanie z tytułu poniesionej przez niego w związku z tym szkody w wysokości wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy z tego powodu, nie dłuższy jednak niż sześć tygodni.>**
4. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, dane, które należy podać w świadectwie służby, wzór świadectwa służby, a także tryb wydawania i prostowania tych świadectw, uwzględniając w szczególności tryb przyznawania odszkodowania z tytułu szkody wyrządzonej niewydaniem w terminie lub wydaniem niewłaściwego świadectwa służby, a także to, iż wzór powinien odpowiadać stosownym wzorom świadectw pracy i służby dla innych grup zawodowych.

Art. 124.

1. Kandydaci na żołnierzy zawodowych pełnią czynną służbę wojskową jako służbę kandydacką.
2. Stosunek służbowy służby kandydackiej powstaje w drodze powołania, na podstawie dobrowolnego zgłoszenia, po spełnieniu łącznie następujących warunków:
- 1) wydaniu rozkazu personalnego o powołaniu do służby kandydackiej;
 - 2) podpisaniu kontraktu na pełnienie służby kandydackiej;
 - 3) stawieniu się osoby powołanej, z którą zawarto kontrakt, do pełnienia służby kandydackiej.
- [3. *Rozkaz personalny o powołaniu do służby kandydackiej wydaje, uwzględniając potrzeby Sił Zbrojnych, Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.]*
- <3. Rozkaz personalny o powołaniu do służby kandydackiej wydaje, uwzględniając potrzeby Sił Zbrojnych, komendant szkoły wojskowej.>**
4. Kontrakt na pełnienie służby kandydackiej z kandydatem do tej służby podpisuje komendant szkoły wojskowej.
5. Stosunek służbowy służby kandydackiej wygasa z mocy prawa, jeżeli żołnierz pełniący służbę kandydacką nie ukończy nauki w szkole wojskowej.
6. Do służby kandydackiej może być powołana osoba niekarana sądowo, posiadająca wyłącznie obywatelstwo polskie, odpowiednią zdolność fizyczną i psychiczną do zawodowej służby wojskowej, wiek co najmniej osiemnastu lat i odpowiednie

wykształcenie, po złożeniu pisemnego zobowiązania do pełnienia zawodowej służby wojskowej po ukończeniu szkoły wojskowej.

7. Osobę ubiegającą się o powołanie do służby kandydackiej kieruje się do wojskowej komisji lekarskiej w celu ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej do zawodowej służby wojskowej.

< Art. 124a.

1. Do służby kandydackiej może być powołana również osoba będąca:

- 1) cywilnym studentem wojskowej uczelni akademickiej;**
- 2) studentem studiów magisterskich (równorzędnych), która odbyła przeszkolenie wojskowe w czasie studiów na podstawie ustawy, o której mowa w art. 33.**

2. Kandydat na żołnierza zawodowego będący studentem studiów, o których mowa w ust. 1 pkt 2, odbywa w okresie przerw wakacyjnych szkolenie wojskowe oraz pozostaje na zaopatrzeniu logistycznym wybranej uczelni wojskowej.

3. Rozkaz personalny o powołaniu do służby kandydackiej wydaje, uwzględniając potrzeby Sił Zbrojnych, w przypadku o którym mowa:

- 1) w ust. 1 pkt 1 - komendant wojskowej uczelni akademickiej;**
- 2) w ust. 1 pkt 2 - dyrektor departamentu Ministerstwa Obrony Narodowej właściwego do spraw kadr.**

4. Kontrakt na pełnienie służby kandydackiej podpisuje z osobą, o której mowa:

- 1) w ust. 1 pkt 1 - komendant wojskowej uczelni akademickiej;**
- 2) w ust. 1 pkt 2 - komendant uczelni wojskowej.>**

Art. 127.

Szkołami wojskowymi kształcącymi kandydatów na żołnierzy zawodowych są:

[1) na potrzeby korpusu oficerów zawodowych - akademie wojskowe i wyższe szkoły oficerskie;]

<1) na potrzeby korpusu oficerów zawodowych - wojskowe uczelnie akademickie i wyższe szkoły oficerskie;>

2) na potrzeby korpusu podoficerów zawodowych - szkoły podoficerskie.

[Art. 132.

Do żołnierzy pełniących służbę kandydacką stosuje się odpowiednio przepisy art. 8, art. 26 ust. 2-9, art. 48-51, art. 56, 57, 59, 70 i art. 105-110.]

< Art. 132.

Do żołnierzy pełniących służbę kandydacką stosuje się odpowiednio przepisy art. 8, art. 26, 48-51, art. 54-57, art. 59, art. 60b, art. 70 i art. 105-110.>

Art. 134.

1. Żołnierza pełniącego służbę kandydacką zwalnia się ze służby kandydackiej wskutek:

- 1) zrzeczenia się obywatelstwa polskiego lub nabycia obywatelstwa innego państwa;**
- 2) wybrania na posła, senatora, na kierownicze stanowisko państwowe obsadzane na podstawie wyboru oraz do organów wykonawczych samorządu terytorialnego;]**

<2) wybrania na posła, w tym do Parlamentu Europejskiego, senatora, na kierownicze stanowisko państwowe obsadzone na podstawie wyboru oraz do organów wykonawczych samorządu terytorialnego;>

- 3) ustalenia przez wojskową komisję lekarską niezdolności do zawodowej służby wojskowej;
- 4) niespełnienia wymogów określonych w regulaminie studiów lub nauki;
- 5) utraty stopnia wojskowego albo degradacji;
- 6) prawomocnego orzeczenia o wymierzeniu kary dyscyplinarnej usunięcia z czynnej służby wojskowej pełnionej w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego;
- 7) prawomocnego orzeczenia środków karnych pozbawienia praw publicznych lub zakazu wykonywania zawodu żołnierza;

[8) skazania prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności lub aresztu wojskowego, w tym również z warunkowym zawieszeniem jej wykonania;]

<8a) skazania prawomocnym wyrokiem na karę ograniczenia wolności;>

9) wniosku żołnierza.

2. Żołnierzowi pełniącemu służbę kandydacką - kobiecie, w razie zajścia w ciążę, na okres ciąży i połogu udziela się urlopu bezpłatnego w wymiarze nie dłuższym niż dwanaście miesięcy.
3. W przypadku niepodjęcia służby kandydackiej po upływie okresu, o którym mowa w ust. 2, oraz w przypadku ponownego zajścia w ciążę żołnierza pełniącego służbę kandydacką - kobietę zwalnia się ze służby kandydackiej.

[4. Zwolnienie ze służby kandydackiej następuje decyzją Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.]

<4. Zwolnienie ze służby kandydackiej następuje decyzją komendanta szkoły wojskowej.>

5. W razie zwolnienia ze służby kandydackiej okres tej służby zalicza się żołnierzowi do czasu trwania zasadniczej służby wojskowej, określonej w ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

[Art. 135.

1. *Żołnierze pełniący służbę kandydacką są obowiązani do zwrotu równowartości kosztów zakwaterowania, umundurowania i wyżywienia oraz innych nieodpłatnych świadczeń pieniężnych i rzeczowych otrzymanych w związku z nauką w przypadku zwolnienia ich ze służby kandydackiej z przyczyn określonych w art. 134 ust. 1 pkt 1 i 4-9.*
2. *Decyzję o ustaleniu równowartości kosztów, o których mowa w ust. 1, odroczeniu terminu ich zwrotu, rozłożeniu kosztów na raty lub o zwolnieniu żołnierza pełniącego służbę kandydacką z obowiązku ich zwrotu w całości lub części wydaje komendant szkoły wojskowej.*
3. *W przypadku gdy żołnierz pełniący służbę kandydacką nie uiścił dobrowolnie kosztów ustalonych w decyzji, ich wyegzekwowanie następuje na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.]*

Art. 137.

1. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki i tryb powoływania do służby kandydackiej;
- 2) szczegółowe warunki i tryb przyjmowania do szkół wojskowych;
- 3) wysokość opłat z tytułu egzaminów wstępnych dla osób ubiegających się o przyjęcie do szkół wojskowych oraz szczegółowy tryb ich pobierania;

- 4) warunki i tryb mianowania na stopnie wojskowe żołnierzy pełniących służbę kandydacką;
 - [5) sposób ustalania równowartości kosztów, o których mowa w art. 135 ust. 1, oraz warunki i tryb ich zwracania, a także przypadki, w których może nastąpić zwolnienie z obowiązku zwrotu kosztów lub rozłożenie ich na raty i odroczenie terminu płatności;]*
 - 6) przebieg służby kandydackiej, warunki i tryb opiniowania żołnierzy pełniących służbę kandydacką, ich uprawnienia inne niż określone w ustawie oraz tryb postępowania związany ze zwalnianiem ze służby kandydackiej.
2. Rozporządzenie powinno w szczególności:
- 1) ustalić, że nabór do służby kandydackiej jest otwarty i konkurencyjny;
 - 2) określić tryb ubiegania się o przyjęcie do szkół wojskowych, dokumenty wymagane przy ubieganiu się o przyjęcie do tych szkół oraz zakres i terminy składania egzaminów wstępnych;
 - 3) określić, aby opłaty z tytułu egzaminów były porównywalne do opłat ponoszonych przy ubieganiu się do innych szkół publicznych;
 - 4) określić, aby warunki mianowania uwzględniały poszczególne okresy nauki, opinie oraz wyniki uzyskiwane w nauce przez żołnierzy pełniących służbę kandydacką;
 - [5) uwzględnić koszty faktycznie poniesione na zakwaterowanie, wyżywienie i umundurowanie oraz ich coroczną waloryzację, która następuje w drodze pomnożenia ich równowartości na dzień ukończenia kolejnego roku nauki przez średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, określony w ustawie budżetowej na dany rok;]*
 - 6) określić przebieg i czas trwania nauki, z uwzględnieniem praktyk zawodowych i przerw wakacyjnych oraz urlopów z różnych tytułów.

[Art. 141.

Do żołnierzy zawodowych i żołnierzy pełniących służbę kandydacką w razie ogłoszenia mobilizacji, ogłoszenia stanu wojennego i w czasie wojny stosuje się przepisy ustawy, z wyłączeniem art. 8-18, 26, 28-30, 32, 34 ust. 1, art. 35-47, 54, 56, 60-65, 67-104, 111-123, 130 i 133-137.]

< Art. 141.

Do żołnierzy zawodowych i żołnierzy pełniących służbę kandydacką w razie ogłoszenia mobilizacji, ogłoszenia stanu wojennego i w czasie wojny stosuje się przepisy ustawy, z wyłączeniem art. 8-18, art. 26, art. 28-30, art. 32, art. 34 ust. 1, art. 35-47, art. 50a, art. 54, art. 56, art. 58, art. 60-65, art. 67-74, art. 76, art. 78 ust. 4 i 5, art. 79, art. 80, art. 81 ust. 2, 4 i 5, art. 82-90, art. 94-101, art. 104, art. 111-123, art. 130 i art. 133-137.>

Art. 143.

1. Żołnierza zawodowego i żołnierza pełniącego służbę kandydacką wyznacza się w razie ogłoszenia mobilizacji, ogłoszenia stanu wojennego i w czasie wojny na stanowisko służbowe stosownie do potrzeb Sił Zbrojnych, w zależności od kwalifikacji, predyspozycji i opinii służbowej.
2. Organami właściwymi do wyznaczania żołnierzy zawodowych na stanowiska służbowe w razie ogłoszenia mobilizacji, ogłoszenia stanu wojennego i w czasie wojny i zwalniania z tych stanowisk są:
 - 1) Minister Obrony Narodowej - na wszystkie stanowiska służbowe do stopnia etatowego generała (admiranta) włącznie oraz których wyznaczenie wynika z

- postanowień odrębnych ustaw, z wyjątkiem stanowisk służbowych, na które wyznacza i z których zwalnia Naczelny Dowódca Sił Zbrojnych;
- 2) Naczelny Dowódca Sił Zbrojnych - na wszystkie stanowiska służbowe do stopnia etatowego generała (admirala) włącznie w podległych mu jednostkach wojskowych, z zastrzeżeniem pkt 3-7;
 - 3) Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, dowódca rodzaju Sił Zbrojnych, Dowódca Operacyjny Sił Zbrojnych, Szef Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych, Szef Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szef Służby Wywiadu Wojskowego i Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej - w odniesieniu do stanowisk służbowych do stopnia etatowego pułkownika (komandora) włącznie w podległych jednostkach wojskowych, z zastrzeżeniem pkt 4-7;
 - [4) dowódca korpusu, dowódca okręgu wojskowego, dowódca Garnizonu Warszawa i komendant akademii wojskowej - w odniesieniu do stanowisk służbowych do stopnia etatowego podpułkownika (komandora porucznika) włącznie w podległych jednostkach wojskowych, z zastrzeżeniem pkt 5-7;]*
 - <4) dowódca korpusu, dowódca okręgu wojskowego, Dowódca Garnizonu Warszawa i komendant wojskowej uczelni akademickiej - w odniesieniu do stanowisk służbowych do stopnia etatowego podpułkownika (komandora porucznika) włącznie w podległych jednostkach wojskowych, z zastrzeżeniem pkt 5-7;>**
 - 5) dowódca dywizji, flotylli i brygady niewchodzącej w skład dywizji oraz komendant wyższej szkoły oficerskiej - w odniesieniu do stanowisk służbowych do stopnia etatowego majora (komandora podporucznika) włącznie w podległych jednostkach wojskowych, z zastrzeżeniem pkt 6 i 7;
 - 6) dowódca brygady wchodzącej w skład dywizji i dowódca pułku - w odniesieniu do stanowisk służbowych do stopnia etatowego kapitana (kapitana marynarki) włącznie w podległych jednostkach wojskowych, z zastrzeżeniem pkt 7;
 - 7) pozostali niewymienieni w pkt 2-6 dowódcy jednostek wojskowych - w odniesieniu do stanowisk służbowych do stopnia etatowego starszego chorążego sztabowego (starszego chorążego sztabowego marynarki) włącznie w podległych jednostkach wojskowych;
 - 8) dyrektor departamentu Ministerstwa Obrony Narodowej właściwego do spraw kadr - w odniesieniu do stanowisk służbowych do stopnia etatowego pułkownika (komandora) włącznie w pozostałych niewymienionych w pkt 2-7 jednostkach organizacyjnych.
3. Do przenoszenia żołnierza zawodowego z jednostki wojskowej, w której zajmował stanowisko służbowe, do innej jednostki wojskowej jest uprawniony organ, któremu podlegają obie te jednostki, przy zachowaniu posiadanych uprawnień do wyznaczania na stanowiska.
 4. Jeżeli właściwy organ nie ma możliwości wyznaczenia żołnierza zawodowego lub żołnierza pełniącego służbę kandydacką na stanowisko służbowe, kieruje tego żołnierza do stanu zmiennego pododdziału uzupełnienia kadrowego bezpośredniego przełożonego.
 5. Dowódcy jednostek wojskowych wykonujący na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa (Dz. U. Nr 162, poz. 1117) zadania poza granicami państwa posiadają uprawnienia do wyznaczania żołnierzy zawodowych, o których mowa w ust. 2, na stanowiska służbowe w razie ogłoszenia mobilizacji, ogłoszenia stanu wojennego i w czasie wojny, przysługujące ich bezpośrednim przełożonym.

6. Warunkiem objęcia stanowiska służbowego jest posiadanie lub mianowanie na stopień wojskowy odpowiadający stopniowi etatowemu stanowiska, na jakie żołnierz zawodowy ma być wyznaczony.

Art. 144.

1. Żołnierza zawodowego i żołnierza pełniącego służbę kandydacką w razie ogłoszenia mobilizacji, ogłoszenia stanu wojennego i w czasie wojny zwalania się z zajmowanego stanowiska służbowego:
[1) jeżeli stwierdzono nieprzydatność na zajmowanym stanowisku, stwierdzoną w opinii specjalnej;]
<1) jeżeli nie wywiązuje się z obowiązków służbowych, co potwierdzono w opinii służbowej;>
 - 2) jeżeli wojskowa komisja lekarska orzekła jego niezdolność do pełnienia służby na zajmowanym stanowisku;
 - 3) gdy uległo likwidacji zajmowane przez niego stanowisko.
2. Żołnierza zawodowego i żołnierza pełniącego służbę kandydacką w razie ogłoszenia mobilizacji, ogłoszenia stanu wojennego i w czasie wojny można zwolnić z zajmowanego stanowiska służbowego:
 - 1) jeżeli złożył wniosek o zwolnienie z zajmowanego stanowiska;
 - 2) w przypadku uzasadnionym potrzebami Sił Zbrojnych.

[Art. 147.

1. W razie ogłoszenia mobilizacji, ogłoszenia stanu wojennego i w czasie wojny żołnierze zawodowi i żołnierze pełniący służbę kandydacką podlegają opiniowaniu specjalnemu.
2. Opinię specjalną sporządza się:
 - 1) na zakończenie szkolenia trwającego co najmniej jeden miesiąc;
 - 2) w przypadku niewywiązywania się z obowiązków służbowych na zajmowanym stanowisku służbowym;
 - 3) w razie wystąpienia o opinię przez sąd, prokuratora, Żandarmerię Wojskową, Służbę Kontrwywiadu Wojskowego lub Służbę Wywiadu Wojskowego;
 - 4) na żądanie dowódcy jednostki wojskowej zajmującego stanowisko służbowe nie niższe niż dowódca pułku (równorzędne);
 - 5) na zarządzenie szefa organu kadrowego szczebla co najmniej dowódcy rodzaju Sił Zbrojnych;
 - 6) w przypadku zwolnienia żołnierza zawodowego z zawodowej służby wojskowej.]

< Art. 147.

1. W razie ogłoszenia mobilizacji, ogłoszenia stanu wojennego i w czasie wojny żołnierze zawodowi i żołnierze pełniący służbę kandydacką podlegają opiniowaniu służbowemu.
2. Opinię służbową sporządza się:
 - 1) na zakończenie szkolenia trwającego co najmniej miesiąc;
 - 2) w przypadku niewywiązywania się z obowiązków służbowych na zajmowanym stanowisku służbowym;
 - 3) na żądanie dowódcy jednostki wojskowej zajmującego stanowisko służbowe nie niższe niż dowódca pułku (równorzędne);

- 4) na zarządzenie szefa organu kadrowego szczebla co najmniej dowódcy rodzaju Sił Zbrojnych;
 - 5) w przypadku zwolnienia żołnierza zawodowego z zawodowej służby wojskowej.
3. Opinię służbową, o której mowa w ust. 1, udostępnia się w przypadku wystąpienia o nią przez sąd, prokuratora, Żandarmerię Wojskową, Służbę Kontrwywiadu Wojskowego, Służbę Wywiadu Wojskowego lub Policję.>

Art. 154.

[1. Żołnierza zawodowego i żołnierza pełniącego służbę kandydacką w razie ogłoszenia mobilizacji, ogłoszenia stanu wojennego i w czasie wojny można zwolnić z zawodowej służby wojskowej lub służby kandydackiej:

- 1) wskutek niewywiązywania się z obowiązków służbowych, potwierdzonego w opinii specjalnej;
- 2) zrzeczenia się obywatelstwa polskiego;
- 3) ze względu na potrzeby Sił Zbrojnych.]

<1. Żołnierza zawodowego i żołnierza pełniącego służbę kandydacką w razie ogłoszenia mobilizacji, ogłoszenia stanu wojennego i w czasie wojny można zwolnić z zawodowej służby wojskowej lub służby kandydackiej w przypadku:

- 1) niewywiązywania się z obowiązków służbowych, potwierdzonego w opinii służbowej;
- 2) zrzeczenia się obywatelstwa polskiego;
- 3) zaistnienia potrzeb Sił Zbrojnych;
- 4) prawomocnego orzeczenia o wymierzeniu kary dyscyplinarnej usunięcia z zawodowej służby wojskowej;
- 5) prawomocnego orzeczenia środków karnych w postaci pozbawienia praw publicznych lub degradacji albo wydalenia z zawodowej służby wojskowej lub zakazu wykonywania zawodu żołnierza zawodowego;
- 6) skazania prawomocnym wyrokiem sądu na karę pozbawienia wolności (aresztu wojskowego) bez warunkowego zawieszenia jej wykonania.>

2. Żołnierz zawodowy i żołnierz pełniący służbę kandydacką zwolniony w razie ogłoszenia mobilizacji, ogłoszenia stanu wojennego i w czasie wojny z zawodowej służby wojskowej lub służby kandydackiej pełni nadal czynną służbę wojskową na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 155.

1. Żołnierza zawodowego i żołnierza pełniącego służbę kandydacką w razie ogłoszenia mobilizacji, ogłoszenia stanu wojennego i w czasie wojny zwalnia się z zawodowej służby wojskowej lub ze służby kandydackiej decyzją wydaną przez organ uprawniony do wyznaczenia na stanowisko służbowe.

[2. Decyzję, o której mowa w ust. 1, doręcza się żołnierzowi zawodowemu lub żołnierzowi pełniącemu służbę kandydacką wraz z opinią specjalną.]

<2. Decyzję, o której mowa w ust. 1, doręcza się żołnierzowi zawodowemu lub żołnierzowi pełniącemu służbę kandydacką wraz z opinią służbową.>

3. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb zwalniania żołnierzy z zawodowej służby wojskowej i służby kandydackiej w razie ogłoszenia mobilizacji, ogłoszenia stanu wojennego i w czasie wojny. Rozporządzenie powinno w szczególności uwzględnić dwuinstancyjny tryb postępowania w tych sprawach, tryb zwalniania żołnierzy z zawodowej służby wojskowej lub służby kandydackiej, a także tryb przenoszenia do dalszego pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji, ogłoszenia stanu wojennego i w czasie wojny na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 172.

1. Żołnierza zawodowego, który w dniu 30 czerwca 2004 r. spełniał określone w dotychczasowych przepisach wymagania do zajmowania stanowiska służbowego o określonym stopniu etatowym, uważa się za spełniającego warunki do wyznaczenia na to samo lub równorzędne stanowisko służbowe.
- [2. *Żołnierza zawodowego posiadającego w dniu 30 czerwca 2004 r. tytuł oficera dyplomowanego traktuje się jako żołnierza posiadającego tytuł równorzędny tytułowi zawodowemu magistra.*]
- <2. Żołnierza zawodowego posiadającego tytuł oficera dyplomowanego traktuje się jako żołnierza posiadającego tytuł równorzędny tytułowi zawodowemu magistra.>**
3. Absolwentów wyższych szkół wojskowych, którzy rozpoczęli studia przed dniem 1 lipca 2004 r., w przypadku gdy obowiązujący w tych szkołach program nauczania nie przewidywał uzyskania przez nich tytułu zawodowego magistra (równorzędnego), mianuje się na stopień wojskowy podporucznika (podporucznika marynarki) i wyznacza na stanowiska służbowe pomimo niespełniania wymogów w zakresie wykształcenia.
4. Absolwentów Wojskowego Liceum Muzycznego, którzy ukończą to liceum po dniu 1 lipca 2004 r., mianuje się na stopień wojskowy kaprala (mata), z zastrzeżeniem ust. 5.
5. Absolwenci, o których mowa w ust. 4, którzy posiadają wyższy stopień wojskowy od stopnia kaprala (mata), kończą Wojskowe Liceum Muzyczne w stopniu, jaki posiadają.

Art. 175.

1. Przepisu art. 31 nie stosuje się do żołnierza zawodowego pełniącego w dniu 1 lipca 2004 r. zawodową służbę wojskową, posiadającego niższy stopień wojskowy od stopnia etatowego stanowiska służbowego, które zajmuje.
2. Żołnierz zawodowy, o którym mowa w ust. 1, będący oficerem - w terminie do dnia 31 grudnia 2007 r., a będący podoficerem - w terminie do dnia 31 grudnia 2010 r. może być:
 - 1) mianowany do stopnia wojskowego odpowiadającego stopniowi etatowemu zajmowanego stanowiska służbowego, z zastrzeżeniem ust. 3;
 - 2) wyznaczony, za jego zgodą, na stanowisko o stopniu etatowym odpowiadającym posiadanemu przez żołnierza stopniowi wojskowemu.
3. W przypadku gdy różnica między posiadanym przez żołnierza zawodowego stopniem wojskowym a stopniem etatowym stanowiska służbowego, które zajmuje, jest większa niż jeden stopień, wówczas mianowanie żołnierza zawodowego może następować nie częściej niż raz w roku, pod warunkiem posiadania przez niego pozytywnej opinii specjalnej wydanej na tę okoliczność.
- [4. *Jeżeli mianowanie lub wyznaczenie, o którym mowa w ust. 2, nie nastąpiło, żołnierza będącego oficerem zwalnia się z zawodowej służby wojskowej z mocy prawa z dniem 1 stycznia 2008 r., a będącego podoficerem z dniem 1 stycznia 2011 r.]*

[Art. 176.

1. Żołnierz zawodowy pełniący zawodową służbę wojskową w dniu 1 lipca 2004 r., posiadający wyższy stopień wojskowy od stopnia etatowego stanowiska służbowego, które zajmuje, będący oficerem - w terminie do dnia 31 grudnia 2007 r., a będący podoficerem - w terminie do dnia 31 grudnia 2010 r.:
 - 1) jest wyznaczany na stanowisko o stopniu etatowym odpowiadającym posiadanemu przez niego stopniowi wojskowemu lub
 - 2) zajmuje dotychczasowe stanowisko, po złożeniu przez niego pisemnej zgody na występowanie w czasie wykonywania obowiązków służbowych w oznaczeniu stopnia wojskowego odpowiadającego stopniowi etatowemu zajmowanego stanowiska:
 - a) będący oficerem - począwszy od dnia 1 stycznia 2008 r.,
 - b) będący podoficerem - począwszy od dnia 1 stycznia 2011 r.
2. Jeżeli wyznaczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie nastąpi i żołnierz zawodowy nie złoży oświadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, zwalnia się go z zawodowej służby wojskowej z mocy prawa:
 - 1) będącego oficerem - z dniem 1 stycznia 2008 r.;
 - 2) będącego podoficerem - z dniem 1 stycznia 2011 r.]

< Art. 176.

1. Żołnierz zawodowy posiadający wyższy stopień wojskowy od stopnia etatowego stanowiska służbowego, które zajmuje, będący oficerem - w terminie do dnia 31 grudnia 2007 r., a będący podoficerem - w terminie do dnia 31 grudnia 2010 r. może być:
 - 1) wyznaczony na stanowisko służbowe o stopniu etatowym odpowiadającym posiadanemu przez niego stopniowi wojskowemu;
 - 2) wyznaczony na inne stanowisko służbowe o stopniu etatowym równym lub wyższym od zajmowanego dotychczas stanowiska służbowego;
 - 3) z uwagi na potrzeby Sił Zbrojnych podoficer zawodowy wyznaczony za jego pisemną zgodą, na stanowisko służbowe zaszeregowany do niższego stopnia etatowego niż posiadany przez niego stopień wojskowy.
2. Po upływie okresów wymienionych w ust. 1 żołnierz zawodowy może nadal pełnić zawodową służbę wojskową na dotychczas zajmowanym stanowisku służbowym, po wyrażeniu na piśmie zgody na pełnienie służby na stanowisku służbowym zaszeregowanym do niższego niż posiadany przez tego żołnierza stopień wojskowy.>

Art. 177.

1. Żołnierz zawodowy pełniący zawodową służbę wojskową w dniu 1 lipca 2004 r., którego stanowisko służbowe zostało zaszeregowane do stanowiska służbowego w korpusie szeregowych zawodowych, może pełnić służbę, po złożeniu pisemnej zgody, na zmienionym stanowisku, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2010 r.
- [2. Do żołnierzy, o których mowa w ust. 1, przepisy art. 176 ust. 1 pkt 2 lit. b i ust. 2 pkt 2 stosuje się odpowiednio.]
- <2. Do żołnierzy, o których mowa w ust. 1, przepisy art. 176 stosuje się odpowiednio.>

Art. 180.

1. Żołnierze rezerwy wchodzący w skład korpusu chorążych z mocy prawa wchodzą w skład korpusu podoficerów. Z dniem 1 lipca 2004 r. chorążych rezerwy można wyznaczać na stanowiska służbowe przewidziane w etatach jednostek wojskowych dla podoficerów, a w przypadkach uzasadnionych potrzebami Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej na stanowiska przewidziane dla oficerów młodszych.
2. Żołnierzom rezerwy posiadającym stopnie wojskowe starszego plutonowego (starszego bosmanmata), sierżanta sztabowego (bosmana sztabowego), starszego sierżanta sztabowego (starszego bosmana sztabowego), młodszego chorążego sztabowego (młodszego chorążego sztabowego marynarki) i chorążego sztabowego (chorążego sztabowego marynarki), jeżeli nie zostali mianowani na wyższy stopień wojskowy, zachowuje się posiadane stopnie dożywotnio.
3. W przypadku powołania żołnierzy rezerwy, o których mowa w ust. 2, do czynnej służby wojskowej występują oni w oznaczeniu następującego stopnia wojskowego i są traktowani jak żołnierze posiadający taki stopień w zakresie wszelkich uprawnień i obowiązków:
[1] starszy plutonowy (bosman sztabowy) - plutonowego (bosmanmata);]
<1) starszy plutonowy (starszy bosmanmat) – plutonowego (bosmanmata);>
 - 2) sierżant sztabowy (bosman sztabowy) i starszy sierżant sztabowy (starszy bosman sztabowy) - starszego sierżanta (starszego bosmana);
 - 3) młodszy chorąży sztabowy (młodszy chorąży sztabowy marynarki) i chorąży sztabowy (chorąży sztabowy marynarki) - starszego chorążego (starszego chorążego marynarki).

[Art. 182.

Żołnierze odbywający na podstawie ustawy, o której mowa w art. 158, zasadniczą służbę wojskową lub nadterminową zasadniczą służbę wojskową, mianowani przed dniem 1 lipca 2004 r. na stopień wojskowy starszego szeregowego (starszego marynarza) lub stopień wojskowy w korpusie podoficerów oraz wyznaczeni przed tym dniem na stanowiska służbowe przewidziane dla starszych szeregowych (starszych marynarzy) lub podoficerów, nadal odbywają służbę w posiadanych stopniach wojskowych i na zajmowanych stanowiskach.]

< Art. 182.

1. **Żołnierza odbywającego na podstawie ustawy, o której mowa w art. 158, zasadniczą służbę wojskową lub nadterminową zasadniczą służbę wojskową można wyznaczyć na stanowisko przewidziane dla szeregowych zawodowych.**
2. **Wyznaczenie, o którym mowa w ust. 1, nie wiąże się z mianowaniem na stopień wojskowy starszego szeregowego (starszego marynarza) oraz z nabyciem prawa do uposażenia żołnierza zawodowego.>**

Art. 184.

Do zawodowej służby wojskowej w okresie do dnia 31 grudnia 2010 r. może być powołany w korpusie:

- 1) oficerów zawodowych - żołnierz rezerwy posiadający tytuł zawodowy magistra (równorzędny), który odbył szkolenie wojskowe i zdał egzamin na oficera, jeżeli posiada kwalifikacje przydatne w korpusie oficerów zawodowych, po mianowaniu na stopień wojskowy podporucznika (podporucznika marynarki);
- 2) podoficerów zawodowych - podoficer nadterminowej zasadniczej służby wojskowej posiadający świadectwo dojrzałości, jeżeli posiada kwalifikacje przydatne w korpusie podoficerów zawodowych[.] <>

<3) szeregowych zawodowych – osoba, która ukończyła co najmniej zasadniczą szkołę zawodową, jeżeli posiada kwalifikacje przydatne w korpusie szeregowych zawodowych.>

[Art. 186.

Dla celów ustalania przeciętnego uposażenia, o którym mowa w art. 71 ust. 2, przyjmuje się również uposażenia żołnierzy, którzy w dniu 1 lipca 2004 r. odbywają nadterminową zasadniczą służbę wojskową.]

< Art. 186.

Dla celów ustalania przeciętnego uposażenia, o którym mowa w art. 71 ust. 2, przyjmuje się również uposażenie żołnierzy odbywających nadterminową zasadniczą służbę wojskową.>

USTAWA z dnia 21 listopada 1967 r. O POWSZECHNYM OBOWIĄZKU OBRONY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ (Dz. U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416, z późn. zm.)

Art. 76.

1. Stopień szeregowego otrzymują bez szczególnego nadania osoby:
 - 1) powołane po raz pierwszy do czynnej służby wojskowej - z dniem stawienia się do tej służby;
 - 2) przeznaczone do zajęć wojskowych studentów - z dniem zaliczenia do stanu osobowego studium wojskowego;
 - 3) przeniesione do rezerwy bez odbycia służby wojskowej - z dniem przeniesienia do rezerwy.
2. Nadanie wyższego stopnia wojskowego następuje w drodze mianowania.
3. Na stopnie wojskowe szeregowych i podoficerów mianuje Minister Obrony Narodowej lub organy wojskowe, którymi są: Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, dowódca rodzaju Sił Zbrojnych, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej, Dowódca Garnizonu Warszawa, terenowe organy administracji wojskowej oraz inni dowódcy jednostek wojskowych, co najmniej od szczebla pułku (równorzędni).
4. Na pierwszy stopień oficerski (podporucznika) oraz na stopnie oficerskie generałów i admirałów mianuje Prezydent na wniosek Ministra Obrony Narodowej.
5. Na pozostałe stopnie oficerskie mianuje Minister Obrony Narodowej.
6. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Ministra Obrony Narodowej mianuje na stopień wojskowy Marszałka Polski oficera posiadającego stopień wojskowy generała (admirala) za wyjątkowe zasługi dla Sił Zbrojnych.
7. W razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny na wyższy stopień wojskowy mianuje:
 - 1) w przypadku stopnia wojskowego podporucznika - w drodze postanowienia Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych;
 - 2) w przypadku stopni wojskowych generałów i admirałów - w drodze postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych;
 - 3) w pozostałych przypadkach - odpowiednio w drodze decyzji lub rozkazu Minister Obrony Narodowej lub Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych, a także organy wojskowe, którymi są: Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, dowódca rodzaju Sił Zbrojnych, Szef Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szef Służby Wywiadu

- Wojskowego, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej, Dowódca Garnizonu Warszawa, terenowe organy administracji wojskowej oraz inni dowódcy jednostek wojskowych, oddziałów lub pododdziałów.
8. Minister Obrony Narodowej, a w przypadkach, o których mowa w ust. 4, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, mogą mianować na wyższy stopień wojskowy również:
- 1) osoby, które z racji ukończonego wieku lub stanu zdrowia nie podlegają obowiązkowi służby wojskowej, jeżeli mianowanie to jest uznaniem ich zasług z tytułu udziału w walkach o niepodległość państwa lub misjach pokojowych;
 - 2) byłych żołnierzy zawodowych, którzy:
 - a) działając jako wolontariusze w stowarzyszeniu skupiającym byłych żołnierzy zawodowych, wykonują świadczenia o charakterze obronnym, edukacyjno-wychowawczym lub w zakresie bezpieczeństwa publicznego,
 - b) są zatrudnieni w organach władzy publicznej albo w podmiotach posiadających osobowość prawną, wykonując zadania związane z obronnością państwa
- jeżeli mianowanie to jest uznaniem ich zasług z tytułu wykonywania działalności związanej z obronnością państwa.
- 8a. W przypadkach, o których mowa w ust. 8 pkt 2, mianowanie może nastąpić tylko w ramach danego korpusu kadry zawodowej Sił Zbrojnych.
9. Warunkiem mianowania żołnierza na pierwszy stopień wojskowy w czasie pokoju jest:
- 1) w korpusie podoficerów - posiadanie przez niego wykształcenia co najmniej na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej i zdanie egzaminu na podoficera;
 - 2) w korpusie oficerskim - posiadanie przez niego wykształcenia wyższego i zdanie egzaminu na oficera.
10. Żołnierze w czynnej służbie wojskowej mogą być mianowani w czasie pokoju na kolejny wyższy stopień wojskowy, jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:
- 1) uzyskają pozytywne wyniki w szkoleniu wojskowym;
 - 2) otrzymali pozytywną opinię służbową;
 - 3) są zdyscyplinowani;
 - 4) ukończyli kurs lub szkolenie wojskowe wymagane dla stopnia wojskowego, na który mają być mianowani.
11. Żołnierze rezerwy mogą być mianowani w czasie pokoju na kolejny wyższy stopień wojskowy, jeżeli posiadają nadany przydział mobilizacyjny, pracowniczy przydział mobilizacyjny lub przydział organizacyjno-mobilizacyjny albo przewiduje się nadanie im takiego przydziału i odbyli ćwiczenia wojskowe lub okresową służbę wojskową, a w przypadkach uzasadnionych potrzebami Sił Zbrojnych, pomimo nieodbycia tych ćwiczeń lub służby, jeżeli posiadają zawód lub wykształcenie przydatne na stanowisku służbowym w jednostce wojskowej i co najmniej przez okres jednego roku posiadali nadany przydział mobilizacyjny na to stanowisko lub byli zamustrowani na statku żeglugi morskiej przewidzianym dla potrzeb mobilizacyjnych.
- 11a. Mianowaniu, o którym mowa w ust. 11, mogą podlegać również żołnierze rezerwy niespełniający warunków określonych w ust. 11, jeżeli mianowanie to jest uznaniem ich zasług za wykonywanie prac lub zadań na rzecz obronności państwa.
12. Mianowania na wyższy stopień wojskowy nie można dokonać wobec osób skazanych za przestępstwo popełnione z winy umyślnej, z wyjątkiem przypadku, gdy w czasie wojny żołnierz zasłużył się męstwem na polu walki.
13. W razie śmierci żołnierza w czynnej służbie wojskowej, mającej związek z tą służbą, za jego zasługi na rzecz obronności państwa, Minister Obrony Narodowej, a w przypadkach, o których mowa w ust. 4, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, może mianować pośmiertnie tego żołnierza na wyższy stopień wojskowy.

<13a. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej określi, w drodze rozporządzenia, tryb nadawania stopni wojskowych, o których mowa w ust. 4 i 6, uwzględniając potrzeby Sił Zbrojnych.>

14. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki, tryb i sposób mianowania oraz stopnie wojskowe, na które mogą mianować organy wojskowe, o których mowa w ust. 3 i 7 pkt 3, uwzględniając w szczególności różne rodzaje czynnej służby wojskowej, o której mowa w art. 55 ust. 1, przebieg służby wojskowej lub przeznaczenie żołnierza rezerwy na wypadek ogłoszenia mobilizacji i czas wojny, a także potrzeby uzupełnienia stanu osobowego Sił Zbrojnych.
15. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, tryb i sposób mianowania na stopnie wojskowe w przypadkach, o których mowa w ust. 8, na które mogą mianować Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej albo Minister Obrony Narodowej, uwzględniając w szczególności zapewnienie sprawnej realizacji celu, o którym mowa w ust. 8.

USTAWA z dnia 17 grudnia 1974 r. O UPOSAŻENIU ŻOŁNIERZY NIEZAWODOWYCH
(Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 693, z późn. zm.)

Art. 32.

1. Osobom, które odbyły zasadniczą służbę wojskową albo przeszkolenie wojskowe, przysługuje, z zastrzeżeniem ust. 2-6, odprawa w związku ze zwolnieniem z czynnej służby wojskowej w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w grudniu roku poprzedniego, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów.
- [2. *Żołnierzom powołanym do nadterminowej zasadniczej służby wojskowej wypłaca się odprawę, o której mowa w ust. 1, w związku ze zwolnieniem z tej służby, w wysokości jednomiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnych żołnierzowi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym.]*
- <2. Żołnierzom powołanym do nadterminowej zasadniczej służby wojskowej wypłaca się odprawę, o której mowa w ust. 1, w związku ze zwolnieniem z tej służby, w wysokości jednomiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnego żołnierzowi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, nie niższej jednak niż określonej w ust. 1.>**
3. Odprawa, o której mowa w ust. 1, przysługuje również osobom zwolnionym ze względu na stan zdrowia z zasadniczej służby wojskowej lub z przeszkolenia wojskowego przed odbyciem ustalonego okresu służby lub przeszkolenia wojskowego, z tym że osobom zwolnionym przed upływem jednej czwartej ustalonego czasu odbywania służby lub przeszkolenia wojskowego przysługuje odprawa w wysokości 25% kwoty określonej w ust. 1.
4. Osobom zwolnionym z zasadniczej służby wojskowej lub przeszkolenia wojskowego przed odbyciem ustalonego okresu służby wojskowej lub przeszkolenia wojskowego z przyczyn innych niż wymienione w ust. 3 odprawę, o której mowa w ust. 1, wypłaca się w wysokości proporcjonalnej do okresu odbytej służby, z tym że rozpoczęty miesiąc służby traktuje się jako pełny miesiąc.
5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do osób odbywających zasadniczą służbę wojskową w kilku okresach.
6. Odprawa nie przysługuje osobom, które bezpośrednio po odbyciu zasadniczej służby wojskowej lub przeszkolenia wojskowego zostały powołane do zawodowej służby

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

<> druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

wojskowej lub do służby kandydackiej albo odbyły przeszkolenie wojskowe w czasie studiów lub zostały zwolnione z tego przeszkolenia przed odbyciem ustalonego okresu służby.

Art. 37

1. Żołnierzowi, który został zawieszony w czynnościach służbowych albo tymczasowo aresztowany, zawiesza się od najbliższego terminu płatności wypłatę połowy uposażenia zasadniczego oraz wypłatę dodatków o charakterze stałym.

[2 *W razie umorzenia postępowania karnego lub dyscyplinarnego albo uniewinnienia prawomocnym wyrokiem sądu żołnierz otrzymuje zawieszoną część uposażenia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia, w którym uposażenie stało się wymagalne, choćby umorzenie lub uniewinnienie nastąpiło po zwolnieniu żołnierza z czynnej służby wojskowej.*]

<2. W razie umorzenia postępowania karnego lub dyscyplinarnego albo uniewinnienia prawomocnym wyrokiem sądu lub orzeczeniem dyscyplinarnym żołnierz otrzymuje zawieszoną część uposażenia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia, w którym uposażenie stało się wymagalne, choćby umorzenie lub uniewinnienie nastąpiło po zwolnieniu żołnierza z czynnej służby wojskowej.>

[Art. 43.

Przepisów art. 40-42 nie stosuje się do zaliczek pobranych przez żołnierza do rozliczenia, które potrąca się z uposażenia i innych należności pieniężnych w pełnej wysokości, niezależnie od potrąceń dokonywanych z innych tytułów.]

< Art. 43.

1. Przepisów art. 40-42 nie stosuje się do zaliczek pobranych przez żołnierza do rozliczenia, które potrąca się z uposażenia i innych należności pieniężnych w pełnej wysokości, niezależnie od potrąceń dokonywanych z innych tytułów.

2. Z uposażenia, o którym mowa w art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1, dokonuje się potrąceń na podstawie prawomocnego orzeczenia o wymierzeniu kary pieniężnej, wydanego w postępowaniu dyscyplinarnym.>

[Art. 47.

1. W razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny żołnierze pełniący czynną służbę wojskową otrzymują uposażenie i inne należności pieniężne.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb przyznawania uposażenia i innych należności pieniężnych, o których mowa w ust. 1, oraz organy właściwe w tych sprawach, uwzględniając w szczególności rodzaje tych należności, a także sposób i terminy płatności.]

< Art. 47.

1. W razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny żołnierze pełniący czynną służbę wojskową otrzymują uposażenie i inne należności pieniężne, w wysokości i na zasadach określonych jak dla żołnierzy zawodowych w przepisach ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

2. Żołnierze, o których mowa w ust. 1, posiadający stopnie wojskowe szeregowego (marynarza) otrzymują uposażenie zasadnicze w wysokości 80% najniższej stawki uposażenia zasadniczego żołnierza zawodowego.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się również do żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową w czasie stanu wojennego.>

USTAWA z dnia 4 września 1997 r. O DYSCYPLINIE WOJSKOWEJ (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 370 i Nr 240, poz. 2052 oraz z 2003 r. Nr 179, poz. 1750)

Art. 7.

1. Wyróżnieniami są:
 - 1) pochwała,
 - 2) urlop krótkoterminowy,
 - 3) nagroda rzeczowa,
 - 4) nagroda pieniężna,
 - 5) biała broń,
 - 6) (uchylony).
2. Wyróżnień, o których mowa w ust. 1, mogą udzielać:
 - 1) wymienionego w pkt 1 - każdy przełożony,
 - 2) wymienionego w pkt 2 - przełożony zajmujący stanowisko służbowe nie niższe niż stanowisko dowódcy plutonu,
 - 3) wymienionych w pkt 3 i 4 - przełożony, który ma prawo dysponowania funduszem na nagrody,
 - 4) wymienionego w pkt 5 - Minister Obrony Narodowej lub organ wojskowy przez niego upoważniony,
 - [5) wymienionego w pkt 6 - przełożony, który ma prawo mianowania na ten stopień wojskowy.]
3. Przełożony może wystąpić do wyższego przełożonego o udzielenie żołnierzowi wyróżnienia, jeżeli sam nie jest uprawniony do udzielenia danego wyróżnienia.

Art. 22.

1. Karami dyscyplinarnymi są:
 - 1) upomnienie,
 - 2) nagana,
 - 3) kara pieniężna,
 - 4) zakaz opuszczania wyznaczonego miejsca przebywania,
 - 5) areszt koszarowy,
 - 6) areszt izolacyjny,
 - <6a) odwołanie z zajmowanego stanowiska służbowego;>**
 - 7) (uchylony),
 - 8) (uchylony),
 - 9) ostrzeżenie o niepełnej przydatności do nadterminowej zasadniczej służby wojskowej lub do czynnej służby wojskowej pełnionej w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego albo do zawodowej służby wojskowej,

- 10) usunięcie z nadterminowej zasadniczej służby wojskowej lub z czynnej służby wojskowej pełnionej w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego albo z zawodowej służby wojskowej.
2. Karę dyscyplinarnych, o których mowa w ust. 1 pkt 4-6, nie wymierza się żołnierzom zawodowym.
- <3. Karę dyscyplinarną, o której mowa w ust. 1 pkt 6a, można wymierzyć żołnierzom zawodowym.>**

< Art. 26a.

1. Kara odwołania z zajmowanego stanowiska służbowego oznacza zwolnienie z dotychczas zajmowanego stanowiska służbowego oraz utratę uprawnień z nim związanych.
2. Karę, o której mowa w ust. 1, można wymierzyć za czyny wymienione w art. 18 ust. 1 pkt 2 i 3 albo za przewinienie dyscyplinarne polegające na istotnym niedopełnieniu obowiązków służbowych lub istotnym przekroczeniu uprawnień służbowych.
3. Żołnierza, któremu wymierzono karę, o której mowa w ust. 1, zwalnia się z dotychczas zajmowanego stanowiska i wyznacza na inne stanowisko służbowe lub przenosi do rezerwy kadrowej na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. Nr 179, poz. 1750, z 2004 r. Nr 116, poz. 1203 i Nr 210, poz. 2135, z 2005 r. Nr 122, poz. 1025 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 711, Nr 191, poz. 1414 i Nr 220, poz. 1600 i 1602).>

Art. 59.

1. Przełożony dyscyplinarny orzeka w pierwszej instancji we wszystkich sprawach dyscyplinarnych, z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 2-5 i ust. 3.
2. Kary dyscyplinarne, o których mowa w art. 22 ust. 1, mogą wymierzać:
- 1) wymienione w pkt 1-5 - każdy przełożony dyscyplinarny,
 - 2) wymienioną w pkt 6 - wojskowy sąd garnizonowy, na wniosek dowódcy jednostki wojskowej,
- <2a) wymienioną w pkt 6a – przełożony dyscyplinarny zajmujący stanowisko służbowe nie niższe niż dowódca jednostki wojskowej zaszeregowane do stopnia etatowego co najmniej pułkownika (komandora),>**
- 3) wymienioną w pkt 9 - przełożony dyscyplinarny zajmujący stanowisko służbowe nie niższe niż dowódca jednostki wojskowej,
 - 4) (uchylony),
- [5) wymienioną w pkt 10 - dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni nadterminową zasadniczą służbę wojskową, przełożony dyscyplinarny, który ma prawo zwalniania ze służby wojskowej pełnionej w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego, oraz przełożony dyscyplinarny lub organ wojskowy, którzy mają prawo zwalniania z zawodowej służby wojskowej.]*
- <5) wymienioną w pkt 10:**
- a) dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni nadterminową zasadniczą służbę wojskową,
 - b) rektor uczelni wojskowej lub komendant szkoły podoficerskiej, w której kandydat na żołnierza zawodowego pełni służbę wojskową,
 - c) organ wojskowy uprawniony do powołania do zawodowej służby wojskowej.>

3. Jeżeli sąd wojskowy, stwierdzając winę, nie znajduje podstaw do wymierzenia kary aresztu izolacyjnego, może orzec inną karę dyscyplinarną, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1-5, zastosować środek dyscyplinarny albo odstąpić od ukarania.

Art. 77.

1. Odwołanie od orzeczenia wydanego w pierwszej instancji przez przełożonego dyscyplinarnego rozpoznaje wyższy przełożony dyscyplinarny, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.
- [2. *Odwołanie od orzeczenia wydanego w pierwszej instancji przez organ wojskowy uprawniony do wymierzenia kary dyscyplinarnej, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 8, rozpoznaje Minister Obrony Narodowej.*]
3. Odwołanie od orzeczenia dotyczącego kary dyscyplinarnej, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 10, bez względu na stopień wojskowy obwinionego, oraz od orzeczenia wydanego przez Ministra Obrony Narodowej w sprawach dyscyplinarnych rozpoznaje wojskowy sąd garnizonowy.
4. Odwołanie od orzeczenia wydanego przez sekretarza stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej, który wszczął lub przejął postępowanie dyscyplinarne na podstawie przepisu art. 50 ust. 2, rozpoznaje wojskowy sąd garnizonowy.
5. Odwołania od orzeczeń wojskowego sądu garnizonowego, o których mowa w art. 51 ust. 3 oraz art. 59 ust. 2 pkt 2 i ust. 3, rozpoznaje wojskowy sąd okręgowy.

Art. 89.

- [1. *Wykonanie kary dyscyplinarnej zarządza i nadzoruje organ, który wydał orzeczenie o ukaraniu w pierwszej instancji, z zastrzeżeniem art. 88 ust. 3.*]
- <1. **Wykonanie kary dyscyplinarnej zarządza i nadzoruje organ, który wydał orzeczenie o ukaraniu w pierwszej instancji, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6 oraz art. 88 ust. 3.>**
2. Uprawnienie do nadzoru nad wykonaniem kary dyscyplinarnej przysługuje również wyższemu przełożonemu dyscyplinarnemu oraz prokuratorowi wojskowemu.
3. (skreślony).
4. Prawomocne orzeczenie o wymierzeniu kary pieniężnej stanowi podstawę jej potrącenia z uposażenia żołnierza na zasadach określonych w przepisach o uposażeniu żołnierzy.
- <5. **Zarządzenie wykonania kary dyscyplinarnej, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 6a, stanowi decyzja organu wojskowego o zwolnieniu żołnierza zawodowego z zajmowanego stanowiska służbowego.**
6. **Prawomocne orzeczenie o wymierzeniu kary dyscyplinarnej, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 10, stanowi podstawę do zwolnienia żołnierza z nadterminowej zasadniczej służby wojskowej, ze służby wojskowej pełnionej w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego oraz z zawodowej służby wojskowej, na zasadach i w trybie określonych w odrębnych przepisach.>**

[Art. 99.

1. *W razie uchylenia orzeczenia o wymierzeniu kary dyscyplinarnej, o której mowa:*
 - 1) *w art. 22 ust. 1 pkt 10 - ukaranemu przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie w wysokości sześciomiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, według stawek obowiązujących na stanowisku służbowym zajmowanym w dniu uprawomocnienia się orzeczenia wraz z odsetkami ustawowymi; przywrócenie do czynnej służby wojskowej następuje na wniosek ukaranego, jeżeli*

- spełnia on wymagania w zakresie wieku oraz zdolności fizycznej i psychicznej do tej służby,*
- 2) *(uchylony),*
 - 3) *w art. 22 ust. 1 pkt 3 - ukaranemu wypłaca się kwotę odpowiadającą kwocie kary pieniężnej wraz z odsetkami ustawowymi.*
2. *Przepis ust. 1 pkt 3 stosuje się odpowiednio w razie złagodzenia kary pieniężnej lub zastąpienia jej inną, łagodniejszego rodzaju - w części, w której obwiniony nie powinien być jej ponieść.*
3. *(skreślony).]*

< Art. 99.

1. W razie uchylenia orzeczenia o wymierzeniu kary dyscyplinarnej, o której mowa:

- 1) **w art. 22 ust. 1 pkt 10 – ukaranemu przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie w wysokości sześciomiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, według stawek obowiązujących na stanowisku służbowym zajmowanym w dniu uprawomocnienia się orzeczenia wraz z odsetkami ustawowymi; przywrócenie do czynnej służby wojskowej następuje na wniosek ukaranego, jeżeli spełnia on wymagania w zakresie wieku oraz zdolności fizycznej i psychicznej do tej służby;**
 - 2) **w art. 22 ust. 1 pkt 6a – ukaranego przywraca się na dotychczas zajmowane stanowisko służbowe, a w razie braku takiej możliwości – na równorzędne stanowisko służbowe lub przenosi się do rezerwy kadrowej, oraz wypłaca się utraconą wskutek kary dyscyplinarnej część uposażenia należnego na tym stanowisku, według stawek obowiązujących w dniu uprawomocnienia się orzeczenia wraz z odsetkami ustawowymi;**
 - 3) **w art. 22 ust. 1 pkt 3 – ukaranemu wypłaca się kwotę odpowiadającą kwocie kary pieniężnej wraz z odsetkami ustawowymi.**
2. **Przepis ust. 1 pkt 3 stosuje się odpowiednio w razie złagodzenia kary pieniężnej lub zastąpienia jej inną, łagodniejszego rodzaju – w części, w której obwiniony nie powinien być jej ponieść.**
3. **Zasady i tryb postępowania w przypadku uchylenia orzeczenia o wymierzeniu kary dyscyplinarnej usunięcia z zawodowej służby wojskowej reguluje art. 116 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.>**

USTAWA z dnia 23 grudnia 1999 r. O KSZTAŁTOWANIU WYNAGRODZEŃ W PAŃSTWOWEJ SFERZE BUDŻETOWEJ ORAZ O ZMIANIE NIEKTÓRYCH USTAW (Dz. U. Nr 110, poz. 1255, z późn. zm.)

[Art. 29f.

Przez żołnierzy zawodowych, o których mowa w art. 5 pkt 1 lit. c), rozumie się również żołnierzy odbywających nadterminową zasadniczą służbę wojskową, którzy rozpoczęli odbywanie tej służby przed dniem 1 lipca 2004 r.]

< Art. 29f.

Przez żołnierzy zawodowych, o których mowa w art. 5 pkt 1 lit. c, rozumie się również żołnierzy odbywających nadterminową zasadniczą służbę wojskową.>

USTAWA z dnia 24 sierpnia 2001 r. O ŻANDARMERII WOJSKOWEJ I WOJSKOWYCH ORGANACH PORZĄDKOWYCH (Dz. U. Nr 123, poz. 1353, z późn. zm.)

Art. 4.

1. Zadaniem Żandarmerii Wojskowej są:

- 1) zapewnianie przestrzegania dyscypliny wojskowej,
- 2) ochranianie porządku publicznego na terenach i obiektach jednostek wojskowych oraz w miejscach publicznych,
- 3) ochranianie życia i zdrowia ludzi oraz mienia wojskowego przed zamachami naruszającymi te dobra,
- 4) wykrywanie przestępstw i wykroczeń, w tym skarbowych, popełnionych przez osoby, o których mowa w art. 3 ust. 2, ujawnianie i ściganie ich sprawców oraz ujawnianie i zabezpieczanie dowodów tych przestępstw i wykroczeń,
- <4a) dokonywanie analizy oświadczeń o stanie majątkowym żołnierzy zawodowych i przedstawianie Ministrowi Obrony Narodowej wniosków w tym względzie,>**
- 5) zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń przez osoby, o których mowa w art. 3 ust. 2, oraz innym zjawiskom patologicznym, a w szczególności: alkoholizmowi i narkomanii w Siłach Zbrojnych,
- 6) współdziałanie z polskimi oraz zagranicznymi organami i służbami właściwymi w sprawach bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz policjami wojskowymi,
- 7) zwalczanie klęsk żywiołowych, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska i likwidowanie ich skutków oraz czynne uczestniczenie w akcjach poszukiwawczych, ratowniczych i humanitarnych, mających na celu ochronę życia i zdrowia oraz mienia,
- 8) wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach.

2. Zadania, o których mowa w ust. 1, Żandarmeria Wojskowa wykonuje poprzez:

- 1) kontrolowanie przestrzegania dyscypliny wojskowej oraz porządku publicznego,
- 2) interweniowanie w przypadkach naruszenia dyscypliny wojskowej lub porządku publicznego,
- 3) opracowywanie dla właściwych organów informacji o stanie dyscypliny wojskowej i przestępczości w Siłach Zbrojnych, a także występowanie do tych organów z wnioskami mającymi na celu zapobieżenie popełnianiu przestępstw, wykroczeń i przewinień dyscyplinarnych,
- 4) wykonywanie czynności operacyjno-rozpoznawczych,
- 5) wykonywanie czynności procesowych w zakresie i na zasadach przewidzianych w przepisach o postępowaniu karnym i karnym skarbowym,
- 6) zabezpieczanie śladów i dowodów popełnienia przestępstw i wykroczeń oraz sporządzanie ekspertyz i opinii kryminalistycznych,
- 7) poszukiwanie sprawców przestępstw i wykroczeń oraz zaginionych żołnierzy, a także poszukiwanie utraconych przez jednostki wojskowe: broni, amunicji, materiałów

- wybuchowych i innego mienia wojskowego oraz materiałów zawierających informacje niejawne,
- 8) wykonywanie kontroli ruchu drogowego, pilotowanie kolumn wojskowych oraz kierowanie ruchem drogowym, w zakresie i na zasadach przewidzianych w przepisach o ruchu drogowym i o drogach publicznych,
 - 9) kontrolowanie uprawnień żołnierzy do noszenia munduru oraz odznak i oznak wojskowych, posiadania uzbrojenia i ekwipunku wojskowego oraz przebywania poza terenami i obiektami jednostek wojskowych,
 - 10) kontrolowanie posiadania uprawnień do używania munduru oraz odznak i oznak wojskowych, w zakresie i na zasadach przewidzianych w przepisach o odznakach i mundurach,
 - 11) konwojowanie osób, dokumentów i mienia wojskowego,
 - 12) przymusowe doprowadzanie osób, w zakresie i na zasadach przewidzianych w przepisach o postępowaniu karnym, karnym skarbowym, karnym wykonawczym i cywilnym,
 - 13) asystowanie przy czynnościach egzekucyjnych, w zakresie i na zasadach przewidzianych w przepisach o postępowaniu cywilnym i o postępowaniu egzekucyjnym w administracji,
 - 14) współuczestniczenie w zapewnianiu porządku podczas trwania imprez masowych przeprowadzanych na terenach i w obiektach jednostek wojskowych, w zakresie i na zasadach przewidzianych w przepisach o bezpieczeństwie imprez masowych,
 - 15) wykonywanie zadań policji sądowej w sądach wojskowych i wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury,
 - 16) kontrolowanie ochrony mienia wojskowego, a w szczególności przechowywania uzbrojenia i środków bojowych,
 - 17) kontrolowanie przestrzegania przepisów o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz o narkomanii, a także wykonywanie czynności przewidzianych w tych przepisach dla organów wojskowych,
 - 18) wykonywanie czynności ochronnych w stosunku do uprawnionych osób, a także zabezpieczanie pobytu w jednostkach wojskowych osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe i delegacji zagranicznych.
3. Żandarmeria Wojskowa wykonuje również czynności na polecenie sądu wojskowego i prokuratora wojskowego oraz sądu powszechnego i prokuratora powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury, a także organów administracji rządowej, wojskowej i samorządu terytorialnego oraz Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w zakresie, w jakim obowiązek ten wynika z odrębnych przepisów.
4. W czasie stanów nadzwyczajnych oraz w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny Żandarmeria Wojskowa wykonuje ponadto zadania określone w odrębnych przepisach.

Art. 31.

1. Przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych, podejmowanych przez Żandarmerię Wojskową w granicach zadań określonych w art. 4 ust. 1 oraz w stosunku do osób wskazanych w art. 3 ust. 2 pkt 1, pkt 3 lit. b) i pkt 5, w celu zapobieżenia, wykrycia, ustalenia sprawców oraz uzyskania i utrwalenia dowodów, ściganych z oskarżenia publicznego, umyślnych przestępstw:
 - 1) przeciwko pokojowi i ludzkości,
 - 2) przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem przestępstw określonych w art. 127-132 Kodeksu karnego,
 - 3) zamachu na jednostki i komórki organizacyjne Sił Zbrojnych,
-

- 4) zabójstwa,
 - 5) uprowadzenia statku powietrznego lub wodnego,
 - 6) użycia przemocy lub groźby bezprawnej w związku z postępowaniem karnym,
 - 7) przyjęcia lub udzielenia korzyści majątkowej lub jej obietnicy w związku z pełnieniem funkcji publicznej,
 - 8) uprowadzenia osoby,
 - 9) handlu ludźmi,
 - 10) wymuszenia okupu,
 - 11) udziału w zorganizowanej grupie przestępczej,
 - 12) nielegalnego wyrabiania, posiadania lub handlu bronią, amunicją, materiałami wybuchowymi, środkami odurzającymi lub psychotropowymi albo materiałami jądrowymi lub substancjami trującymi,
 - 13) ujawnienia informacji stanowiących tajemnicę państwową,
 - 14) rozboju i kradzieży rozbójniczej,
 - 15) dezercji z bronią lub dezercji wspólnie z innymi żołnierzami,
 - 16) zaboru środków walki,
 - 17) przestępstw ściganych na mocy umów i porozumień międzynarodowych
- gdy inne środki okazały się bezskuteczne albo zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że będą nieskuteczne lub nieprzydatne, wojskowy sąd okręgowy, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, lub na pisemny wniosek komendanta oddziału Żandarmerii Wojskowej, złożony po uzyskaniu zgody Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej i pisemnej zgody właściwego miejscowo wojskowego prokuratora okręgowego, może, w drodze postanowienia, zarządzić kontrolę operacyjną.
2. Pisemną zgodę komendantowi oddziału Żandarmerii Wojskowej, o którym mowa w ust. 1, wydaje wojskowy prokurator okręgowy właściwy ze względu na siedzibę tego komendanta.
 3. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, wydaje wojskowy sąd okręgowy właściwy miejscowo ze względu na siedzibę organu Żandarmerii Wojskowej składającego wniosek.
 4. W przypadkach niecierpiących zwłoki, gdy mogłoby to spowodować utratę informacji lub zatarcie albo zniszczenie dowodów przestępstwa:
 - 1) Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej, po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego,
 - 2) komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej, po poinformowaniu Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej i po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora, o którym mowa w ust. 2,może zarządzić kontrolę operacyjną, zwracając się jednocześnie do właściwego miejscowo wojskowego sądu okręgowego z wnioskiem o wydanie postanowienia w tej sprawie. W razie nieudzielenia przez sąd zgody w terminie 5 dni od dnia zarządzenia kontroli operacyjnej, organ zarządzający wstrzymuje kontrolę operacyjną oraz dokonuje protokolarnego, komisyjnego zniszczenia materiałów zgromadzonych podczas jej stosowania.
 - [5. *Wojskowy sąd okręgowy może zezwolić, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej lub komendanta oddziału Żandarmerii Wojskowej, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody właściwego prokuratora wojskowego, na odstąpienie od zniszczenia materiałów, o których mowa w ust. 4, jeżeli stanowią one dowód lub wskazują na zamiar popełnienia przestępstwa, dla wykrycia którego na podstawie przepisów ustawowych może być prowadzona kontrola operacyjna lub czynności operacyjno-rozpoznawcze.*]

6. W przypadku zarządzenia kontroli operacyjnej wobec osoby podejrzanej lub oskarżonego, we wniosku organu Żandarmerii Wojskowej o zarządzenie kontroli operacyjnej, zamieszcza się informację o toczącym się wobec tej osoby postępowaniu.
7. Kontrola operacyjna jest prowadzona niejawnie i polega na:
 - 1) kontrolowaniu treści korespondencji,
 - 2) kontrolowaniu zawartości przesyłek,
 - 3) stosowaniu środków technicznych umożliwiających uzyskiwanie w sposób niejawnie informacji i dowodów oraz ich utrwalanie, a w szczególności obrazu, treści rozmów telefonicznych i innych informacji przekazywanych za pomocą sieci telekomunikacyjnych.
8. Wniosek organu Żandarmerii Wojskowej, o którym mowa w ust. 1, o zarządzenie przez sąd wojskowy kontroli operacyjnej powinien zawierać w szczególności:
 - 1) numer sprawy i jej kryptonim,
 - 2) opis przestępstwa z podaniem jego kwalifikacji prawnej,
 - 3) okoliczności uzasadniające potrzebę zastosowania kontroli operacyjnej, w tym stwierdzonej albo prawdopodobnej bezskuteczności lub nieprzydatności innych środków,
 - 4) dane osoby lub inne dane pozwalające na jednoznaczne określenie podmiotu lub przedmiotu, wobec którego stosowana będzie kontrola operacyjna, ze wskazaniem miejsca lub sposobu jej stosowania,
 - 5) cel, czas i rodzaj prowadzonej kontroli operacyjnej, o której mowa w ust. 7.
9. Kontrolę operacyjną zarządza się na okres nie dłuższy niż 3 miesiące. Wojskowy sąd okręgowy może, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej lub komendanta oddziału Żandarmerii Wojskowej, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej i właściwego prokuratora wojskowego, na okres nie dłuższy niż kolejne 3 miesiące, wydać postanowienie o jednorazowym przedłużeniu kontroli operacyjnej, jeżeli nie ustały przyczyny zarządzenia tej kontroli.
10. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy podczas stosowania kontroli operacyjnej pojawią się nowe okoliczności istotne dla zapobieżenia lub wykrycia przestępstwa albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów przestępstwa, wojskowy sąd okręgowy właściwy miejscowo ze względu na siedzibę wnoszącego organu Żandarmerii Wojskowej, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej lub komendanta oddziału Żandarmerii Wojskowej, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej oraz właściwego prokuratora wojskowego, może wydać postanowienie o kontroli operacyjnej prowadzonej przez czas oznaczony również po upływie okresów, o których mowa w ust. 9.
- [11. Do wniosków, o których mowa w ust. 4, 5, 9 i 10, stosuje się odpowiednio ust. 8. Sąd przed wydaniem postanowienia, o którym mowa w ust. 9 lub 10, może zapoznać się z materiałami uzasadniającymi wniosek, zgromadzonymi podczas stosowania kontroli operacyjnej zarządzanej w tej sprawie.]*
- <11. Do wniosków, o których mowa w ust. 4, 9 i 10, stosuje się odpowiednio ust. 8. Sąd przed wydaniem postanowienia, o którym mowa w ust. 9 lub 10, może zapoznać się z materiałami uzasadniającymi wniosek, zgromadzonymi podczas stosowania kontroli operacyjnej zarządzanej w tej sprawie.>**
12. Wnioski, o których mowa w ust. 1, 4, 5, 9 i 10, wojskowy sąd okręgowy rozpoznaje na posiedzeniu jednoosobowo, przy czym czynności sądu związane z rozpoznaniem tych wniosków są wykonywane w warunkach przewidzianych dla przekazywania, przechowywania i udostępniania informacji niejawnych oraz z odpowiednim zastosowaniem przepisów wydanych na podstawie art. 181 § 2 Kodeksu postępowania

- karnego. W posiedzeniu sądu może wziąć udział wyłącznie prokurator wojskowej prokuratury okręgowej i przedstawiciel organu Żandarmerii Wojskowej wnioskującego o zarządzenie kontroli operacyjnej.
13. Przedsiębiorcy prowadzący działalność telekomunikacyjną w sieciach publicznych oraz podmioty świadczące usługi pocztowe są obowiązani do zapewnienia na własny koszt warunków technicznych i organizacyjnych umożliwiających prowadzenie przez Żandarmerię Wojskową kontroli operacyjnej.
 14. Kontrola operacyjna powinna być zakończona niezwłocznie po ustaniu przyczyn jej zarządzenia, najpóźniej jednak z upływem okresu, na który została wprowadzona.
 15. Organ Żandarmerii Wojskowej, o którym mowa w ust. 1, informuje właściwego prokuratora wojskowego o wynikach kontroli operacyjnej po jej zakończeniu, a na jego żądanie - również o przebiegu tej kontroli.
 16. W przypadku uzyskania dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub mających znaczenie dla toczącego się postępowania karnego Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej lub komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej przekazuje właściwemu prokuratorowi wojskowemu wszystkie materiały zgromadzone podczas stosowania kontroli operacyjnej z wnioskiem o wszczęcie postępowania karnego. W postępowaniu przed sądem w odniesieniu do tych materiałów stosuje się odpowiednio przepis art. 393 § 1 zdanie pierwsze Kodeksu postępowania karnego.
 17. Osobie, w stosunku do której była stosowana kontrola operacyjna, nie udostępnia się materiałów zgromadzonych podczas tej kontroli. Przepis nie narusza uprawnień wynikających z art. 321 Kodeksu postępowania karnego.
 18. Zgromadzone podczas stosowania kontroli operacyjnej materiały niezawierające dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub niemające znaczenia dla toczącego się postępowania karnego przechowuje się po zakończeniu kontroli przez okres 2 miesięcy, a następnie dokonuje się ich protokolarnego, komisyjnego zniszczenia. Zniszczenie materiałów zarządza organ Żandarmerii Wojskowej, który wnioskował o zarządzenie kontroli operacyjnej.
 - [19. *Na postanowienia sądu w przedmiocie kontroli operacyjnej, o których mowa w ust. 1, 4, 9 i 10, a także na postanowienie sądu wydane na podstawie ust. 5, przysługuje zażalenie organowi Żandarmerii Wojskowej, który złożył wniosek o wydanie tego postanowienia. Do zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.]*
 - <19. Na postanowienia sądu w przedmiocie kontroli operacyjnej, o których mowa w ust. 1, 4, 9 i 10, przysługuje zażalenie organowi Żandarmerii Wojskowej, który złożył wniosek o wydanie tego postanowienia. Do zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.>**
 20. Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz ministrem właściwym do spraw gospodarki, określi, w drodze rozporządzenia, sposób dokumentowania kontroli operacyjnej oraz przechowywania i przekazywania wniosków i zarządzeń, a także przechowywania, przekazywania oraz przetwarzania i niszczenia materiałów uzyskanych podczas stosowania tej kontroli, uwzględniając potrzebę zapewnienia niejawnego charakteru podejmowanych czynności i uzyskanych materiałów oraz wzory stosowanych druków i rejestrów.
 21. Kontrola operacyjna, na którą Żandarmeria Wojskowa uzyskała zgodę, w trybie określonym w niniejszej ustawie, jest realizowana, na wniosek Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej, przez Służbę Kontrwywiadu Wojskowego.
 22. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze zarządzenia, sposób i tryb realizacji wniosku Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej, o którym mowa w ust. 21.

USTAWA z dnia 24 sierpnia 2006 r. O SŁUŻBIE CYWILNEJ (Dz. U. Nr 170, poz. 1218, Nr 218, poz. 1592 i Nr 249, poz. 1832 oraz z 2007 r. Nr 25, poz. 162)

Art. 9.

1. Dyrektor generalny urzędu organizuje nabór kandydatów do korpusu służby cywilnej.
2. Nabór, o którym mowa w ust. 1, dotyczy także absolwentów Krajowej Szkoły Administracji Publicznej
- <3. Nabór kandydatów do korpusu służby cywilnej na stanowiska związane z obronnością kraju odbywa się z uwzględnieniem pierwszeństwa w zatrudnieniu przysługującego osobom zwolnionym z zawodowej służby wojskowej, o których mowa w art. 119 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. Nr 179, poz. 1750, z 2004 r. Nr 116, poz. 1203 i Nr 210, poz. 2135, z 2005 r. Nr 122, poz. 1025 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 711, Nr 191, poz. 1414 i Nr 220, poz. 1600 i 1602).>**

<Art. 15a.

- 1. Osoba zwolniona z zawodowej służby wojskowej, pełnionej na stanowisku służbowym w Ministerstwie Obrony Narodowej lub terenowym organie administracji rządowej podległym Ministrowi Obrony Narodowej, wskutek wypowiedzenia stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej, może zostać zatrudniona w tej jednostce organizacyjnej na stanowisku utworzonym w miejsce zlikwidowanego stanowiska służbowego lub stanowisku równorzędnym.**
- 2. Zatrudnienie, o którym mowa w ust. 1, następuje na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony lub czas określony nie dłuższy niż trzy lata, zawieranej w dniu następnym po dniu upływu okresu wypowiedzenia stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej.**
- 3. Do członka korpusu służby cywilnej, zatrudnionego na zasadach, o których mowa w ust. 1 i 2, nie stosuje się art. 17.>**

USTAWA z dnia 24 sierpnia 2006 r. O PAŃSTWOWYM ZASOBIE KADROWYM I WYSOKICH STANOWISKACH PAŃSTWOWYCH (Dz.U. Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1832 oraz z 2007 r. Nr 17, poz. 96 i Nr 50, poz. 331)

Art. 6.

1. Państwowy zasób kadrowy tworzą:
 - 1) urzędnicy służby cywilnej, jeżeli posiadają co najmniej pięcioletni staż pracy;
 - 2) osoby, które złożyły z wynikiem pozytywnym egzamin;
 - 3) osoby, które wygrały konkurs ogłoszony przez Prezesa Rady Ministrów, o którym mowa w art. 8 ust. 1;
 - 4) osoby mianowane przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na pełnomocnych przedstawicieli Rzeczypospolitej Polskiej w innych państwach i przy organizacjach międzynarodowych.

<5) osoby wymienione w art. 15a ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej (Dz.U. Nr 170, poz. 218, Nr 218, poz. 1592 i Nr 249, poz. 1832 oraz z 2007 r. Nr 25, poz. 162), których ostatnim stanowiskiem służbowym zajmowanym w czasie pełnienia zawodowej służby wojskowej było stanowisko związane z kierowaniem departamentem lub komórką równorzędną w Ministerstwie Obrony Narodowej, a także ich zastępcy.>

2. Przynależność do państwowego zasobu kadrowego osób, o których mowa w ust. 1, trwa przez okres pięciu lat od dnia wejścia do państwowego zasobu kadrowego.
3. Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 2, ponowne wejście do państwowego zasobu kadrowego wymaga złożenia egzaminu z pozytywnym wynikiem.

Art. 9.

1. Ewidencję osób należących do państwowego zasobu kadrowego prowadzi Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.
2. Ewidencja, o której mowa w ust. 1, obejmuje imię i nazwisko osoby oraz informacje, o których mowa w art. 7 ust. 3 pkt 1-5, 7 i 8.
3. Dane objęte ewidencją, o której mowa w ust. 1, Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów udostępnia osobie upoważnionej do powołania na wysokie stanowisko państwowe, na jej wniosek.

<4) osoby wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 5, podlegają wpisowi do ewidencji, o której mowa w ust. 1.>

USTAWA z dnia 18 października 2006 r. O UJAWNIANIU INFORMACJI O DOKUMENTACH ORGANÓW BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA Z LAT 1944-1990 ORAZ TREŚCI TYCH DOKUMENTÓW (Dz.U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425, Nr 83, poz. 561 i Nr 85, poz. 571)

Art. 4.

Osobami pełniącymi funkcje publiczne w rozumieniu ustawy są:

- 1) Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) poseł, senator, poseł do Parlamentu Europejskiego;
- 3) osoba zajmująca kierownicze stanowisko państwowe w rozumieniu ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. Nr 20, poz. 101, z późn. zm.);
- 4) członek Rady Polityki Pieniężnej;
- 5) członek Zarządu Narodowego Banku Polskiego;
- 6) członek Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej;
- 7) Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia i jego zastępcy;
- 8) Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i jego zastępcy;
- 9) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i jego zastępcy;
- 10) Przewodniczący, Zastępcy Przewodniczącego oraz członkowie Komisji Nadzoru Finansowego;
- 11) osoby wchodzące w skład służby zagranicznej w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o służbie zagranicznej (Dz. U. Nr 128, poz. 1403, z późn. zm.);

- 12) osoby powołane lub mianowane na podstawie przepisów innych ustaw na inne, niż wymienione w pkt 3-11 i 14, stanowiska przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Sejm, Prezydium Sejmu, Senat, Prezydium Senatu, Sejm i Senat, Marszałka Sejmu, Marszałka Senatu lub Prezesa Rady Ministrów;
- 13) prezes sądu;
- 14) sędzia i prokurator;
- 15) kierownik powszechnej lub wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury;
- 16) radca i starszy radca Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa;
- 17) organ i członek organu jednostki samorządu terytorialnego, organu związku jednostek samorządu terytorialnego oraz organu jednostki pomocniczej jednostki samorządu terytorialnego, której obowiązek utworzenia wynika z ustawy;
- 18) rektor i prorektor publicznej lub niepublicznej szkoły wyższej, członek Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, Państwowej Komisji Akredytacyjnej i Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów;
- 19) członek rady nadzorczej, członek zarządu, dyrektor programu i jego zastępcy, wydawca lub autor audycji publicystycznej lub informacyjnej oraz dyrektor terenowego oddziału i agencji "Telewizji Polskiej - Spółka Akcyjna", "Polskiego Radia - Spółka Akcyjna", a także członek Zarządu, członek Rady Nadzorczej oraz członek Rady Programowej "Polskiej Agencji Prasowej - Spółka Akcyjna", dyrektor oddziału, dyrektor biura, redaktor naczelny "Polskiej Agencji Prasowej - Spółka Akcyjna" oraz członek rady nadzorczej, członek zarządu, dyrektor i jego zastępcy w spółce radiofonii regionalnej;
- 20) i 21) (utraciły moc);
- 22) dyrektor generalny Najwyższej Izby Kontroli oraz pracownicy Najwyższej Izby Kontroli nadzorujący lub wykonujący czynności kontrolne;
- 23) (utracił moc);
- 24) osoby zajmujące kierownicze stanowiska:
 - a) w urzędach organów władzy publicznej, w tym naczelnich i centralnych organach administracji państwowej: dyrektora departamentu lub jednostki równorzędnej, jego zastępcy oraz naczelnika wydziału lub jednostki równorzędnej,
 - b) w administracji rządowej w województwie: dyrektora i jego zastępcy, kierownika zespolej służby, inspekcji lub straży i jego zastępcy, kierownika w organie administracji niezespolej i jego zastępcy;
- 25) osoba zajmująca wysokie stanowisko państwowe w rozumieniu ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych (Dz. U. Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1832 oraz z 2007 r. Nr 17, poz. 96), inne niż wymienione w pkt 3, 7, 11 i 24;
- 26) pracownicy Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego zajmujący stanowiska dyrektora pionu i jego zastępcy, dyrektora departamentu lub jednostki równorzędnej i jego zastępcy oraz naczelnika wydziału lub jednostki równorzędnej;
- 27) pracownicy Narodowego Banku Polskiego zajmujący stanowiska dyrektora departamentu lub jednostki równorzędnej, jego zastępcy oraz naczelnika wydziału lub jednostki równorzędnej, jego zastępcy oraz doradcy prezesa, terenowego koordynatora inspekcji, głównego specjalisty kierującego zespołem, kierownika zespołu, kierownika sekcji i głównego specjalisty;
- 28) pracownicy Instytutu Pamięci Narodowej;
- 29) członek Rady Narodowego Funduszu Zdrowia, dyrektor i zastępcy dyrektora oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia, dyrektor i zastępcy dyrektora

- departamentów (komórek równorzędnych) w centrali Narodowego Funduszu Zdrowia oraz główny księgowy Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 30) dyrektor (kierownik) komórki organizacyjnej w centrali Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, dyrektor oddziału w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych i ich zastępcy;
 - 31) dyrektor biura centrali Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, dyrektor oddziału regionalnego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i ich zastępcy;
 - 32) skarbnik województwa, powiatu lub gminy oraz sekretarz powiatu lub gminy;
 - 33) prezes, wiceprezes i członkowie samorządowych kolegiów odwoławczych;
 - 34) pracownicy regionalnych izb obrachunkowych zajmujący stanowiska: prezesa, członka kolegium, naczelnika wydziału oraz inspektora do spraw kontroli;
 - 35) Dyrektor Generalny Poczty Polskiej i jego zastępcy oraz członek Rady Poczty Polskiej;
 - 36) członek zarządu, członek rady nadzorczej banku państwowego;
 - 37) dyrektor przedsiębiorstwa państwowego, jego zastępca oraz osoba zarządzająca przedsiębiorstwem na podstawie umowy o zarządzanie przedsiębiorstwem państwowym;
 - 38) osoba sprawująca zarząd w spółce powstałej w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstwa państwowego, której sprawowanie zarządu zlecono w oparciu o art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397, z późn. zm.);
 - 39) członek zarządu, członek rady nadzorczej spółki handlowej z udziałem Skarbu Państwa, w której udział Skarbu Państwa przekracza 50 % kapitału zakładowego lub 50 % liczby akcji;
 - 40) członek zarządu, członek rady nadzorczej w spółce handlowej z udziałem jednostki samorządu terytorialnego, w której udział jednostki samorządu terytorialnego przekracza 50 % kapitału zakładowego lub 50 % liczby akcji;
 - 41) członek zarządu, członek rady nadzorczej spółki o istotnym znaczeniu dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 8 ustawy z dnia 3 czerwca 2005 r. o szczególnych uprawnieniach Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w spółkach kapitałowych o istotnym znaczeniu dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego (Dz. U. Nr 132, poz. 1108 i Nr 267, poz. 2258);
 - 42) osoba będąca przedstawicielem Skarbu Państwa w radzie nadzorczej spółki handlowej innej niż wymieniona w pkt 39;
 - 43) osoba będąca przedstawicielem jednostki samorządu terytorialnego w radzie nadzorczej spółki handlowej, innej niż wymieniona w pkt 40;
 - 44) pracownicy nauki i szkolnictwa wyższego:
 - a) (utracił moc),
 - b) osoba zajmująca w publicznej lub niepublicznej szkole wyższej, w Polskiej Akademii Nauk lub w jednostkach badawczo-rozwojowych stanowisko kierownika lub zastępcy kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej, w szczególności dziekana albo prodziekana wydziału,
 - c) osoba zajmująca w publicznej lub niepublicznej szkole wyższej, w Polskiej Akademii Nauk lub w jednostkach badawczo-rozwojowych stanowisko dyrektora instytutu, wicedyrektora instytutu, kanclerza, kustosa, prezesa, wiceprezesa, sekretarza naukowego;
 - 45) dyrektor szkoły publicznej lub niepublicznej;
 - 46) dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej;
 - 47) adwokat, radca prawny, notariusz;
-

- 48) komornik;
- 49) i 50) (utraciły moc);
- 51) audytor wewnętrzny w rozumieniu ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.);
- 52) (utracił moc);
- 53) (utracił moc)/.] <;>
- <54) żołnierze zawodowi zajmujący stanowiska służbowe o stopniach etatowych pułkowników (komandorów) i generałów (admiralów) oraz zajmujący stanowiska służbowe komendantów wojskowych komend uzupełnień oraz ich zastępców.>**

Art. 7.

1. Obowiązek złożenia oświadczenia, dotyczącego pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z tymi organami w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r., zwanego dalej "oświadczeniem lustracyjnym", mają osoby, o których mowa w art. 4, urodzone przed dniem 1 sierpnia 1972 r.
- [2. Oświadczenie lustracyjne składa się w chwili wyrażenia zgody na kandydowanie lub zgody na objęcie lub wykonywanie funkcji.]*
- <2. Oświadczenie lustracyjne składa się w chwili wyrażenia zgody na kandydowanie lub zgody na objęcie lub wykonywanie funkcji, a w przypadku żołnierza zawodowego przed doręczeniem mu decyzji o wyznaczeniu na stanowisko służbowe.>**
3. Złożenie oświadczenia lustracyjnego powoduje wygaśnięcie obowiązku jego powtórnego złożenia w przypadku późniejszego kandydowania lub wykonywania funkcji publicznej, z którą związany jest obowiązek złożenia oświadczenia.
- 3a. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, osoba zobowiązana do złożenia oświadczenia lustracyjnego składa organowi właściwemu do przedłożenia oświadczenia informację o uprzednim złożeniu oświadczenia lustracyjnego.
- 3b. W przypadku późniejszego kandydowania lub wykonywania funkcji publicznej, z którą związany jest obowiązek złożenia oświadczenia lustracyjnego przez osobę, która złożyła oświadczenie lustracyjne na zasadach określonych w art. 11 ust. 4, osoba ta może powtórnie złożyć oświadczenie lustracyjne.
4. Tryb składania oświadczeń przez osoby, o których mowa w art. 4 pkt 1, 2 i 17, pochodzące z wyborów powszechnych, określają przepisy odpowiednich ustaw regulujących zasady przeprowadzania wyborów.
4. Organy, którym składane są oświadczenia lustracyjne, przekazują je niezwłocznie do Biura Lustracyjnego Instytutu Pamięi Narodowej celem rozpoznania w trybie określonym w ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięi Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, chyba że z przepisów odrębnych wynika obowiązek przekazania oświadczenia do oddziałowego biura lustracyjnego Instytutu Pamięi Narodowej, z zastrzeżeniem art. 21c.

Art. 8.

Właściwym organem do przedłożenia oświadczenia lustracyjnego jest w stosunku do osób kandydujących na funkcję publiczną, o której mowa w art. 4:

- 1) pkt 1 i 2 - Państwowa Komisja Wyborcza;
- 2) pkt 3:
 - a) w stosunku do osoby desygnowanej na stanowisko Prezesa Rady Ministrów - Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej,

- b) w stosunku do kandydata na kierownicze stanowisko państwowe, na które powołuje lub mianuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej lub Prezes Rady Ministrów - powołujący lub mianujący,
 - c) w stosunku do kandydata na kierownicze stanowisko państwowe, na które powołuje, wybiera lub mianuje Sejm, Prezydium Sejmu, Sejm i Senat lub Marszałek Sejmu - Marszałek Sejmu,
 - d) w stosunku do kandydata na kierownicze stanowisko państwowe, na które powołuje lub mianuje Senat lub Marszałek Senatu - Marszałek Senatu,
 - e) w stosunku do kandydata na kierownicze stanowisko państwowe, na które powołuje lub mianuje organ inny niż wymienione w lit. b-d - organ powołujący lub mianujący;
- 3) pkt 4 - Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 4) pkt 5 - Prezes Narodowego Banku Polskiego;
 - 5) pkt 6 - właściwy organ wybierający lub powołujący;
 - 6) pkt 7 - minister właściwy do spraw zdrowia;
 - 7) pkt 8 - Prezes Rady Ministrów;
 - 8) pkt 9 - minister właściwy do spraw rozwoju wsi;
 - 9) pkt 10 - właściwy organ powołujący, wyznaczający lub delegujący;
 - 10) pkt 11 - minister właściwy do spraw zagranicznych;
 - 11) pkt 12 - właściwy organ powołujący lub mianujący;
 - 12) pkt 13:
 - a) w stosunku do kandydata na funkcję prezesa sądu powszechnego oraz prezesa sądu wojkowego - Minister Sprawiedliwości,
 - b) w stosunku do kandydata na funkcję prezesa wojewódzkiego sądu administracyjnego - Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego;
 - 13) pkt 14:
 - a) w stosunku do kandydata na stanowisko sędziego Trybunału Konstytucyjnego lub sędziego Trybunału Stanu - Marszałek Sejmu,
 - b) w stosunku do osoby niebędącej sędzią, ubiegającej się o stanowisko sędziego Sądu Najwyższego - Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego,
 - c) w stosunku do osoby niebędącej sędzią, ubiegającej się o stanowisko sędziego sądu administracyjnego - Krajowa Rada Sądownictwa,
 - d) w stosunku do kandydata na stanowisko sędziego sądu powszechnego lub wojkowego - Krajowa Rada Sądownictwa,
 - e) w stosunku do kandydata na stanowisko prokuratorskie - Prokurator Generalny;
 - 14) pkt 15 - Prokurator Generalny;
 - 15) pkt 16 - Prezes Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa;
 - 16) pkt 17 - w stosunku do osoby ubiegającej się o funkcję organu lub członka organu jednostki samorządu terytorialnego oraz członka organu jednostki pomocniczej jednostki samorządu terytorialnego, której obowiązek utworzenia wynika z ustawy, pochodzącego z wyborów powszechnych - właściwa komisja wyborcza; w stosunku do pozostałych osób - właściwy wojewoda;
 - 17) pkt 18 - minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego;
 - 18) pkt 19 - minister właściwy do spraw Skarbu Państwa, a w stosunku do członków rad nadzorczych jednostek publicznej radiofonii i telewizji - właściwy organ powołujący;
 - 19) pkt 20 - właściwy organ koncesyjny;
 - 20) pkt 21:
 - a) w stosunku do członka zarządu lub rady nadzorczej wydawcy, współnika spółki osobowej będącej wydawcą lub osoby fizycznej będącej wydawcą w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe - właściwy organ rejestracyjny,

- b) (utracił moc);
- 21) pkt 22 - Prezes Najwyższej Izby Kontroli;
- 22) pkt 23 - Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego;
- 23) pkt 24:
 - a) lit. a - odpowiednio właściwy minister lub kierownik urzędu,
 - b) lit. b - właściwy wojewoda;
- 24) pkt 25 - właściwy organ powołujący;
- 25) pkt 26 - Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego;
- 26) pkt 27 - Prezes Narodowego Banku Polskiego;
- 27) pkt 28 - Prezes Instytutu Pamięci Narodowej;
- 28) pkt 29 - minister właściwy do spraw zdrowia;
- 29) pkt 30 - Prezes Rady Ministrów;
- 30) pkt 31 - minister właściwy do spraw rozwoju wsi;
- 31) pkt 32 - właściwy organ powołujący;
- 32) pkt 33 - Prezes Rady Ministrów;
- 33) pkt 34 - w stosunku do kandydata na prezesa regionalnej izby obrachunkowej - Prezes Rady Ministrów; w stosunku do kandydata na członka kolegium regionalnej izby obrachunkowej, a także naczelnika wydziału lub inspektora do spraw kontroli w regionalnej izbie obrachunkowej - prezes tej izby;
- 34) pkt 35 - minister właściwy do spraw łączności;
- 35) pkt 36 - Prezes Rady Ministrów;
- 36) pkt 37 - właściwy organ założycielski;
- 37) pkt 38 i 39 - minister właściwy do spraw Skarbu Państwa;
- 38) pkt 40 - właściwy wojewoda;
- 39) pkt 41 i 42 - minister właściwy do spraw Skarbu Państwa;
- 40) pkt 43 - właściwy wojewoda;
- 41) pkt 44 - właściwy rektor lub kierownik jednostki zatrudniającej;
- 42) pkt 45 - właściwy kurator oświaty;
- 43) pkt 46 - minister właściwy do spraw oświaty i wychowania;
- 44) pkt 47:
 - a) w stosunku do osoby ubiegającej się o wpis na listę adwokatów lub radców prawnych - właściwa okręgowa rada adwokacka lub okręgowa izba radców prawnych,
 - b) w stosunku do osoby ubiegającej się o powołanie do wykonywania zawodu notariusza - Minister Sprawiedliwości;
- 45) pkt 48 - Minister Sprawiedliwości;
- 46) pkt 49 - Krajowa Rada Biegłych Rewidentów;
- 47) pkt 50 - Krajowa Rada Doradców Podatkowych;
- 48) pkt 51 - kierownik jednostki sektora finansów publicznych;
- 49) (utracił moc);
- 50) pkt 53 - minister właściwy do spraw kultury fizycznej i sportu [.] <;>
- <51) pkt 54 - Minister Obrony Narodowej.>**